

SLUŽBENI GLASNIK MEĐIMURSKJE ŽUPANIJE

Broj 17 - 2014. - Godina XXII.

Čakovec, 22. prosinca 2014.

"Službeni glasnik Međimurske županije" izlazi po potrebi

SADRŽAJ

MEĐIMURSKA ŽUPANIJA

AKTI ŽUPANA

175. Odluka o preraspodijeli materijalnih i finansijskih rashoda osnovnih škola 2989

AKTI ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

125. Zaključak o prihvatanju Izvješća o stanju u prostoru Međimurske županije 2006. – 2013. 2990
- Izvješće o stanju u prostoru Međimurske županije 2006. - 2013. 2990

MEĐIMURSKA ŽUPANIJA

AKTI ŽUPANA

175.

Temeljem članka 37. Statuta Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 26/10, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst i 8/13), članak 3. Poslovnika o načinu rada župana („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 27/10), sukladno točki VI. Odluke o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija osnovnih škola kojima je osnivač Međimurska županija u 2014. godini („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 3/14), župan Međimurske županije je 22.12.2014. donio

ODLUKU

o preraspodijeli materijalnih i finansijskih rashoda osnovnih škola

1. Ovom Odlukom preraspoređuje se višak sredstava za energente i vodu osnovnih škola. Višak u iznosu od 700.000,00 kuna preraspoređuje se za materijalne troškove osnovnih škola.

2. Sredstva za materijalne i finansijske rashode osnovnih škola iznose 14.000.199 kuna i nakon preraspodijele dijele se na sljedeće troškove:

- za prijevoz učenika 4.600.000,00 kuna,
- za energente i vodu 4.500.000,00 kuna,
- za materijalne troškove 4.192.822,00 kuna,
- za najam i zakup prostora 165.000,00 kuna,
- za pričuvu 200.000,00 kuna
- osiguranje 42.377,00 kuna i
- za intervenciju školama za materijalne rashode 300.000,00 kuna.

3. Višak sredstava od 700.000,00 kuna za materijalne troškove osnovnih škola dijeli se na osnovi broja učenika kako slijedi:

RB	OSNOVNA ŠKOLA	BR. UČENIKA	MATERIJALNI
1	OŠ BELICA	232	21.471,00
2	DOMAŠINEC	287	26.562,00
3	DONJA DUBRAVA	247	22.860,00
4	Dr. IVANA NOVAKA MACINEC	462	42.758,00

RB	OSNOVNA ŠKOLA	BR. UČENIKA	MATERIJALNI
5	DRAŠKOVEC	104	9.838,00
6	DONJI KRALJEVEC	106	10.012,00
7	GORIČAN	202	18.695,00
8	GORNJI MIHALJEVEC	148	13.697,00
9	HODOŠAN	210	19.436,00
10	I.G.KOVAČIĆA SV.JURAJ NA BREGU	414	38.316,00
11	JOŽE HORVATA KOTORIBA	307	28.413,00
12	T. GORIČANCA MALA SUBOTICA	515	47.663,00
13	MURSKO SREDIŠĆE	519	47.663,00
14	NEDELIŠĆE	622	57.566,00
15	OREHOVICA	293	27.117,00
16	PODTUREN	312	28.876,00
17	PRELOG	500	46.275,00
18	SELNICA	299	27.672,00
19	STRAHONINEC	320	29.616,00
20	SVETA MARIJA	170	15.734,00
21	SVETI MARTIN NA MURI	214	19.806,00
22	PETAR ZRINSKI ŠENKOVEC	435	40.259,00
23	ŠTRIGOVA	194	17.955,00
24	VLADIMIRA NAZORA PRIBISLAVEC	304	28.135,00
25	DR.V.ŽGANCA VRATIŠINEC	147	13.605,00
		7563	700.000,00

4. Ova Odluka objavit će se u „Službenom glasniku Međimurske županije“.

ŽUPAN MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

KLASA: 402-08/14-02/36
URBROJ: 2109/1-01-14-01
Čakovec, 22. prosinca 2014.

ŽUPAN

Matija Posavec, mag. ing., v.r.

2. Ovaj Zaključak će se objaviti u „Službenom glasniku Međimurske županije“.

ŽUPANISJKA SKUPŠTINA

KLASA: 350-01/14-03/7
URBROJ: 2109/1-02-14-2
Čakovec, 18. prosinca 2014.

PREDSJEDNIK

Mladen Novak, dipl.ing., v.r.

AKTI ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

125.

Na temelju članka 21. Statuta Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 26/10, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst, 8/13 i 6/14) i članka 65. Poslovnika Skupštine Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 26/10, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst i 6/14), Skupština Međimurske županije je na 11. sjednici, održanoj 18.12.2014. godine, donijela

ZAKLJUČAK

o prihvatanju Izvješća o stanju u prostoru Međimurske županije 2006. – 2013.

1. Prihvaća se Izvješće o stanju u prostoru Međimurske županije 2006. – 2013.

IZVJEŠĆE

o stanju u prostoru Međimurske županije 2006. – 2013.

SADRŽAJ:

I. POLAZIŠTA	2993
I.1. Ciljevi izrade izvješća	2993
I.2. Zakonodavno-institucionalni okvir	2993
I.3. Osnovna prostorna obilježja Županije	2993
I.3.1. Prirodna i geografska obilježja	2993
I.3.2. Administrativno teritorijalni ustroj	2995
I.3.3. Stanovništvo	2996
I.4. Međimurska županija u okviru prostornog uređenja države	3000

II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA**PROSTORNOG RAZVOJA** 3002

- II.1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Županije 3002
- II.1.1. Prikaz strukture korištenja i namjene površina Međimurske županije 3002
- II.1.2. Građevinska područja u Međimurskoj županiji 3005
- II.1.2.1. Izgrađenost – iskorištenost građevinskih područja 3005
- II.1.2.2. Struktura građevinskih područja prema namjeni 3007
- II.1.3. Degradirana područja 3009
- II.2. Sustav naselja 3011
- II.2.1. Sustav središnjih naselja u PPURH i u PPMŽ 3011
- II.2.2. Određivanje sustava središnjih naselja 3012
- II.3. Gospodarske djelatnosti 3014
- II.3.1. Gospodarska struktura Županije 3014
- II.3.2. Proizvodnja, poduzetništvo, trgovina i obrt 3019
- II.3.3. Poljoprivreda 3019
- II.3.4. Turizam 3021
- II.3.5. Eksploatacija mineralnih sirovina 3021
- II.3.6. Vodnogospodarski sustavi 3022
- II.3.7. Gospodarenje otpadom 3023
- II.4.1. Opremljenost prostora Županije društvenom infrastrukturom 3024
- II.4.2. Opremljenost prostora Županije infrastrukturom od značaja za Županiju 3028
- II.4.2.1. Infrastruktura državne razine 3028
- II.4.2.2. Komunalne infrastrukture županijske razine 3033
- II.4.2.3. Komunalne infrastrukture lokalne razine 3034
- II.5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od značaja za Županiju 3038
- II.5.1. Zaštita prirodnih vrijednosti i očuvanje biološke raznolikosti regionalne razine 3038
- II.5.2. Zaštita prirodnog, kulturnog i urbanog krajobraza 3039
- II.5.3. Zaštita i očuvanje kulturne baštine 3039
- II.6. Obvezni prostorni pokazatelji 3041
- II.6.1. Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća 3041
- II.6.2. Obvezni prostorni pokazatelji - TABLICA 3049

III. ANALIZA IZRADE I PROVEDBE**DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA** 3047

- III.1. Izrada prostornih planova 3047
- III.1.1. Uspostava informacijskog sustava prostornog uređenja (ISPU) 3049
- III.2. Provedba prostornih planova 3049

- III.3. Prostorni planovi u odnosu na druge dokumente koji utječu na prostor 3050

- III.4. Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuke, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru 3050

IV. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE 3052

- IV.1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg prostornog razvoja Županije, obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove 3052
- IV.2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova, drugih dokumenata koji utječu na prostor na razini Županije 3054
- IV.3. Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja 3055

V. IZVORI PODATAKA 3056**POPIS SLIKA:**

- Slika 1. Položaj Međimurske županije u odnosu na prostor RH 2994
- Slika 2. Prostorni obuhvat Međimurske županije 2994
- Slika 3. Teritorijalna podjela Međimurske županije i prikaz pograničnog područja 2995
- Slika 4. Ograničenja u prostoru - koridori infrastrukture državnog i regionalnog značaja 3003
- Slika 5. Prikaz degradiranih područja 3011
- Slika 6. Sustav središnjih naselja Međimurske županije 3012
- Slika 7. Gospodarske zone u Međimurskoj županiji 3019
- Slika 8. Površine planirane za navodnjavanje 3021
- Slika 9. Ranjiva područja u Republici Hrvatskoj 3022
- Slika 10. Ranjiva područja u Međimurskoj županiji 3023
- Slika 11. Mreža osnovnih škola s pripadajućim područnim školama 3024
- Slika 12. Mreža ustanova zdravstva i socijalne skrbi 3027
- Slika 13. Zaštićena područja prirode i zaštita izvorišta 3039
- Slika 14. Branjena područja od velikih voda Mure i Drave 3041
- Slika 15. Ugrožena područja uslijed proboja brane i nasipa na hidroenergetskim građevinama 3042
- Slika 16. Potresne zone 3043

POPIS TABELA:

Tabela 1. Opći podaci o Međimurskoj županiji	2994	Tabela 21. Podaci o nezaposlenim osobama i osiguranicima HZMO (promatrani kao zaposlene osobe) u Međimurskoj županiji za razdoblje 2006.-2013.	3017
Tabela 2. Iskaz površina, stanovnika i gustoće naseljenosti MŽ (Tabela 2 po pravilniku) za granično područje i ostatak Županije	2995	Tabela 22. Struktura poslovnih subjekata	3019
Tabela 3. Kretanje broja stanovnika po gradovima i općinama Međimurja od 1857. do 2011.	2996	Tabela 23. Gospodarstvo prema tipu	3020
Tabela 4. Kretanje broja stanovnika u općinama u kontinentalnom graničnom području	2997	Tabela 24. Poljoprivredna gospodarstva i korišteno poljoprivredno zemljište	3020
Tabela 5. Kretanje broja stanovnika u općinama Gornjeg Međimurja (Štrigova, Sv. Martin na Muri, Sv. Juraj na Bregu, G. Mihaljevec, Selnica)	2997	Tabela 25. Dolasci i noćenja turista	3021
Tabela 6. Kretanje broja stanovnika u gradovima	2998	Tabela 26. Predškolski odgoj	3024
Tabela 7. Dobno spolna struktura stanovništva Međimurske županije 2001. godine	2999	Tabela 27. Osnovno obrazovanje – redovito	3024
Tabela 8. Dobno spolna struktura stanovništva Međimurske županije 2011. godine	3000	Tabela 28. Osnovna umjetnička škola	3025
Tabela 9. Struktura korištenja površina i zemljišta Županije (2001. i 2010. godine (1.3.1. po Pravilniku o sadržaju planova, kartografskim prikazima i obveznim prilogima i prostornim pokazateljima)	3002	Tabela 29. Osnovno obrazovanje djece i mladež s teškoćama u razvoju	3025
Tabela 10. Dužina pojedine vrste infrastrukturne građevine, širina zaštitnog koridora, ukupna površina zaštite i ograničenja u Županiji	3003	Tabela 30. Srednjoškolsko obrazovanje	3025
Tabela 11. Zaštićena područja ili 1.3.3. prema Pravilniku	3004	Tabela 31. Studenti dodiplomskog studija s prebivalištem u Međimurskoj županiji	3026
Tabela 12. Omjer građevinskog područja i površine jedinice lokalne samouprave	3005	Tabela 32. Ordinacije obiteljske i dentalne medicine i ljekarne u gradovima i općinama	3026
Tabela 13. Građevinsko područje naselja i izdvojeno građevinskog područja izvan naselja (odnos izgrađenog i neizgrađenog građevinskog područja)	3006	Tabela 33. Željezničke pruge s pripadajućim građevinama na području Međimurske županije	3028
Tabela 14. Struktura građevinskih područja Međimurske županije prema namjeni	3007	Tabela 34. Državne ceste na području Međimurske županije	3030
Tabela 15. Struktura ukupnog građevinskog područja prema namjeni u općinama/gradovima	3008	Tabela 35. Cestovna mreža na području Međimurske županije	3033
Tabela 16. Struktura namjene površina građevinskog područja naselja Međimurske županije	3008	Tabela 36. Broj potrošača i potrošnja električne energije	3033
Tabela 17. Struktura namjene površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja Međimurske županije	3009	Tabela 37. Duljina elektrovodova na području Međimurske županije	3033
Tabela 18. Jedinice područne (regionalne) samouprave u RH prema indeksu	3015	Tabela 38. Površina zaštitnih zona po vodocrpilištima	3034
Tabela 19. Jedinice lokalne samouprave Međimurske županije prema indeksu razvijenosti	3016	Tabela 39. Zahvaćene količine vode i dužina vodoopskrbne mreže na području Međimurske županije	3034
Tabela 20. Osnovni makroekonomski pokazatelji Republike Hrvatske i Međimurske županije u 2013. godini	3017	Tabela 40. Stupanj priključenosti domaćinstava na vodovodnu mrežu	3035
		Tabela 41. Potrošnja plina u tisućama m ³	3037
		Tabela 42. Broj potrošača u opskrbi plinom	3037
		Tabela 43. Dužina plinoopskrbne mreže na području Međimurske županije	3037
		Tabela 44. Telekomunikacijski vodovi na području Međimurske županije	3037
		Tabela 45. Zaštićena područja u Međimurskoj županiji	3038
		Tabela 46. Obavezni prostornih pokazatelji	3043
		Tabela 47. Popis izvornih planova i izmjena i dopuna	3048
		Tabela 48. Broj izdanih dozvola	3049
		Tabela 49. Izdani akti iz nadležnosti upravnih odjela za prostorno uređenje i graditeljstvom	3049
		Tabela 50. Stambena izgradnja	3050
		Tabela 51. Broj i građevinske veličine završenih zgrada	3050

POPIS GRAFIKONA:

Grafikon 1. Kretanje broja stanovnika u općinama u kontinentalnom graničnom području od 1857. do 2011. godine	2997	Grafikon 7. Podaci o nezaposlenim osobama i osiguranicima HZMO (promatrani kao zaposlene osobe) u Međimurskoj županiji za razdoblje 2006.-2013.	3018
Grafikon 2. Kretanje broja stanovnika u općinama Gornjeg Međimurja (Štrigova, Sv. Martin na Muri, Sv. Juraj na Bregu, G. Mihaljevec, Selnica) od 1857. do 2011. godine	2998	Grafikon 8. Odnos broja zaposlenika kod pravnih i fizičkih osoba u Međimurskoj županiji za razdoblje 2006.-2013.	3018
Grafikon 3. Kretanje broja stanovnika u gradovima (teritorij JLS) od 1857. do 2011. godine	2999	Grafikon 9. Kretanja broja učenika osnovnih škola	3025
Grafikon 4. Dobno – spolna struktura stanovništva	3000	Grafikon 10. Prosječna potrošnja vode po kućanstvu u razdoblju od 2002. do 2012. godine	3035
Grafikon 5. Indeks razvijenosti županija u Republici Hrvatskoj	3015	Grafikon 11. Prosječna potrošnja vode u gospodarstvu i ustanovama u razdoblju od 2002. do 2012. godine	3035
Grafikon 6. Indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave Međimurske županije	3016		

I. POLAZIŠTA**I.1. CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA**

Cilj izrade izvješća stanja u prostoru je informirati javnost i stručnu javnost o prostornom razvoju Međimurske županije u razdoblju od 2006. do 2013. godine. Izvješće sadrži analizu prostornih podataka, analizu korištenja i namjene prostora, sadrži analizu i ocjenu provedbe prostorno planskih dokumenata na razini županije i općina, te analizu zaštite i korištenja posebno vrijednih prostora, analizira podatke koji su bitno izmijenjeni u odnosu na važeće prostorno planske dokumente, a imaju značajan utjecaj na prostor, sustav središnjih naselja i na gospodarski razvoj Županije.

Osnovne i najvažnije teme Izvješća o stanju u prostoru Međimurske županije su demografski procesi u Županiji, namjena i korištenje prostora Županije, procesi u promjenama namjene i korištenja prostora Županije, ugrožena i degradirana područja, primjena mjera zaštite i očuvanja okoliša sa stavom o neprihvatljivosti onih tehnoloških rješenja i procesa koji bi mogli ugroziti ovaj naš prostor, uz naglasak na nužnosti povećanja zaštite javnog interesa i međusobnoj usklađenosti interesa svih korisnika u prostoru.

Izvješće daje uvid u sustav naselja, ukazuje na ulogu i funkciju naselja koje nisu ostvarene u promatranom proteklom razdoblju, predlaže novu hijerarhiju i sustav središnjih naselja, predlaže mjere kojima se mogu poboljšati sustav središnjih naselja ali i ocjenjuje razloge zbog kojih zacrtani ciljevi nisu ostvareni. Predlaže mjere kojima se može sustav poboljšati i utvrđuje mjere da bi se ostvario poželjan, optimalni sustav središnjih naselja u cilju poboljšanja uvjeta i podizanja kvalitete života stanovnika Županije.

Izvješće razmatra ulogu i funkciju infrastrukturnih sustava državne i županijske razine u Međimurskoj županiji, analizira odnos infrastrukture i ostalih korisnika prostora, utvrđuje prostorno razvojnu funkciju i prostorno plansku prioritetnu smjernicu pojedinog segmenta infrastrukture, te predlaže mjere i aktivnosti koje je potrebno poduzeti za ostvarenje zacrtanih prioritetnih smjernica.

Cilj je izvješća, u prvom redu ukazati na prostorne probleme, na moguća poboljšanja stanja u prostoru i mogućnosti daljnjeg prostornog razvoja. Slijedom analize stanja i trendova prostornog razvoja i analize provedbe dokumenata prostornog uređenja, Izvješće predlaže mjere i smjernice za unapređenje stanja u prostoru i predlaže aktivnosti za unapređenje održivog razvoja.

I.2. ZAKONODAVNO – INSTITUCIONALNI OKVIR

Obaveza izrade izvješća o stanju u prostoru propisana je Zakonom o prostornom uređenju i gradnji – člankom 47. („Narodne novine“ broj 76/07., 38/09., 55/11., 90/11., 50/12., 55/12.), prema kojem je izrada ovog Izvješća započeta, Zakonom o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj 153/13.), a Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“ broj 48/14.) propisan je postupak izrade i sadržaj izvješća.

Izvješće o stanju u prostoru na županijskoj razini izrađuje Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije u suradnji sa:

- županijskim upravnim odjelima
- uredima DU u Međimurskoj županiji
- pravnim osobama s javnim ovlastima
- općinama/gradovima Međimurske županije.

U Izvješću su korišteni podaci Prostornog plana Međimurske županije, prostornih planova općina/gradova, statistički podaci objavljeni u publikacijama UDU Međimurske županije, obrađeni i objavljeni podaci popisa stanovništva.

I.3. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA ŽUPANIJE**I.3.1. PRIRODNA I GEOGRAFSKA OBILJEŽJA**

Međimurska županija nalazi se na krajnjem sjevernom dijelu Republike Hrvatske. Zbog smještaja na tromedi Slovenije, Mađarske i Hrvatske njezin položaj ima izrazito pogranični karakter. Susjedne su joj županije Varaždinska na jugu i Koprivničko – križevačka na jugoistoku.

Prostire se na 729,25 km² i najmanja je županija Hrvatske po površini s udjelom u teritoriju Hrvatske od 1,29 %. Na tom prostoru prema popisu iz 2011. godine živi 113.804 stanovnika. Naseljenost sa 156,05 st/km² nakon Grada Zagreba najviša je u Hrvatskoj, koja se sa 75,70 st/km² ubraja u red europskih zemalja srednje i rjeđe gustoće naseljenosti. Stanovništvo Međimurja sudjeluje s 2,66% u ukupnom stanovništvu Hrvatske.

Prostor Međimurja sa sjevera i juga omeđuju rijeke Mura i Drava, koje mu daju prirodna i zemljopisna obilježja. One mu određuju sam naziv, oblik, reljef i prirodne karakteristike. Međimurje kao regionalna cjelina dijeli se na Donje Međimurje – nizinski dio kojeg čini riječna dolina visine do 200 m prostire se na oko 543,42 km² (74,51% teritorija) i brdovito područje Gornjeg Međimurja s najvišim vrhom Mohokos visine 344,4 m.

Slika 1. Položaj Međimurske županije u odnosu na prostor RH

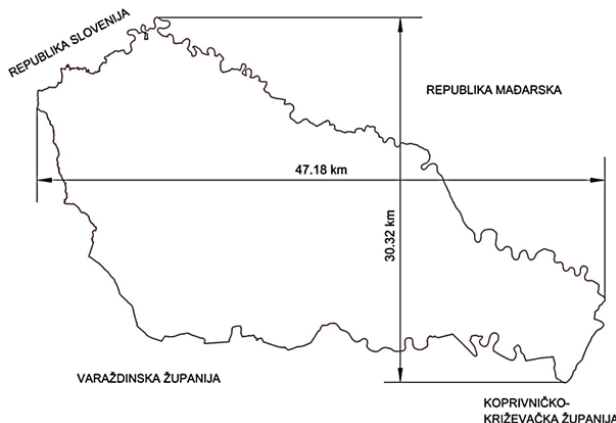
Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Tabela 1. Opći podaci o Međimurskoj županiji

		% od RH	RH (kopneni dio)
Površina Županije	729,25 km ²	1,29 %	56.610 km ²
Dužina državne granice	110,50 km	5,45 %	2.028 km
Opseg Županije	182,30 km		
Broj stanovnika	113.804	2,66%	4.284.889
Udaljenost krajnjih točaka zapad-istok	47,18 km		
Udaljenost krajnjih točaka sjever-jug	30,32 km		

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Slika 2. Prostorni obuhvat Međimurske županije

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Međimursku županiju sa sjevera, sjeveroistoka i juga omeđuju tokovi rijeka Mure i Drave, dok se na zapadu kopnena granica pruža od sjevera ka jugu pobrđem Gornjeg Međimurja. Na zapadu i sjeveru graniči s Republikom Slovenijom, na sjeveroistoku s Republikom Mađarskom, a na jugu s Varaždinskom i Koprivničko - križevačkom županijom.

Antropološko djelovanje u suradnji s prirodom u riječnim dolinama, ali i na krajnjim obroncima Alpa koje ovdje nestaju, ostavilo je trag u visokovrijednoj krajobraznoj raznolikosti kulturnog krajbraza - u mozaičnoj strukturi korištenja prostora u kojem se izmjenjuju obradive površine oranica sa šumarcima, livadama i lugovima u nizini, a još raznovrsnijoj strukturi poljoprivrednih površina i šuma u Gornjem Međimurju. U takvom kulturnom krajobrazu smjestila su se brojna naselja zbijene izgrađene strukture, odmjerenih, racionalnih dimenzija građevnih čestica, ukupno gledajući, još uvijek nenametljive izgradnje.

Djelovanje i utjecaj dviju rijeka koje omeđuju velikim dijelom Županiju, ostavilo je trag u prirodnim obilježjima prostora – u visokom stupnju biološke raznolikosti, prepoznatom i stavljenom pod zaštitu. Prvi korak zaštite poduzet je 2001. godine na nivou značajnog krajbraza, da bi 2010. godine, Odlukom Vlade proglašavanjem Regionalnog parka Mura-Drava dobio zaštitu i na državnoj razini.

Iako periferno smještena na samom sjeveru države, na tromeđi sa Slovenijom i Mađarskom, položaj Međimurske županije važan je u geoprometnom smislu, što dokazuje prolaz nekoliko značajnih međunarodnih infrastrukturnih koridora na tako malom prostoru. Upravo doline dviju rijeka - Mure i Drave otvaraju prostore za povezivanje sa susjednim državama prema zapadu, a rub Panonske nizine na području Međimurske županije najpogodnije je za vezu središnje Hrvatske sa susjednim regijama na sjeveru i sjeveroistoku.

Najmanju županiju po površini u Hrvatskoj presijeca nekoliko značajnih međunarodnih infrastrukturnih koridora - željezničke pruge, autocesta, sustav za prijenos energije i prijenos telekomunikacija, a visoka gustoća naseljenosti, prirodna i geografska obilježja - predstavljaju osnovne karakteristike prostora Međimurske županije.

I.3.2. ADMINISTRATIVNO – TERITORIJALNI USTROJ

Međimurska županija podijeljena je na 25 teritorijalnih jedinica: 3 grada i 22 općine. Budući da je pogranična županija s Republikom Slovenijom i Republikom Mađarskom, značajni dio prostora čini pogranični pojas. Gradovi zauzimaju 25% ukupnog teritorija i u njima živi 36% stanovništva s prosječnom gustoćom naseljenosti 234,72 st./km² dok u općinama na 75% površine živi 64% stanovništva prosječne gustoće naseljenosti 131,10 st./km².

Jasno se uočava razlika u pograničnom i ostalom dijelu prostora Županije. U pograničnom prostoru koji zauzima 43% površine Županije živi 34% stanovništva sa prosječnom gustoćom od 124,08 st./km² i iskazanim trendom stagniranja, dok u preostalom prostoru na 57% površine živi 66% stanovništva prosječne gustoće 179,76 st./km², i blagog pada broja stanovnika 2011. godine u odnosu na prijašnja dva popisa.

Slika 3. Teritorijalna podjela Međimurske županije i prikaz pograničnog područja

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Tabela 2. Iskaz površina, stanovnika i gustoće naseljenosti MŽ (Tabela 2 po pravilniku) za granično područje i ostatak Županije

OPĆINA/ GRAD	POVRŠINA		STANOVNICI						GUSTOĆA NASELJENOSTI		
			Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 2011.		popis '91.	popis '01.	popis '11.
	km ²	%	broj	%	broj	%	broj	%	br.st./km ²	br.st./km ²	br.st./km ²
ŽUPANIJA	729,25	100,00	119866	100,00	118426	100,00	113804	100,00	164,37	162,39	156,05
GRADOVI	175,64	24,08	44651	37,25	41981	35,45	41226	36,23	254,22	239,02	234,72
OPĆINE	553,62	75,92	75215	62,75	72041	60,83	72578	63,77	135,86	130,13	131,10
Dekanovec	6,09	0,84	941	0,79	832	0,70	774	0,68	154,52	136,62	127,09
Domašinec	35,59	4,88	2590	2,16	2459	2,08	2251	1,98	72,77	69,09	63,25
G.Mihaljevec	32,18	4,41	2080	1,74	2046	1,73	1917	1,68	64,64	63,58	59,57
Goričan	21,22	2,91	3221	2,69	3148	2,66	2823	2,48	151,79	148,35	133,03
Kotoriba	26,51	3,64	3579	2,99	3333	2,81	3224	2,83	135,01	125,73	121,61
Mursko Središće	33,74	4,63	6631	5,53	6584	5,56	6307	5,54	196,53	195,14	186,93
Nedelišće	58,68	8,05	11248	9,38	11544	9,75	11975	10,52	191,68	196,73	204,07
Podturen	31,83	4,36	4663	3,89	4392	3,71	3873	3,40	146,50	137,98	121,68
Sv.Martin na Muri	25,14	3,45	2987	2,49	2958	2,50	2605	2,29	118,81	117,66	103,62
Štrigova	39,43	5,41	3493	2,91	3221	2,72	2766	2,43	88,59	81,69	70,15
Kontinent. granično ukupno:	310,41	42,57	41433	34,57	40517	34,21	38515	33,84	133,48	130,53	124,08
Čakovec	77,95	10,69	27250	22,73	27526	23,24	27104	23,82	349,58	353,12	347,71
Prelog	63,95	8,77	8024	6,69	7871	6,65	7815	6,87	125,47	123,08	122,20
Belica	27,41	3,76	3635	3,03	3509	2,96	3176	2,79	132,62	128,02	115,87
Donja Dubrava	18,66	2,56	2536	2,12	2274	1,92	1920	1,69	135,91	121,86	102,89
D.Kraljevec	36,49	5,00	5313	4,43	5420	4,58	4659	4,09	145,60	148,53	127,68
D.Vidovec	13,52	1,85	1756	1,46	1595	1,35	1399	1,23	129,88	117,97	103,48
Mala Subotica	36,63	5,02	5689	4,75	5676	4,79	5452	4,79	155,31	154,95	148,84

OPĆINA/ GRAD	POVRŠINA		STANOVNICI						GUSTOĆA NASELJENOSTI		
			Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 2011.		popis '91.	popis '01.	popis '11.
	km ²	%	broj	%	broj	%	broj	%	br.st./km ²	br.st./km ²	br.st./km ²
Orehovica	21,32	2,92	3038	2,53	2769	2,34	2685	2,36	142,50	129,88	125,94
Pribislavec	11,26	1,54	2746	2,29	2929	2,47	3136	2,76	243,87	260,12	278,51
Selnica	24,89	3,41	3322	2,77	3442	2,91	2991	2,63	133,47	138,29	120,17
Strahoninec	8,3	1,14	2580	2,15	2728	2,30	2682	2,36	310,84	328,67	323,13
Sv.Juraj na Bregu	30,44	4,17	5012	4,18	5279	4,46	5090	4,47	164,65	173,42	167,21
Sv.Marija	23,08	3,16	2601	2,17	2433	2,05	2317	2,04	112,69	105,42	100,39
Šenkovec	8,99	1,23	2537	2,12	2770	2,34	2879	2,53	282,20	308,12	320,24
Vratišinec	15,95	2,19	2394	2,00	2213	1,87	1984	1,74	150,09	138,75	124,39
ostalo područje MŽ.:	418,84	57,43	78433	65,43	78434	66,23	75289	66,16	187,26	187,26	179,76

Izvor: Državni zavod za statistiku

I.3.3. STANOVNIŠTVO

Tabela 3. Kretanje broja stanovnika po gradovima i općinama Međimurja od 1857. – 2011.

OPĆINA/ GRAD	BROJ STANOVNIKA PREMA POPISNIM GODINAMA OD 1857. DO 2011.															
	1857.	1869.	1880.	1890.	1900.	1910.	1921.	1931.	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
ŽUPANIJA	55412	61397	66638	73728	79808	88623	92750	99346	110686	112551	112073	115660	116822	119866	118426	113804
Čakovec	5253	6368	7699	8421	9798	10304	11629	13491	15094	16091	18509	21196	24952	27250	27526	27104
M. Središće	2211	2416	2710	3069	3435	3682	4062	4630	5207	5671	5878	6483	6421	6631	6584	6307
Prelog	6357	6872	7121	7849	8420	9450	9679	9291	9756	9466	8621	8328	8080	8024	7871	7815
GRADOVI:	13821	15656	17530	19339	21653	23436	25370	27412	30057	31228	33008	36007	39453	41905	41981	41226
Belica	1856	2097	2366	2649	2710	2963	3378	3641	4062	4112	3951	3740	3664	3635	3509	3176
Dekanovec	494	600	651	740	738	867	944	1005	1141	1170	1020	987	963	941	832	774
Domašinec	1763	1971	2228	2470	2452	2891	2815	2965	3171	3180	2958	2946	2743	2590	2459	2251
D. Dubrava	2602	2855	2907	3341	3508	3734	3428	3395	3441	3250	3090	2980	2719	2536	2274	1920
D.Kraljevec	3303	3888	4032	4393	4591	5510	5831	5871	6064	5817	5518	5438	5337	5313	5420	4659
D. Vidovec	1686	1774	1867	2082	2166	2301	2323	2187	2387	2306	2279	2141	1904	1756	1595	1399
Goričan	2342	2736	2880	3202	3400	4086	4157	4121	4418	4266	3847	3696	3256	3221	3148	2823
G.Mihaljevec	1512	1319	1729	1825	1941	2111	2231	2396	2803	2799	2679	2465	2221	2080	2046	1917
Kotoriba	2633	2831	2994	3611	3779	4095	4129	3895	3895	3742	3847	3653	3360	3579	3333	3224
M. Subotica	2487	2839	2930	3109	3557	4066	4506	4928	5783	5792	5426	5606	5623	5689	5676	5452
Nedelišće	2796	3215	3777	4169	4950	5368	5472	6279	7393	7821	8556	9423	10289	11248	11544	11975
Orehovica	1179	1220	1589	1696	1469	1891	2204	2415	2840	3038	2919	2929	2941	3038	2769	2685
Podturen	2786	3150	3410	3795	3919	4575	4987	5300	5825	6212	5631	5587	5124	4663	4392	3873
Pribislavec	537	634	831	954	1017	1121	1395	1617	1940	2028	2167	2354	2568	2746	2929	3136
Selnica	1529	1534	1808	2048	2412	2634	2572	3136	3652	3784	3527	3664	3413	3322	3442	2991
Strahoninec	448	589	617	703	777	788	870	1088	1265	1386	1538	1821	2260	2580	2728	2682
Sv.Juraj/Bregu	2950	2978	2755	3066	3091	3709	3683	3426	3738	3458	3185	4871	4657	5012	5279	5090
Sv.Marija	1893	2297	2252	2582	2798	3090	3068	3662	4610	4744	4921	3052	2794	2601	2433	2317
Sv.Martin/ Muri	1842	1842	2012	2390	2471	2593	2687	2914	3493	3469	3304	3500	3083	2987	2958	2605
Šenkovec	320	416	525	570	628	686	731	874	1213	1417	1637	1951	2244	2537	2770	2879
Štrigova	3911	4165	3943	3969	4625	4900	4654	5066	5361	5319	4779	4484	3870	3493	3221	2766
Vratišinec	722	791	955	1025	1156	1208	1315	1753	2134	2213	2286	2365	2336	2394	2213	1984
OPĆINE:	41591	45741	49058	54389	58155	65187	67380	71934	80629	81323	79065	79653	77369	77961	76970	72578

Izvor: Državni zavod za statistiku

Međimurska županija najgušće je naseljen prostor u Hrvatskoj sa 156,05 st/km². Od 1858. godine, otkako se bilježi stanovništvo, broj stanovnika bio je u konstantnom porastu sve do 1991. godine, kada bilježi maksimum od 119.866 stanovnika, čak i u razdobljima značajnog iseljavanja u gradove - industrijska središta i odlaska na rad u inozemstvo. Važan je podatak da je popisom 1971. godine zabilježeno oko 10000 radno aktivnih osoba na privremenom radu u inozemstvu, dio tih stanovnika trajno je ostao u iseljeništvu. Nakon 1991. godine broj stanovnika je u opadanju, a u posljednjem popisu 2011. godine zabilježen je značajan pad i to za 4622 stanovnika ili 3,9%.

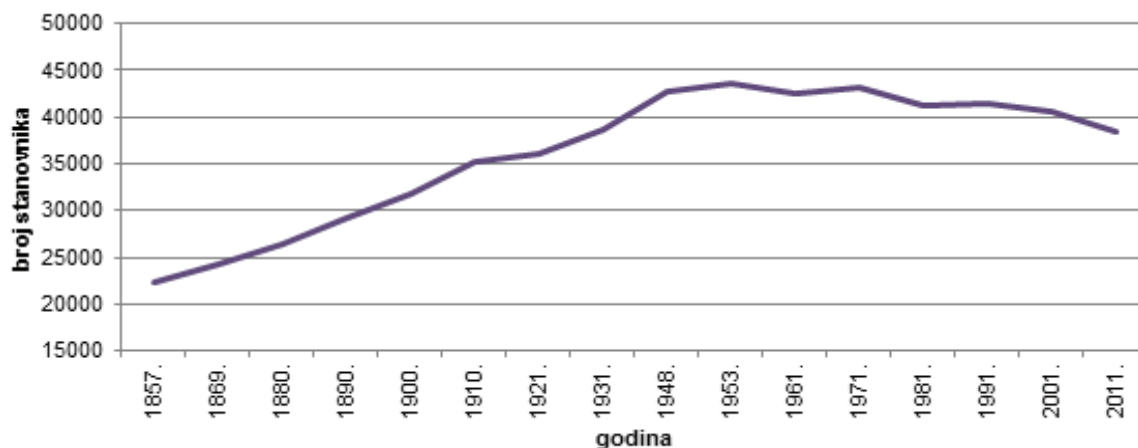
Stanovništvo u kontinentalnom graničnom području

Tabela 4. Kretanje broja stanovnika u općinama u kontinentalnom graničnom području

OPĆINA/ GRAD	BROJ STANOVNIKA PREMA POPISNIM GODINAMA OD 1857. DO 2011.															
	1857.	1869.	1880.	1890.	1900.	1910.	1921.	1931.	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
Dekanovec	494	600	651	740	738	867	944	1005	1141	1170	1020	987	963	941	832	774
Domašinec	1763	1971	2228	2470	2452	2891	2815	2965	3171	3180	2958	2946	2743	2590	2459	2251
Goričan	2342	2736	2880	3202	3400	4086	4157	4121	4418	4266	3847	3696	3256	3221	3148	2823
G.Mihaljevec	1512	1319	1729	1825	1941	2111	2231	2396	2803	2799	2679	2465	2221	2080	2046	1917
Kotoriba	2633	2831	2994	3611	3779	4095	4129	3895	3895	3742	3847	3653	3360	3579	3333	3224
M. Središće	2211	2416	2710	3069	3435	3682	4062	4630	5207	5671	5878	6483	6421	6631	6584	6307
Nedelišće	2796	3215	3777	4169	4950	5368	5472	6279	7393	7821	8556	9423	10289	11248	11544	11975
Podturen	2786	3150	3410	3795	3919	4575	4987	5300	5825	6212	5631	5587	5124	4663	4392	3873
Sv.Martin/Muri	1842	1842	2012	2390	2471	2593	2687	2914	3493	3469	3304	3500	3083	2987	2958	2605
Štrigova	3911	4165	3943	3969	4625	4900	4654	5066	5361	5319	4779	4484	3870	3493	3221	2766
UKUPNO:	22290	24245	26334	29240	31710	35168	36138	38571	42707	43649	42499	43224	41330	41433	40517	38515

Izvor: Državni zavod za statistiku

Grafikon 1. Kretanje broja stanovnika u općinama u kontinentalnom graničnom području od 1857. do 2011. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku

Demografsko kretanje ovog područja karakteriziraju oscilacije u popisnim razdobljima od 1953. do 1981. godine, s izraženim padom broja stanovnika 1961. i 1981. godine, nakon čega slijedi stagnacija i konstantni pad broja stanovnika. Ove oscilacije i ekstreme u demografskom padu u ovoj skupini jedinica lokalne samouprave ublažava demografsko kretanje u Gradu Mursko Središće i Općini Nedelišće, koje nisu tipično pogranične jer su smještene na glavnim prometnim pravcima, a zbog veličine naselja i zbog značajne pozicije u sustavu centralnih naselja Murskog Središća i Nedelišća, ove jedinice lokalne samouprave imaju bitno različita demografska kretanja od ostalog pograničnog područja.

Stanovništvo Gornjeg Međimurja

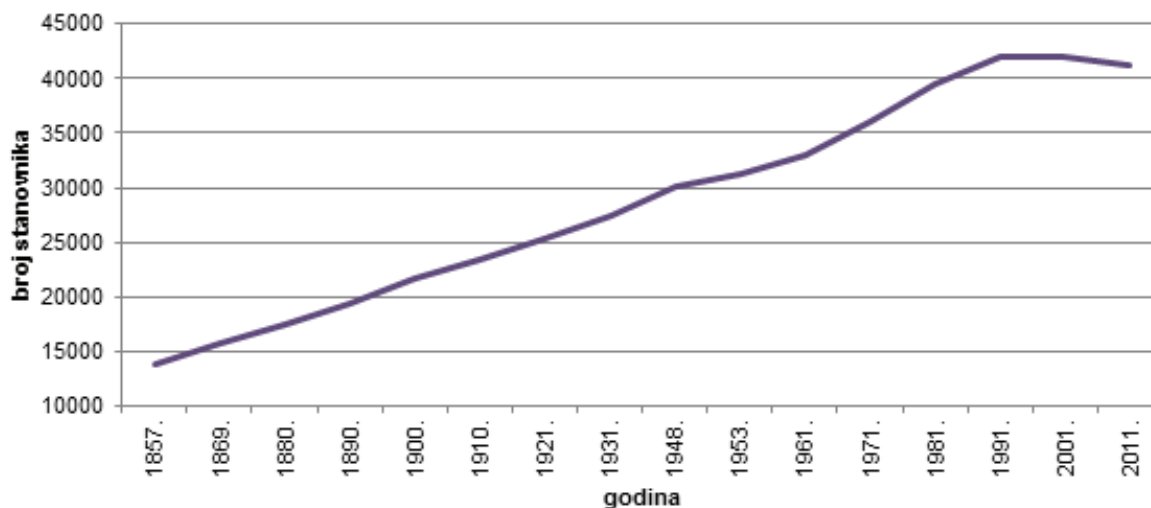
Tabela 5. Kretanje broja stanovnika u općinama Gornjeg Međimurja (Štrigova, Sv. Martin na Muri, Sv. Juraj na Bregu, G. Mihaljevec, Selnica)

OPĆINA	BROJ STANOVNIKA PREMA POPISNIM GODINAMA OD 1857. DO 2011.															
	1857.	1869.	1880.	1890.	1900.	1910.	1921.	1931.	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
G. Mihaljevec	1512	1319	1729	1825	1941	2111	2231	2396	2803	2799	2679	2465	2221	2080	2046	1917
Selnica	1529	1534	1808	2048	2412	2634	2572	3136	3652	3784	3527	3664	3413	3322	3442	2991
Sv.Juraj na Bregu	2950	2978	2755	3066	3091	3709	3683	3426	3738	3458	3185	4871	4657	5012	5279	5090

OPĆINA	BROJ STANOVNIKA PREMA POPISNIM GODINAMA OD 1857. DO 2011.															
	1857.	1869.	1880.	1890.	1900.	1910.	1921.	1931.	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
Sv.Martin na Muri	1842	1842	2012	2390	2471	2593	2687	2914	3493	3469	3304	3500	3083	2987	2958	2605
Štrigova	3911	4165	3943	3969	4625	4900	4654	5066	5361	5319	4779	4484	3870	3493	3221	2766
UKUPNO:	11744	11838	12247	13298	14540	15947	15827	16938	19047	18829	17474	18984	17244	16894	16946	12596

Izvor: Državni zavod za statistiku

Grafikon 2. Kretanje broja stanovnika u općinama Gornjeg Međimurja (Štrigova, Sv. Martin na Muri, Sv. Juraj na Bregu, G. Mihaljevec, Selnica) od 1857. do 2011. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku

I u ovoj skupini općina izražene su oscilacije u bilježenju broja stanovnika u razdoblju od 1953. do 1981. godine, samo što su oscilacije u broju stanovnika znatno izraženije nego u prethodnoj skupini. Posebno se ističe skok - porast stanovnika 1971. godine, na koji je presudni utjecaj imalo povećanje broja stanovnika u Općini Sveti Juraj na Bregu, s povećanjem od oko 1700 stanovnika. Nakon 1981. godine stagnacija broja stanovnika traje do 2001. godine, nakon čega u posljednjem popisnom razdoblju slijedi izraženi pad broja stanovnika.

Izraženi pad broja stanovnika u obje iskazane skupine jedinica lokalne samouprave posljedica je iseljavanja stanovnika iz ovih područja. Prvi val iseljavanja od 1953. do 1961. godine povezan je s migracijom stanovnika u gradove – veće industrijske centre, a popisni interval od 1971. do 1981. godine je razdoblje emigracije i odlaska na privremeni rad u inozemstvo. Posljedica privremene emigracije vidi se u i u zadnjim popisnim razdobljima, a očituje se u izraženom padu broja stanovnika u odnosu na 1991. godinu, zbog primjene drugačije popisne metode u popisima 2001. i 2011. godine.

U općinama Gornjeg Međimurja uočeno je intenzivno gubljenje stanovnika i to konstantno posljednjih desetljeća, što je posljedica gospodarske nerazvijenosti područja. Disperzna naseljenost i složena konfiguracija terena otežavali su uvođenje javne i komunalne infrastrukture, pa su naselja u tom dijelu Županije zaostajala u opremanju komunalnom infrastrukturom u odnosu na druga područja. Zapostavljanje tog dijela Međimurja u razvoju u vremenu nakon 1945. godine pa sve do osamdesetih godina prošlog stoljeća, dovelo je do snažnog gubitka stanovništva koje će biti nemoguće vratiti. Unatoč tome, domicilno stanovništvo koje je ostalo u ovom kraju, posljednji dvadesetak godina odlučilo se u velikoj mjeri na ulaganje u razvoj vinogradarstva i voćarstva i okrupnjavanje posjeda (koji je još uvijek sitan u odnosu na druge regije), a izgradnjom i rekonstrukcijom komunalne infrastrukture, prostor Gornjeg Međimurja doživio je preobrazbu u značajnom poboljšanju uvjeta za život i rad lokalnog stanovništva.

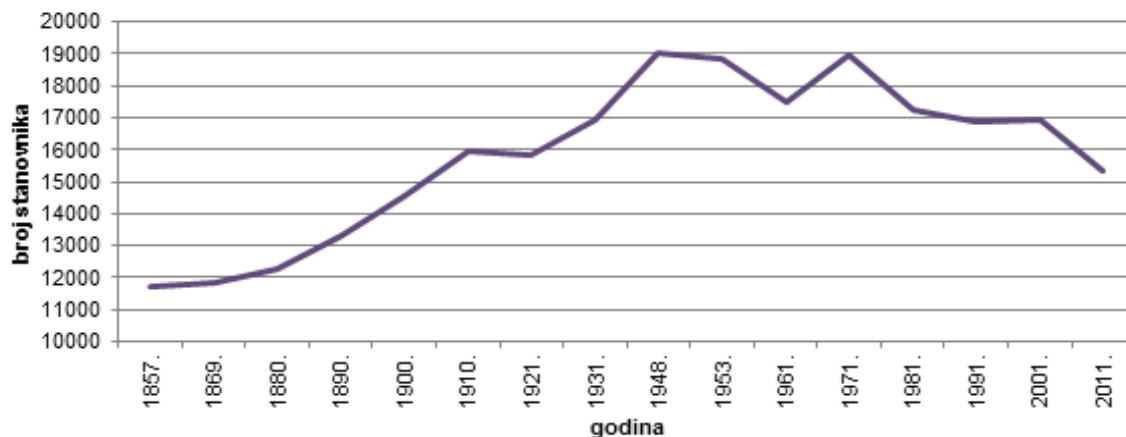
Stanovništvo u gradovima

Tabela 6. Kretanje broja stanovnika u gradovima

GRAD	BROJ STANOVNIKA PREMA POPISNIM GODINAMA OD 1857. DO 2011.															
	1857.	1869.	1880.	1890.	1900.	1910.	1921.	1931.	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
Čakovec	5253	6368	7699	8421	9798	10304	11629	13491	15094	16091	18509	21196	24952	27250	27526	27104
M. Središće	2211	2416	2710	3069	3435	3682	4062	4630	5207	5671	5878	6483	6421	6631	6584	6307
Prelog	6357	6872	7121	7849	8420	9450	9679	9291	9756	9466	8621	8328	8080	8024	7871	7815
UKUPNO:	13821	15656	17530	19339	21653	23436	25370	27412	30057	31228	33008	36007	39453	41905	41981	41226

Izvor: Državni zavod za statistiku

Grafikon 3. Kretanje broja stanovnika u gradovima (teritorij JLS) od 1857. do 2011. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku

Usporedi li se kretanje broja stanovnika u svim popisnim razdobljima u gradovima/općinama prikazanim u dvjema navedenim skupinama s kretanjem broja stanovnika u gradovima (na teritoriju jedinice lokalne samouprave), uočavaju se bitne razlike u kretanju broja stanovnika u razdoblju od 1948. do 1981. godine. Dok demografsko kretanje dviju izdvojenih skupina jedinica lokalne samouprave karakteriziraju oscilacije u broju stanovnika u razdoblju od 1953. do 1981. godine izazvane iseljavanjem, gradovi do 2001. godine bilježe konstantan, i to značajan rast broja stanovnika. Nakon 2001. godine slijedi stagnacija - dijelom kao posljedica primjene drugačije popisne metode, a dijelom zbog mogućeg slabljenja privlačne moći gradova za doseljavanje stanovnika iz drugih područja Županije.

U gradovima, kao jedinicama lokalne samouprave 2011. godine živi 41226 stanovnika ili 36,22%. Prati li se udio stanovnika na teritoriju gradova u Međimurju tijekom svih popisnih godina, on se kreće oko 27% sve do 1953. godine, a nakon toga ima stalan trend porasta, da bi u posljednjem popisnom razdoblju udio stanovnika u gradovima – jedinicama lokalne samouprave dosegao 36,22% stanovništva.

Pratimo li udio stanovnika Čakovca u ukupnom stanovništvu Međimurja, može se uočiti slična pojava kao u odnosu stanovništva gradova – jedinica lokalne samouprave i Međimurja. Do 1948. godine udio stanovništva Čakovca u ukupnom stanovništvu Međimurja je stalan i iznosi oko 6%, a nakon tog razdoblja udio stanovništva Čakovca konstantno raste i 1991. godine doseže 13,35%. Nakon te godine taj udio lagano pada i 2011. godine iznosi 13,27%.

Koncentracija nešto više od trećine stanovništva na 175,64 km² ili na 24% teritorija u središnjem dijelu Županije ukazuje na veliki utjecaj županijskog središta i gradova na razvoj Županije.

Stanovništvo Županije prema dobi

Struktura stanovništva Međimurske županije prema popisu iz 2011. godine, a u odnosu na popis iz 2001. pokazuje da je došlo do pada udjela mladih od 14 godina s 18,55% na 16,89% i povećanja udjela starijih od 65 godina od 13,62% na 15,60%. U odnosu na prosjek Republike Hrvatske, udio mladih od 14 godina prema posljednjem popisu stanovništva u našoj Županiji veći je nego u Hrvatskoj (16,89% : 15,23%), dok je udio starijih od 65 godina manji u Međimurju nego u Hrvatskoj (15,60% : 17,05%).

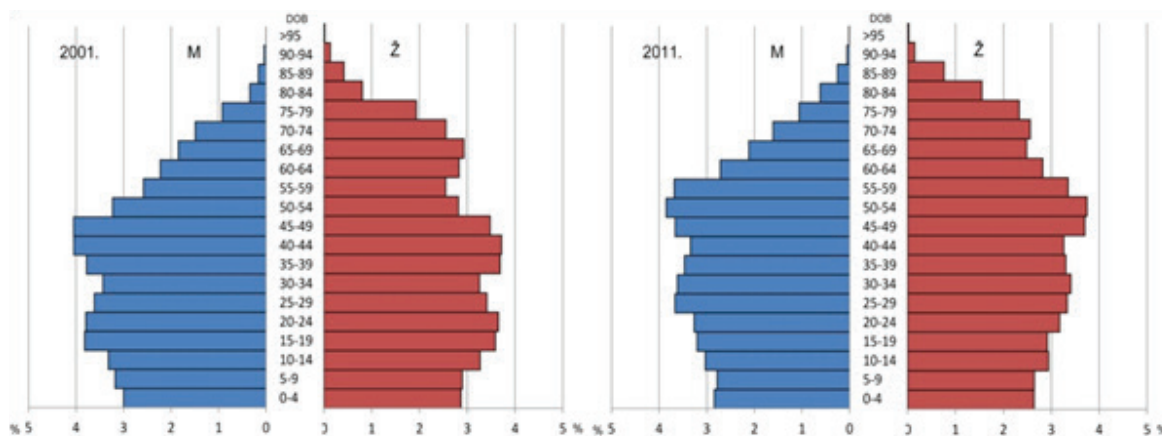
Prosječna starost stanovništva u Međimurskoj županiji je 40 godina (za muškarce iznosi 38,1 godina, a za žene 41,8 godine), što u usporedbi s 2001. godinom znači povećanje starosti za 2,4 godine, kada je ona iznosila 37,6 godina. Povećana starost stanovništva povezana je s prethodnim podacima koji govore o povećanom udjelu stanovništva starijeg od 65 godina i smanjenom udjelu stanovnika mladih od 14 godina.

Tabela 7. Dobno spolna struktura stanovništva Međimurske županije 2001. godine

STANOVNIŠTVO PREMA STAROSTI I SPOLU									
Županija	Spol	Ukupno	Starost						nepoznato
			0-14	15-29	30-39	40-49	50-64	65 i više	
	sv.	118426	21964	25924	16775	18117	19239	16132	275
Međimurska	m	58043	11252	13299	8545	9589	9524	5692	142
	ž	60383	10712	12625	8230	8528	9715	10440	133

Izvor: Državni zavod za statistiku

Grafikon 4. Dobno – spolna struktura stanovništva

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tabela 8. Dobno spolna struktura stanovništva Međimurske županije 2011. godine

STANOVNIŠTVO PREMA STAROSTI I SPOLU								
Županija	Spol	Ukupno	Starost					
			0-14	15-29	30-39	40-49	50-64	65 i više
	sv.	113804	19221	22273	15709	15894	22958	17749
Međimurska	m	55601	985	11536	8067	7971	11665	6512
	ž	58203	9371	10737	7642	7923	11293	11237

Izvor: Državni zavod za statistiku

I. 4. MEĐIMURSKA ŽUPANIJA U OKVIRU PROSTORNOG UREĐENJA DRŽAVE

U dokumentima prostornog uređenja - od Prostornog plana Županije do prostornih planova uređenja općina i gradova, iz Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske preuzete su postojeće građevine i planirani zahvati od važnosti za Državu koji se nalaze na području Županije, te smjernice za planiranje i korištenje površina koji se odnose na prostore značajne za Državu.

Smjernice za osiguranje uvjeta u prostoru za građevine i zahvate od važnosti za Državu na području Međimurske županije, odnose se na infrastrukturne sustave koji se prema namjeni mogu svrstati u:

- prometne građevine (cestovne, željezničke, zračne)
- elektroenergetske građevine i uređaji
- građevine za transport plina i nafte
- lokacije za istraživanje i eksploataciju mineralnih i energetske sirovina s pripadajućim građevinama i uređajima
- vodne građevine.

Pored određivanja uvjeta za planirane i moguće planirane zahvate u prostoru, Prostorni plan Međimurske županije prenio je iz Programa prostornog uređenja sustav središnjih naselja državne razine, smjernice za određivanje kriterija za planiranje građevinskih područja naselja i smjernice za korištenje i zaštitu osobito vrijednih krajobraznih i prirodnih cjelina od važnosti za Županiju.

PROSTORNI PLAN MEĐIMURSKE ŽUPANIJE U ODNOSU PREMA IZMJENAMA I DOPUNAMAPROGRAMA PROSTORNOG UREĐENJA REPUBLIKE HRVATSKE

Pojedini dijelovi Izmjena i dopuna Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 84/13.) imaju utjecaj na prostor Međimurske županije i sadrže nove smjernice za istraživanje prostornih mogućnosti i određivanje prostora za infrastrukturne sustave i građevine od važnosti za Državu:

PROMET

„Istraživanje prostornih uvjeta i mogućnosti za rekonstrukciju postojećih i izgradnju novih željezničkih pruga te određivanje novih potencijalnih željezničkih trasa na dionicama –nova pruga Koprivnica – Kotoriba – državna granica“.

Za ovaj novi željeznički pravac koji će povezivati Čakovec s podravskom željezničkom prugom potrebno je istražiti novi koridor na malom dijelu teritorija kroz koji pruga prolazi, a u procesu izrade i donošenja prostornog plana uskladiti sadržaj s prostornim planom susjedne Koprivničke županije.

ENERGETIKA

„S gledišta prostornog uređenja i osiguranja uvjeta u prostoru, smjernice za uspostavu sustava kao vjetroelektrana, sunčanih energana, malih hidroelektrana i drugih energana manjih snaga za lokalne potrebe treba ugraditi u županijske prostorne planove uz uvažavanje očuvanja prostora i krajolika te osiguranja potrebnog biološkog minimuma vode i protoka za druge svrhe.“

„Istraživanje ugljikovodika, koje je moguće obaviti na području potencijalnih nalazišta nafte i plina bez prethodno planiranih lokacija na čitavom teritoriju Republike Hrvatske.“

Uvjeti određivanja prostora za izgradnju energetskih građevina i primjena obnovljivih izvora energije određeni su u Izmjenama i dopunama Prostornog plana Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 23/10.), a ugrađeni su u onim prostornim planovima uređenja općina i gradova koji su nakon toga donijeli izmjene i dopune.

PRIJENOSNI ENERGETSKI SUSTAVI, PLINSKI TRANSPORTNI SUSTAV

„Izgraditi plinski transportni sustav:

Donji Miholjac – Novigrad Podravski – Mursko Središće“

„Izgraditi i pojačati magistralnu mrežu/vezu prema Mađarskoj, modernizirati i pojačati magistralne naftovodne sustave pretvaranjem u reverzibilne s 1 (jednom) ili s 2 (dvije) cijevi, zamjenom pumpa ili drugim optimalnim tehnološkim rješenjima.“

„Izgraditi plinovod DN300/75 od čvora Međimurje do centralne plinske stanice (CPS) Molve, koji će većim dijelom koristiti koridor postojećeg magistralnog naftovoda JANAF-a. Plinovodom će se omogućiti privođenje eksploataciji plinskih polja Međimurja, a po okončanju eksploatacije, izgrađeni plinovod može biti u funkciji alternativno dobivenog pravca zbog svojih karakteristika, kapaciteta i povoljnog prometnog položaja.“

„Intervencije na postojećim energetskim prijenosnim sustavima treba provoditi tako da se zadrže postojeće građevine i sustavi u već izgrađenim koridorima, a kod izvođenja rekonstrukcija ili zamjena sustava, zahvate izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijima (npr. zamjena vodiča boljih svojstava, ugradnja zamjenskih stupova za prihvat više sistema vodiča, kako ne bi trebalo proširivati koridor i drugo).“

„Trebalo zadržati sve koridore koji se koriste u povezivanju sa susjednim državama (Slovenija, Mađarska).“

„Planiranje novih energetskih prijenosnih sustava temeljiti na ispitivanju mogućnosti primjene najbolje dostupne tehnologije i to ako je moguće da se tehnološkom zamjenom u postojećim koridorima postigne traženi efekt povećanja prijenosnih kapaciteta sustava, odnosno u novim energetskim koridorima, paralelnim postojećim ili u novim zasebnim koridorima kada to uvjetuju razlozi tehničke, ekonomske i prostorne naravi, uz provođenje mjera.“

Planirani plinski transportni sustav Donji Miholjac - Novigrad Podravski - Mursko Središće nije sadržaj Prostornog plana Međimurske županije, stoga je prilikom sljedeće izmjene i dopune Plana potrebno planirati koridor i osigurati uvjete za njegov smještaj.

Navedene smjernice u Izmjenama i dopunama Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske za planiranje novih ili rekonstrukciju postojećih infrastrukturnih sustava već su otprije sadržaj odredbi za provođenje Prostornog plana Međimurske županije, stoga je potrebno naglasiti da se one i provode na našem teritoriju zbog velike gustoće naseljenosti prostora i velike gustoće infrastrukturne mreže državnog značaja.

MINERALNE SIROVINE

„Lokacije za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, centara za gospodarenje otpadom i drugih građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku određenih posebnim propisom, zadržati iz strateških prostornih planova užih područja.“

Eksploatacija mineralnih sirovina - prostori za istraživanje i eksploataciju određeni su u Prostornom planu temeljem zaključaka i preporuka Resursne osnove za istraživanje mineralnih sirovina u Međimurskoj županiji, a uvjeti za njihovo detaljno određivanje sadržaj su grafičkih prikaza i odredbi za provođenje.

II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

II.1. PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA ŽUPANIJE

II.1.1. PRIKAZ STRUKTURE KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Tabela 9. Struktura korištenja površina i zemljišta Županije (2001. i 2010. godine (1.3.1. po Pravilniku o sadržaju planova, kartografskim prikazima i obveznim priložima i prostornim pokazateljima)

RB.	MEĐIMURSKA ŽUPANIJA		OZNAKA	UKUPNO (ha)			% OD POVRŠINE ŽUPANIJE		
				PPŽ 2001.	ID PPŽ 2010.	IZVJEŠĆE 2012.	PPŽ 2001.	ID PPŽ 2010.	IZVJEŠĆE 2012.
1.0	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA								
1.1	GRAĐEVINSKA PODRUČJA	UKUPNO	GP	9932	11350	12021,19	13,61	15,56	16,48
1.3	POLJOPRIVREDNE POVRŠINE	UKUPNO	P	49542	46966	34989,56	67,91	64,38	47,98
	Obradive		P1	10116	8363	11776,51	13,87	11,46	16,15
			P2	30708	29209	16741,83	42,09	40,04	22,96
			P3	8718	9394	6471,22	11,95	12,88	8,87
1.4	ŠUMSKE POVRŠINE	UKUPNO	Š	8909	9534	15959,37	12,21	13,07	21,88
	Gospodarske		Š1	4192	4192	9566,27	5,57	5,57	13,12
	Zaštitne		Š2	4716	4716	4603,20	6,46	6,46	6,31
	Posebne		Š3		626	1789,90		0,86	2,45
1.5	OSTALE POLJOPRIVREDNE I ŠUMSKE POVRŠINE	UKUPNO	PŠ	1703	2135	7584,81	2,76	2,92	10,40
1.6	VODENE POVRŠINE	UKUPNO	V	2014	2127	2158,70	2,76	2,92	2,96
	Vodotoci			582	582	596,66	0,80	0,80	0,82
	Akumulacije			1170	1283	1411,10	1,60	1,76	1,93
	Retencije			262	262	150,94	0,36	0,36	0,21
	INFRASTRUKTURNI SUSTAVI DRŽAVNOG ZNAČAJA		IS						
	EKSPLOATACIJA MINERALNI SIROVINA		E	48	147	212,34	0,07	0,20	0,29
	UKUPNO			72954	72954	72925,97	100,00	100,00	100,00

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Struktura korištenja zemljišta i površina proizlazi iz prirodnih i geografskih karakteristika nekog prostora i antropogenih djelovanja. Na teritoriju Međimurske županije ona je vidljiva kao kulturni krajobraz, s brojnim naseljima pretežito ruralnog tipa, koja s kulturnim krajobrazom čine skladnu krajobraznu cjelinu.

Najveći udio u korištenju površina zauzima obradivo poljoprivredno tlo – 47,98% ili 34989,56 ha, građevinska područja – 16,48% ili 12021,19 ha, šume 12,21% ili 15959,37 ha, zatim slijede namjene čiji je udio u ukupnoj površini neznatan u odnosu na spomenute, koje u ukupnoj površini sudjeluju s 13,67% ili 9955,85 ha.

Unatoč velikoj gustoći naseljenosti i sve većim potrebama za preobrazbom prostora u korist prenamjene poljoprivrednog u građevinsko zemljište, racionalni pristup u korištenju prostora rezultirao je da je samo 16,48% površine Županije zauzeto građevinskim područjem, dok preostali dio ima karakter prirodnog i kulturnog krajobraza.

POLJOPRIVREDNE POVRŠINE

Obradive poljoprivredne površine (P1, P2, P3) u Međimurskoj županiji zauzimaju gotovo polovinu teritorija Županije. Usporede li se podaci u Tabeli 9. zamjećuju se velike promjene u iskazu površina koji se odnosi na pojedine kategorije poljoprivrednog zemljišta, osobito onog P2. Neke su promjene nastale kao posljedica planskih djelovanja, kao što je prenamjena poljoprivrednog zemljišta u građevinsko. Međutim, velike se promjene zbivaju stihijski – procesom prirodne sukcesije šuma na neobrađenim poljoprivrednim površinama, što je dovelo do značajne promjene u udjelu kategorije poljoprivrednog zemljišta P2 u ukupnoj površini Županije - od 40,4 do 22,96%. Ova promjena namjene poljoprivrednog zemljišta ima uzroke u znatnim sociološkim promjenama i promjenama u starosnoj strukturi stanovništva, koje imaju za posljedicu sve više neobrađenih i zapuštenih poljoprivrednih površina u ruralnim područjima. Ovaj prikazani iskaz površina odraz je velike neusklađenosti stanja u katastru i stanja u prostoru.

GRAĐEVINSKA PODRUČJA

Korištenje prostora za graditeljske namjene izrazito transformira prostor, a pokazatelji kojima se prati korištenje prostora u Županiji govore o stalnim promjenama namjene površina u korist povećanja građevinskih područja. Građevinska područja u Međimurskoj županiji zauzimaju površinu od 12021,19 ha. Veliki dio tog prostora odnosi se na građevinska područja naselja – 10528,49 ha (87,85%), a manji dio na izdvojena građevinska područja izvan naselja i izdvojene dijelove građevinskih područja naselja – 1492,70 ha (12,42%).

Podaci koji prikazuju korištenje i namjenu površina u Međimurskoj županiji preuzeti su iz Prostornog plana Međimurske županije, izvod iz Tabele 3. propisane Pravilnikom o sadržaju i obveznim kartografskim mjerilima, prikazima i prostornim pokazateljima prostornih planova. Usporede li se podaci iz 2001. i 2010. godine u Tabeli 9. (izvod iz Prostornog plana Međimurske županije) uočljivo je znatno povećanje ukupnog građevinskog područja (izgrađenog i planiranog za razvoj) i to za 2000 ha, a znatno smanjenje – za 2500 ha ukupno obradivih poljoprivrednih površina. Ovo uočljivo povećanje građevinskih područja rezultat je određivanja građevinskih područja u prostornim planovima općina i gradova koji imaju ovlasti planirati prostor na svom teritoriju.

EKSPLOATACIJA MINERALNIH SIROVINA

Još jedna namjena prostora izrazito mijenja prostor Županije čija je posljedica veliko ograničenje u korištenju, a to je eksploatacija mineralnih sirovina – šljunka, pijeska i gline (u Tabeli 9. pod eksploatacijom mineralnih sirovina uračunate su i bušotine za prirodni plin). U prikazu površina namijenjenih toj djelatnosti uočava se znatno povećanje 2010., u odnosu na 2001. godinu. Razlog takvom povećanju je jedno novootvoreno polje eksploatacije šljunka i različiti prikaz podataka u iskazivanju površina za eksploataciju (2010. godine unesena je ukupna površina odobrenih polja prema rudarskom elaboratu, dok su 2001. godine prikazane samo aktivne površine polja za eksploataciju). Iskazano povećanje površina za tu namjenu koje upućuje na realni mogući budući odnos u korištenju i namjeni površina, upozorenje je za daljnje ograničenje korištenja prostora i ukazuje na potrebu racionalnog pristupa i sagledavanje svih parametara koji utječu na određivanje prostora za tu djelatnost, u cilju izbjegavanja daljnjih devastacija i izbjegavanja konflikata s ostalim korisnicima prostora.

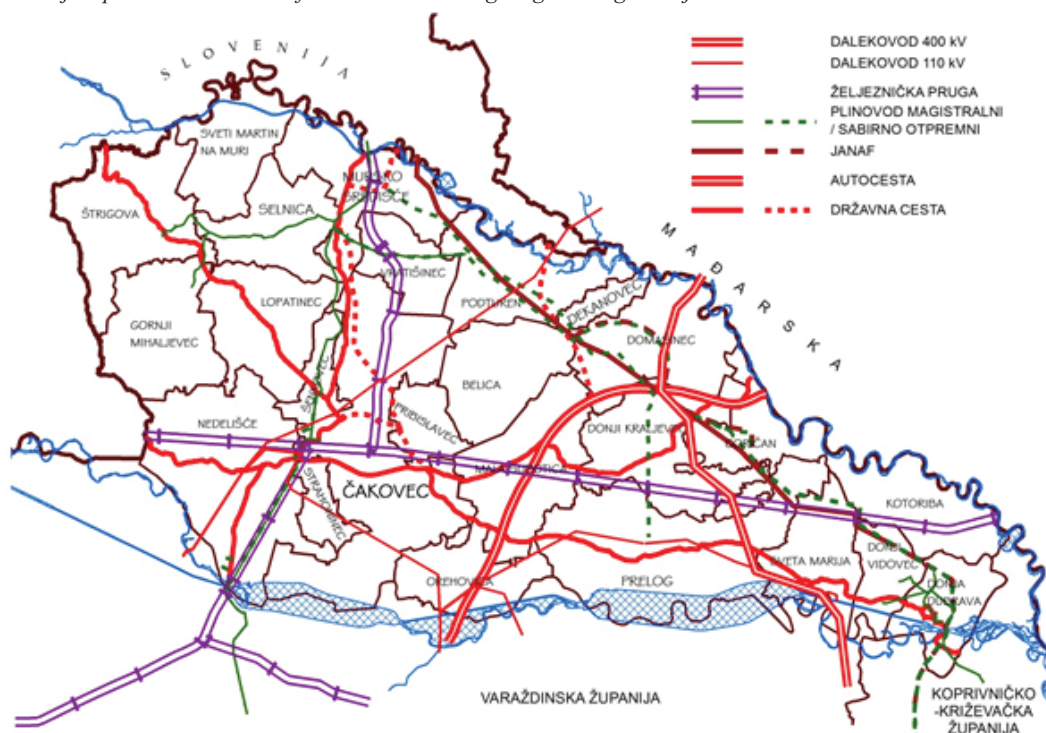
PROSTORI S OGRANIČENJIMA U KORIŠTENJU

Infrastrukturni koridori

Trase i koridori infrastrukture državnog i regionalnog značaja

Izgrađeni i planirani infrastrukturni koridori (podzemni i nadzemni) državnog i regionalnog značaja koji prolaze teritorijem Županije nisu iskazani kao izgrađeni prostori i nisu površinom obuhvaćeni u građevinska područja naselja. Zajedno s pripadajućim zaštitnim pojasom zauzimaju značajne površine, a njihova prisutnost ima veliki utjecaj na ostale korisnike prostora, koji se u najvećoj mjeri odnosi primjenu posebnih uvjeta za zahvate u prostoru koji se planiraju u njihovoj neposrednoj blizini, ali i na korištenje i namjenu površina u kontaktnom prostoru tih koridora i pripadajućih zaštitnih pojaseva.

Slika 4. Ograničenja u prostoru - koridori infrastrukture državnog i regionalnog značaja

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Tabela 10. Dužina pojedine vrste infrastrukturne građevine, širina zaštitnog koridora, ukupna površina zaštite i ograničenja u Županiji

INFRASTRUKTURNI KORIDOR DRŽAVNOG ZNAČAJA	DUŽINA (km)	ŠIRINA KORIDORA SA ZAŠTITNIM POJASOM (m)	PROSTOR OGRANIČENJA U KORIŠTENJU (km ²)
AUTOCESTA (A4)	22,97	120	2,76
DRŽAVNE CESTE (D3, D20, D208, D209 i D227)	112,46	50	5,62
ŽELJEZNIČKA PRUGA (M501, R201 i L101)	66,44	100	6,64
JANAF	39,65	60	2,38

INFRASTRUKTURNI KORIDOR DRŽAVNOG ZNAČAJA	DUŽINA (km)	ŠIRINA KORIDORA SA ZAŠTITNIM POJASOM (m)	PROSTOR OGRANIČENJA U KORIŠTENJU (km ²)
MAGISTRALNI / SABIRNO OTPREMNI PLINOVOD	61,61	60	3,70
DALEKOVOD 400 kV	25,10	60	1,51
DALEKOVOD 110 kV	77,91	20	1,56
		UKUPNO	24,12

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Usporede li se podaci o površini koju zauzimaju građevinska područja (10528 ha) s podatkom o veličini prostora ograničenih mogućnosti korištenja u Međimurskoj županiji (2412 ha), može se uočiti da je zaposjednutost prostora infrastrukturom državnog značaja gotovo kao četvrtina površine građevinskih područja. Potrebno je istaći da ovaj zaposjednuti prostor infrastrukturom (osim prometnog sustava – ceste i željezničke pruge), najvećim dijelom nije iskazan u prostorno planskoj dokumentaciji kao površina (grafički i brojčano) već samo linijski, iako svojom prisutnošću predstavlja značajno ograničenje u korištenju i namjeni prostora.

ZAŠTIĆENI PROSTORI

Jedan od osnovnih zadataka prostornog razvoja i uređenja Međimurske županije je zaštita i očuvanje prostora s dvije osnove – s osnove zaštite očuvanje visoke biološke i krajobrazne raznolikosti prostora Županije i osnove zaštite izvorišta pitke vode. Prirodne vrijednosti područja uz rijeke Muru i Dravu nalaze se u zoni zaštite na državnoj razini u sastavu Regionalnog parka Mura – Drava, područja značajna za ptice značajnih stanišnih tipova biljnih i životinjskih vrsta određena su unutar Nacionalne ekološke mreže. Zaštita izvorišta odnosi se na izvorišta pitke vode Nedelišće, Prelog i Svetu Mariju. Zaštita navedenih područja ostvaruju se provođenjem mjera zaštite, ugrađenih u prostorno planskoj dokumentaciji na županijskoj i lokalnoj razini.

Svi zahvati u prostoru unutar ovih zaštićenih prostora mogu se vršiti prema uvjetima uređenja i mjerama zaštite prostora propisanih u prostorno planskim dokumentima - od Prostornog plana Županije do prostornih planova uređenja općina/gradova, u kojima su spomenute mjere sastavni dio odredbi za provođenje.

Tabela 11. Zaštićena područja ili 1.3.3. prema Pravilniku

ZAŠTIĆENA PODRUČJA	KATEGORIJA ZAŠTITE	POVRŠINA (ha)
Veliki Pažut	posebni rezervat	0,50
Regionalni park Mura - Drava	regionalni park	16999,21
Značajni krajobraz Mura	značajni krajobraz	14453,69
Bedekovićeve grabe	spomenik prirode	13,11
Čakovec - perivoj Zrinski	spomenik parkovne arhitekture	13,87
UKUPNO		31480,38

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Zaštita i očuvanje podzemnih voda obuhvaća:

B1 - I. zona zaštite izvorišta	
Nedelišće i Prelog (Sveta Marija)	66,52 ha
B2 - II. zona zaštite izvorišta	
Nedelišće i Prelog (Sveta Marija)	542,93 ha
B3 - III. zona zaštite izvorišta	
Nedelišće i Prelog (Sveta Marija)	11414,84 ha

U analizi strukture korištenja površina i zemljišta u Županiji koristili su se podaci prikazani u Tabeli 3 (po Pravilniku) Prostornog plana Međimurske županije iz 2001. i 2010. godine, i zbir podataka iz prostornih planova općina i gradova (iz grafičkog i tabelarnog prikaza strukture korištenja prostora). Važno je napomenuti da se podaci iz svih spomenutih dokumenata mogu samo djelomično međusobno usporediti i dovesti do valjanog zaključka. Naime, usporede li se podaci iz Tabela 3. u Prostornom planu Međimurske županije (i Izmjenama i dopunama) mogu se uočiti razlike u podacima koje su posljedica primjene različitih izvora podataka, tehnika i metoda u izmjeri površina, a ni sadržaj svih stupaca u tabelama nije isti. U Prostornom planu Međimurske županije 2001. godine koristili su se podaci iz Prostornog plana Općine Čakovec (iz dijela koji je sadržavao građevinska područja naselja), a u Izmjenama i dopunama Prostornog plana Međimurske županije koristili su se podaci iz prostornih planova općina i gradova u kojima je određivanje građevinskih područja (izgrađenih i planiranih za razvoj) jedan od osnovnih ciljeva plana. Usporedni podaci koristit će se samo kao orijentir s dodanim opaskama i obrazloženjem.

Primjenom GIS-a u Izmjenama i dopunama Prostornog plana Međimurske županije, zbirnim prikazom podataka iz kartografskih prikaza svih prostornih planova općina i gradova i uvidom u DOF, dobiveni su precizniji podaci o korištenju površina na teritoriju cijele Županije, prikazani u tabelarnim prikazima o strukturi korištenja i zemljišta u Međimurskoj županiji.

II.1.2. GRAĐEVINSKA PODRUČJA U MEĐIMURSKOJ ŽUPANIJI

II.1.2.1. Izgrađenost – iskorištenost građevinskih područja

UDIO GRAĐEVINSKOG PODRUČJA U POVRŠINI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Tabela 12. Omjer građevinskog područja i površine jedinica lokalne samouprave

	GRAD / OPĆINA	POVRŠINA JLS* (ha)	GRAĐEVINSKO PODRUČJE (ha)	OMJER GPI JLS* (%)
1.	Čakovec	7795,15	2137,33	27,42
2.	M. Središće	3374,33	654,09	19,38
3.	Prelog	6394,59	1186,38	18,55
	GRADOVI:	17564,07	3977,80	22,65
1.	Belica	2741,28	296,52	10,82
2.	Dekanovec	609,25	90,72	14,89
3.	Domašinec	3558,84	238,12	6,69
4.	Donja Dubrava	1866,5	258,28	13,84
5.	Donji Kraljevec	3649,08	589,05	16,14
6.	Donji Vidovec	1351,54	195,23	14,44
7.	Goričan	2121,84	307,16	14,48
8.	Gornji Mihaljevec	3218,48	278,00	8,64
9.	Kotoriba	2650,86	276,89	10,45
10.	Mala Subotica	3662,77	546,30	14,92
11.	Nedelišće	5868,05	1253,32	21,36
12.	Orehovica	2131,76	384,86	18,05
13.	Podturen	3183,25	375,24	11,79
14.	Pribislavec	1125,67	305,46	27,14
15.	Selnica	2489,37	546,49	21,95
16.	Strahoninec	830,34	200,30	24,12
17.	Sv.Marija	2308,25	222,21	9,63
18.	Sv. Juraj na Bregu	3044,05	514,05	16,89
19.	Sv. Martin na Muri	2514,14	393,64	15,66
20.	Šenkovec	898,79	295,68	32,90
21.	Štrigova	3943,09	276,35	7,01
22.	Vratišinec	1594,7	199,50	12,51
	OPĆINE:	55361,90	8043,39	14,53
	ŽUPANIJA:	72925,97	12021,19	16,48

* JLS - jedinica lokalne samouprave

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Važan pokazatelj koji ukazuje na korištenje prostora u jedinicama lokalne samouprave je omjer građevinskog područja i površine jedinice lokalne samouprave. Već prije izrečeni zaključak da udio građevinskog područja u ukupnoj površini Županije nije izrazito velik kada se uzme u razmatranje velika gustoća naseljenosti prostora, izrazito visokim udjelom građevinskog područja u ukupnoj površini izdvajaju se općine Pribislavec, Strahoninec i Šenkovec (24 do 32,9%), a od gradova izdvaja se Grad Čakovec s 27,42% građevinskog područja u ukupnoj površini. Razlozi takvih prostornih odnosa u ovim općinama leže u veličini površine općina svedenih na katastarsku površinu jednog (u Općini Pribislavec, Strahoninec), ili dva naselja (u Općini Šenkovec), te u specifičnom položaju u neposrednoj blizini grada Čakovca koji utječe na njihov značaj i razvoj. Tako je u Općini Pribislavec neizgrađena gospodarska zona u prijašnjim planovima bila ujedno i prostor za razvoj Čakovca i Pribislavca, a u Općini Šenkovec, veliki udio u neizgrađenom građevinskom području zauzima dio eksploatacijskog polja gline, koje se nakon završetka eksploatacije planira prenamijeniti u prostor za razvoj naselja, te površine šuma posebne namjene - dio prirodnog krajolika unutar naselja.

IZGRAĐENOST – ISKORIŠTENOST GRAĐEVINSKOG PODRUČJA

Tabela 13. Građevinsko područje naselja i izdvojeno građevinskog područja izvan naselja (odnos izgrađenog i neizgrađenog građevinskog područja)

GRAD / OPĆINA	GRAD. PODRUČJE (ha)	GRAĐEVINSKO PODRUČJE NASELJA					IZDVOJENO GP IZVAN NASELJA						
		UKUPNO		IZGRAĐENO		NEIZGRAĐENO		UKUPNO		IZGRAĐENO		NEIZGRAĐENO	
		ha	ha	%	ha	%	ha	ha	ha	ha	%	ha	%
Čakovec	2137,33	1982,09	1380,02	69,62	602,07	30,38	155,25	92,08	59,31	63,17	40,69		
M. Središće	654,09	622,38	458,24	73,63	164,14	26,37	31,71	30,84	97,25	0,87	2,75		
Prelog	1186,38	894,17	606,91	67,87	287,26	32,13	292,21	54,95	18,81	237,26	81,19		
GRADOVI:	3977,81	3498,64	2445,17	69,89	1053,46	30,11	479,17	177,87	37,12	301,30	62,88		
Belica	296,52	285,96	238,13	83,28	47,82	16,72	10,57	10,57	100,00	0,00	0,00		
Dekanovec	90,72	90,72	64,58	71,19	26,13	28,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Domašinec	238,12	217,89	165,98	76,18	51,91	23,82	20,23	0,66	3,24	19,58	96,76		
D.Dubrava	258,28	207,56	136,92	65,97	70,64	34,03	50,73	2,12	4,18	48,61	95,82		
D.Kraljevec	589,05	545,75	431,33	79,03	114,42	20,97	43,30	21,88	50,53	21,42	49,47		
D.Vidovec	195,23	141,98	94,54	66,59	47,44	33,41	53,24	3,51	6,58	49,74	93,42		
Goričan	307,16	250,05	219,00	87,58	31,05	12,42	57,11	21,55	37,74	35,56	62,26		
G. Mihaljevec	278,00	264,31	222,37	84,13	41,95	15,87	13,68	1,92	14,03	11,77	85,97		
Kotoriba	276,89	231,34	154,48	66,77	76,86	33,23	45,55	22,49	49,37	23,06	50,63		
M.Subotica	546,30	480,36	258,62	53,84	221,75	46,16	65,94	21,23	32,20	44,71	67,80		
Nedelišće	1253,32	910,10	697,78	76,67	212,31	23,33	343,23	49,96	14,56	293,26	85,44		
Orehovica	384,86	234,57	174,58	74,42	59,99	25,58	150,29	20,63	13,73	129,66	86,27		
Podturen	375,24	356,91	300,19	84,11	56,72	15,89	18,33	18,33	100,00	0,00	0,00		
Pribislavec	305,46	302,25	123,25	40,78	179,00	59,22	3,21	3,21	100,00	0,00	0,00		
Selnica	546,49	503,03	390,77	77,68	112,25	22,32	43,47	15,88	36,53	27,59	63,47		
Strahoninec	200,30	170,01	143,67	84,51	26,34	15,49	30,29	4,84	15,96	25,46	84,04		
Sv.Marija	222,21	200,25	149,33	74,57	50,91	25,43	21,96	6,81	31,02	15,15	68,98		
Sv.Juraj na Bregu	514,05	513,38	434,06	84,55	79,33	15,45	0,67	0,67	100,00	0,00	0,00		
Sv.Martin na Muri	393,64	382,38	267,65	70,00	114,73	30,00	11,26	11,05	98,13	0,21	1,87		
Šenkovec	295,68	289,55	206,61	71,35	82,94	28,65	6,13	2,89	47,10	3,24	52,90		
Štrigova	276,35	276,35	236,66	85,64	39,69	14,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Vratišinec	199,50	175,17	128,82	73,54	46,35	26,46	24,33	2,21	9,07	22,13	90,93		
OPĆINE:	8043,39	7029,85	5239,32	74,53	1790,54	25,47	1013,53	242,40	23,92	771,14	76,08		
ŽUPANIJA :	12021,19	10528,49	7684,49	72,99	2844,00	27,01	1492,70	420,27	28,15	1072,43	71,85		

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Građevinska područja u Međimurskoj županiji zauzimaju prostor od 12021,19 ha ili 16,48% ukupne površine Županije, a sastoje se najvećim dijelom od građevinskih područja naselja koja sudjeluju s 87,58% i od manjeg dijela, koji čine izdvojena građevinska područja izvan naselja, s površinom od 1492,70ha ili s udjelom od 12,42% u ukupnoj površini građevinskih područja.

Građevinska područja naselja Županije razlikuju se prema strukturi i tipologiji izgrađenosti, pa se tako naselja Gornjeg Međimurja, strukturom uvjetovanom reljefom, sastoje od građevinskih područja naselja i izdvojenih dijelova građevinskog područja naselja, dok naselja središnjeg dijela Županije i Donjeg Međimurja pripadaju tipologiji zbijene strukture, s jasno određenim granicama građevinskih područja naselja. Izdvojena građevinska područja izvan naselja nastala su izdvajanjem posebnih funkcija izvan naselja i čine posebne prostorne i funkcionalne cjeline.

Analizira li se izgrađenost – iskorištenost planiranih građevinskih područja u prostornim planovima uređenja općina/gradova, uočava se da je izgrađenost građevinskih područja naselja 73%, a izdvojenih građevinskih područja izvan naselja svega 28%. Taj podatak ukazuje na potrebu praćenja realizacije prostorno planske dokumentacije, analiziranje uzroka neizgrađenosti i potrebu preispitivanja opravdanosti planiranja prostora specifičnih namjena.

Iako je većina prostornih planova uređenja općina/gradova doživjela izmjene i dopune, prostorno planski pokazatelji koji ukazuju na visoki udio neizgrađenih građevinskih područja nisu korigirani u smislu da se promijeni pristup u planiranju korištenja i namjene prostora, da se građevinska područja koja su neizgrađena dugi niz godina prenamijenjena bilo u prethodnu (poljoprivrednu) ili koju drugu namjenu, u cilju racionalnijeg, realnijeg planiranja i gospodarenja prostorom.

Usporede li se podaci o neizgrađenom građevinskom području u jedinicama lokalne samouprave, među njima se po velikom udjelu neizgrađenih površina izdvajaju općine Mala Subotica (46,16%), Pribislavec (59,22%), Kotoriba (33,23%) i Orehovica (50,72%).

Neizgrađenost građevinskih područja u spomenutim općinama posljedica je planiranja gospodarskih zona velikih dimenzija u odnosu na veličinu građevinskih područja naselja, s ciljem i očekivanjem da će zbog povoljnog prostornog i prometnog položaja imati povoljnije uvjete za bržu realizaciju od ostalih dijelova Županije.

Drugu grupu općina koje se mogu izdvojiti s niskim udjelom neizgrađenog građevinskog područja su Podturen i Goričan kod kojih neizgrađenost iznosi 15,89% i 12,42%, što je rezultat planiranja prostora za razvoj u realnim okvirima. Jednako tako, niži udio neizgrađenog građevinskog područja je u općinama Gornjeg Međimurja – u Štrigovi, Svetom Jurju na Bregu i u Gornjem Mihaljčevcu (14,36 do 15,89%) - prostori za razvoj naselja tu su isključivo vezani na postojeće izgrađene cjeline, prema propisanim uvjetima.

Izgrađeno građevinsko područje u ukupnom građevinskom području u Županiji zauzima 67,42% površine, dok je izgrađenost svih građevinskih područja naselja neznatno povoljnija i iznosi 72,99%. Prostori za razvoj planirani u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja iznose 1072,43 ha ili 8,92% od ukupnog građevinskog područja svih naselja, dok njihova izgrađenost iznosi 420,27ha ili svega 28,16%. Najveći dio nerealiziranih prostora u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja odnosi na planirana golf igrališta u Općini Donji Vidovec i u Gradu Prelogu, te na gospodarske zone u općinama Kotoriba, Mala Subotica, Orehovica, Nedelišće i Pribislavec. Osnovni razlog takve slabe iskorištenosti izdvojenih građevinskih područja su nerealne potrebe i polazišta u planiranju i raspolaganju prostorom u prostornim planovima jedinica lokalne samouprave, a drugi je razlog nedostatak snage i učinkovitog mehanizma u provedbi tih planiranih prostora za razvoj.

II.1.2.2 Struktura građevinskih područja prema namjeni

Unutar građevinskog područja naselja, pojedine prostorno funkcionalne cjeline grupirane su u zone prema osnovnoj podjeli namjena, određenih prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova.

U strukturi građevinskih područja prema namjeni, najveći udio zauzima mješovita namjena (pretežito stambena), a uz tu namjenu, ovisno o ulozi naselja i njihovoj poziciji u sustavu središnjih naselja Županije, prostor zauzimaju ostale funkcije i sadržaji gospodarske, sportsko rekreacijske, javno društvene namjene.

Tabela 14. Struktura građevinskih područja Međimurske županije prema namjeni

NAMJENA POVRŠINA	GRAĐEVINSKO PODRUČJE		IZGRAĐENI DIO		NEIZGRAĐENI DIO	
	ha	%	ha	%	ha	%
MJEŠOVITA	8208,47	68,28	6535,36	79,62	1673,12	20,38
JAVNA-DRUŠTVENA	497,44	4,14	372,82	74,95	124,61	25,05
GOSPODARSKA	1778,71	14,80	541,24	30,43	1237,46	69,57
UGOSTITELJSKA-TURISTIČKA	95,16	0,79	25,92	27,24	69,24	72,76
SPORTSKO-REKRACIJSKA	1042,41	8,67	416,46	39,95	625,96	60,05
*OSTALO	399,01	3,32	212,96	53,37	186,05	46,63
UKUPNO	12021,19	100,00	8104,76	67,42	3916,43	32,58

*ostalo uključuje ostale površine građevinskog područja (površine infrastrukturnih sustava, groblje, lovačka remiza unutar građevinskog područja)

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

U ovom prikazu struktura namjene površina određena je osnovnom podjelom prema namjeni površina grupiranjem funkcija u ove skupine:

- mješovita namjena pretežito stambena namjena (stanovanje, centralne funkcije, manji gospodarski sadržaji unutar mješovite namjene, zelene površine – igrališta, parkovno zelenilo)
- javna - društvena namjena (kultura, obrazovanje, zdravstvo, socijalna skrb, uprava)
- gospodarska namjena (I, K) koja tvori gospodarsku zonu
- sport, rekreacija
- turizam
- ostalo (komunalna namjena – K3, veći potezi javnih zelenih površina i prirodnih cjelina, koji se protežu kroz naselja, groblja).

Pretežita namjena u ukupnom građevinskom području Županije je mješovita, i iznosi 68,3% građevinskih područja, slijedi gospodarstvo sa 14,8% i sport i rekreacija s 8,7%.

Analizira li se struktura građevinskih područja prema namjeni u općinama/gradovima, po najmanjem udjelu mješovite namjene u općinama izdvajaju se Pribislavec, Kotoriba, Orehovica, Donja Dubrava (od 43 do 53%), na račun gospodarske namjene u tim općinama, a najveći udio mješovite namjene nalazi se u općinama Štrigova i Sveti Juraj na Bregu (s 90%, odnosno 96%). Unutar građevinskog područja, površine gospodarske namjene najviše su zastupljene u općinama Orehovica (oko 40%), Pribislavcu (30%), i u Donjoj Dubravi (21%). Udjelom u građevinskom području ističe se sport i rekreacija u Gradu Prelogu (24%) i u Općini Donji Vidovec (31%), a najveći udio javne i društvene namjene u građevinskom području prisutan je u Gradu Čakovcu sa 7%, ali jasniji je pokazatelj koji ukazuje na veličinu i značaj te namjene je apsolutni iznos površine koja iznosi 154 ha – više od polovine svih površina javne društvene namjene u svim općinama.

Tabela 15. Struktura ukupnog građevinskog područja prema namjeni u općinama/gradovima

OPĆINA/ GRAD	POVRŠINA GP (ha)	NAMJENA GRAĐEVINSKOG PODRUČJA											
		MJEŠOVITA		JAVNA DRUŠTVENA		GOSPODARSKA		UGOSTITELJSKO TURISTIČKA		SPORTSKO REKRACIJSKA		*OSTALO	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Čakovec	2137,33	1378,45	64,49	154,56	7,23	353,78	16,55	4,92	0,23	114,41	5,35	131,21	6,14
M.Središće	654,09	479,33	73,28	30,71	4,70	83,32	12,74	0,00	0,00	43,46	6,64	17,27	2,64
Prelog	1186,38	622,86	52,50	63,52	5,35	141,29	11,91	40,69	3,43	290,87	24,52	27,15	2,29
GRADOVI:	3977,81	2480,65	62,36	248,79	6,25	578,39	14,54	45,61	1,15	448,75	11,28	175,62	4,42
Belica	296,52	237,73	80,17	7,74	2,61	29,63	9,99	0,00	0,00	18,60	6,27	2,83	0,96
Dekanovec	90,72	67,84	74,78	7,84	8,64	8,48	9,35	0,00	0,00	3,24	3,57	3,32	3,66
Domašinec	238,12	185,86	78,05	8,83	3,71	5,60	2,35	3,93	1,65	13,67	5,74	20,23	8,50
D.Dubrava	258,28	111,66	43,23	8,90	3,44	55,17	21,36	5,72	2,21	52,44	20,31	24,39	9,44
D.Kraljevec	589,05	438,05	74,37	15,33	2,60	67,13	11,40	1,60	0,27	46,34	7,87	20,61	3,50
D.Vidovec	195,23	109,73	56,21	2,07	1,06	19,11	9,79	1,09	0,56	62,05	31,78	1,18	0,61
Goričan	307,16	207,49	67,55	10,83	3,53	46,23	15,05	0,00	0,00	32,89	10,71	9,71	3,16
G.Mihaljevec	278,00	240,38	86,47	7,31	2,63	26,73	9,61	1,48	0,53	0,00	0,00	2,11	0,76
Kotoriba	276,89	149,40	53,96	11,24	4,06	62,29	22,50	5,04	1,82	44,44	16,05	4,48	1,62
M.Subotica	546,30	319,13	58,42	11,93	2,18	126,72	23,20	1,24	0,23	78,45	14,36	8,84	1,62
Nedelišće	1253,32	802,58	64,04	49,20	3,93	312,15	24,91	1,16	0,09	63,18	5,04	25,05	2,00
Orehovica	384,86	201,49	52,35	14,99	3,89	153,09	39,78	0,00	0,00	10,32	2,68	4,98	1,29
Podturen	375,24	312,14	83,18	7,25	1,93	17,89	4,77	0,00	0,00	34,60	9,22	3,36	0,90
Pribislavec	305,46	138,56	45,36	13,26	4,34	93,93	30,75	0,00	0,00	7,06	2,31	52,65	17,24
Selnica	546,49	477,06	87,29	8,57	1,57	28,85	5,28	7,86	1,44	22,32	4,08	1,83	0,34
Strahoninec	200,30	157,00	78,38	9,15	4,57	31,01	15,48	0,00	0,00	3,15	1,57	0,00	0,00
Sv.Marija	222,21	166,25	74,82	4,22	1,90	18,54	8,34	1,52	0,68	26,84	12,08	4,84	2,18
Sv.Juraj/ Bregu	514,05	493,60	96,02	8,55	1,66	3,96	0,77	0,00	0,00	5,58	1,08	2,37	0,46
Sv.Martin/ Muri	393,64	295,60	75,09	5,26	1,34	30,85	7,84	18,91	4,80	38,52	9,79	4,51	1,15
Šenkovec	295,68	204,06	69,01	21,09	7,13	33,35	11,28	0,00	0,00	17,14	5,80	20,04	6,78
Štrigova	276,35	250,75	90,74	11,79	4,27	7,46	2,70	0,00	0,00	3,64	1,32	2,71	0,98
Vratišinec	199,50	161,48	80,94	3,31	1,66	22,18	11,12	0,00	0,00	9,19	4,61	3,35	1,68
OPĆINE	8043,39	5727,83	71,21	248,65	3,09	1200,32	14,92	49,54	0,62	593,66	7,38	223,39	2,78
ŽUPANIJA	12021,19	8208,47	68,28	497,44	4,14	1778,71	14,80	95,16	0,79	1042,41	8,67	399,01	3,32

*ostalo uključuje ostale površine građevinskog područja (površine infrastrukturnih sustava, groblje, lovačka remiza unutar građevinskog područja)

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Struktura građevinskih područja naselja i izdvojenih građevinskih područja izvan naselja prema namjeni

Tabela 16. Struktura namjene površina građevinskog područja naselja Međimurske županije

NAMJENA POVRŠINA	GRAĐEVINSKO PODRUČJE NASELJA		IZGRAĐENI DIO		NEIZGRAĐENI DIO	
	ha	%	ha	%	ha	%
MJEŠOVITA	8208,47	77,96	6535,36	79,62	1673,12	20,38
JAVNA-DRUŠTVENA	497,44	4,72	372,82	74,95	124,61	25,05
GOSPODARSKA	1110,85	10,55	407,90	36,72	702,95	63,28
UGOSTITELJSKA-TURISTIČKA	27,92	0,27	9,81	35,16	18,10	64,84
SPORTSKO-REKRACIJSKA	449,71	4,27	247,67	55,07	202,04	44,93
*OSTALO	234,10	2,22	110,93	47,38	123,18	52,62
UKUPNO	10528,49	100,00	7684,49	72,99	2844,00	27,01

*ostalo uključuje ostale površine građevinskog područja (površine infrastrukturnih sustava, groblje, lovačka remiza unutar građevinskog područja)

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Slično kao i u ukupnom građevinskom području, mješovita namjena najviše je zastupljena i u građevinskom području naselja, ali s nešto većim udjelom, oko 78%. Slijedi gospodarska namjena s 10%, dok su javna društvena namjena i sport i rekreacija podjednako zastupljene s oko 4%. Realizacija, odnosno iskorištenost planiranih prostora mješovite i javne društvene namjene (80% i 75%) može se smatrati povoljnom, za razliku od prostora gospodarske i turističke namjene koji su iskorišteni svega 35%.

Tabela 17. Struktura namjene površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja Međimurske županije

NAMJENA POVRŠINA	IZDVOJENO GRAĐEVINSKO PODRUČJE IZVAN NASELJA		IZGRAĐENI DIO		NEIZGRAĐENI DIO	
	ha	%	ha	%	ha	%
GOSPODARSKA	667,85	44,74	133,34	19,97	534,51	80,03
UGOSTITELJSKA-TURISTIČKA	67,24	4,50	16,10	23,95	51,14	76,05
SPORTSKO-REKRACIJSKA	592,70	39,71	168,78	28,48	423,91	71,52
*OSTALO	164,91	11,05	102,04	61,88	62,87	38,12
UKUPNO	1492,70	100,00	420,27	28,15	1072,43	71,85

*ostalo uključuje ostale površine građevinskog područja (površine infrastrukturnih sustava, groblje, lovačka remiza unutar građevinskog područja)

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Prema prostornom planu Međimurske županije, izdvojena građevinska područja izvan naselja planiranih za razvoj, svrstana su prema namjeni u osnovne grupe:

- gospodarska namjena – I;K (industrija, obrt, komunalne djelatnosti, gospodarenje otpadom – reciklažna dvorišta)
- turizam – T
- sport i rekreacija – R
- ostale površine (infrastrukturni sustavi, groblja, lovačke remize).

Površina izdvojenih građevinskih područja izvan naselja iznosi 1492,70 ha i sudjeluje s 10,64% u ukupnom građevinskom području Županije. Analiza korištenja prostora namijenjenog razvoju izvan građevinskog područja naselja pokazala je da je od vremena stupanja na snagu prostornih planova općina tek vrlo mali dio tog planiranog prostora izgrađen - svega 28,16% područja privedeno je namjeni.

U ovoj skupini građevinskog područja, gospodarska i sportsko rekreacijska namjena gotovo su podjednako zastupljene, ali ih jednako karakterizira vrlo nepovoljno stanje u stupnju realizacije tih prostora – tek je 20% (gospodarska) i 30% (sport i rekreacija) površina ukupno planiranih na oko 1250 ha iskorišteno i privedeno svrsi.

Jedan od uzroka slabe iskorištenosti zona gospodarske namjene u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja su pogrešna polazišta u procesu planiranja gospodarskih zona, čije su slabosti nedostatak analize pogodnosti prostora, nedostatak planerskih kriterija i principa u određivanju pozicije zona (u odnosu na raspoloživu infrastrukturu, centralitet i značaj naselja u sustavu središnjih naselja u Županiji, raspoloživost radne snage), što je rezultiralo brojnošću većih i manjih radnih zona, i u konačnici, njihovoj velikoj neiskorištenosti, unatoč brojnim komunalno opremljenim građevinskim područjima.

Planirano izdvojeno građevinsko područje izvan naselja turističke namjene nalazi se samo na lokalitetu uz naselje Draškovec, na nalazištu geotermalne vode, čije bi iskorištavanje moglo biti pokretač gospodarskih aktivnosti i turističkog razvoja ovog dijela Županije. Predimenzioniranost turističke zone površinom i brojnošću sadržaja u fazi kada nije formirana nikakva jezgra razvoja, preambiciozan je plan jedinice lokalne samouprave, i mogući ograničavajući čimbenik za sadašnje korisnike i vlasnike zemljišta i neke druge aktivnosti koje bi se mogle pojaviti umjesto planiranih.

Sportu i rekreaciji namijenjeno je 592 ha površina, od čega za golf ukupno 203,35 ha i to u općini Donji Vidovec i u Gradu Prelogu. Na planiranom prostoru za razvoj igrališta za golf u Donjem Vidovcu od donošenja Prostornog plana Međimurske županije 2001. godine nije se pokrenula realizacija tog sadržaja, što ukazuje na složenost uvjeta i postupaka koji prethode izgradnji golf igrališta. Gotovo se sa sigurnošću može zaključiti da je njegova realizacija upitna, osobito bez impulsa koji bi opravdao izgradnju i daljnje funkcioniranje takve vrste sportskog i rekreativnog sadržaja.

U prikazu sporta i rekreacije kao izdvojenih građevinskih područja izvan naselja nisu prikazane brojne sanirane napuštene šljunčare (uglavnom manjih dimenzija) koje su dane na korištenje lokalnim ribolovnim društvima, a koriste se za tu vrstu rekreacije. Zbog toga što na tim prostorima osim manje građevine za potrebe ribolovnog društva nisu planirani veći zahvati namijenjeni drugim sadržajima, te zbog velikog udjela vodenih površina i prirodnog krajobraza koji ih okružuju, ovi prostori nisu iskazani kao izdvojena građevinska područja izvan naselja.

Udio ostalih namjena (groblja, komunalna djelatnost) znatno je manji od spomenutih namjena (gospodarske, sporta, rekreacije, turizma) i zauzima površinu od 164,91 ha, ili 11,05% površine izdvojenog građevinskog područja van naselja.

Navedena kratka analiza i prikaz podataka o građevinskom područjima u Međimurskoj županiji ukazuju na potrebu preispitivanja planiranih izdvojenih građevinskih područja izvan naselja, potrebu preispitivanja uzroka nemogućnosti realizacije, sagledavajući pri tome svrsishodnost i opravdanost planiranja izdvojenih građevinskih područja, pri čemu je potrebno voditi računa o ulozi općina/ gradova u obavezi komunalnog opremanja tih planiranih prostora.

II.1.3. DEGRADIRANA PODRUČJA

Degradiranim prostorima Županije smatraju se predjeli u kojima je narušena struktura korištenja prostora i u kojima je narušena slika kulturnog krajobraza kao posljedica gospodarskih aktivnosti ili kao posljedica samovolje pojedinaca ili skupine ljudi, čije je djelovanje prešutno odobravano u dužem vremenskom razdoblju. Prema uzroku nastanka mogu se svrstati u sljedeće skupine:

1. Prostori eksploatacijskih polja mineralnih sirovina (šljunka, pijeska, gline)
2. Napuštena ilegalna eksploatacijska polja šljunka i pijeska
3. Ilegalna odlagališta komunalnog otpada
4. Bespravna izgradnja izvan građevinskog područja naselja

Uzroci degradacije prostora u Županiji mogu se svrstati u skupine:

1. Gospodarska aktivnost - eksploatacija mineralnih sirovina, čija je posljedica degradacija prostora u odnosu na prvobitno stanje, u smislu da je slika prostora trajno promijenjena i ne pruža šire mogućnosti korištenja i namjene prostora (može se reći da je degradacija nastala kontrolirano, iako je u ne tako davnoj prošlosti bilo učestalih ilegalnih iskopa šljunka i pijeska). Degradirana područja nastala iskopom mineralnih sirovina sanirat će se nakon prestanka te djelatnosti, prema projektu sanacije koji je sastavni dio dokumentacije za odobrenje polja za eksploataciju. Bitna karakteristika postupka sanacije nakon iskopa šljunka i pijeska je nemogućnost vraćanja prostora u prvobitno stanje, a mogućnosti korištenja prostora zbog prisutnosti podzemne vode kojom su eksploatacijska polja napunjena, vrlo su ograničene. Povoljnija je situacija kod eksploatacije gline na postojećem polju u Općini Šenkovec, gdje su te mogućnosti veće, posebno stoga što se prostor može prenamijeniti i u građevinsko područje i time dobiti novu vrijednost.
2. Bespravna izgradnja izvan građevinskog područja naselja, vrlo često na prirodno vrijednim i atraktivnim predjelima, koju su izvršili pojedinci ili skupine ljudi. Bespravna izgradnja javlja se u prirodno atraktivnim predjelima, u velikoj većini slučajeva unutar zaštićenog područja (Regionalnog parka Mura - Drava) gdje su prirodne vrijednosti narušene izgradnjom kuća za odmor različitih kategorija u odnosu na dimenzije građevine, upotrebu materijala, položaj prema obalnoj crti rijeke. Najdrastičniji primjer devastacije prostora bespravnom izgradnjom koja je dosegla značajne razmjere u odnosu na zauzetost prostora je obala akumulacijskog jezera HE Čakovec na površini oko 28,50 ha.
3. Odlaganje komunalnog i građevinskog otpada u okoliš.

Prema posljednjem Izvješću o provođenju Plana gospodarenja otpadom u Međimurskoj županiji, od svibnja 2011. godine objavljenog u „Službenom glasniku Međimurske županije“ broj 13/11., utvrđeno je da je preostalo devet nesaniranih odlagališta otpada u općinama Domašinec, Belica, Donji Vidovec, Mala Subotica, Sveta Marija i u Gradu Murško Središće. Nesanirane površine i dalje se koriste za odlaganje komunalnog otpada unatoč zabrani daljnjeg odlaganja, a ovi se nedozvoljeni postupci nedovoljno sankcioniraju. Međutim, zabrinjavajuće je, da na području cijele Županije nastaju nove površine onečišćene otpadom. Ovakve nedopuštene postupke pojedinaca koji ugrožavaju okoliš mogu spriječiti samo općine sa svojim službama koje vrše kontrolu provođenja komunalnog reda. Odlaganje građevinskog otpada na prostore zapuštenih poljoprivrednih površina i depresija, uz prešutno odobravanje komunalnih službi u jedinicama lokalne samouprave, pojava je koja za sada ostaje bez sankcioniranja, a vrši se na sličan način kao što se postupalo s komunalnim otpadom. U posljednje vrijeme, zbog sve više rekonstrukcija i zamjene starih građevina novima, uočava se sve veći broj takvi nakupina građevinskog otpada na prostorima izvan naselja.

Za sve degradirane prostore potrebno je izvršiti adekvatnu sanaciju, a za očekivati je da se ona može izvesti na zadovoljavajući način prema projektu sanacije planiranjem i formiranjem novog krajobraza, čime će se nastale nepovoljne posljedice moći ublažiti.

Prijedlozi mjera za ublažavanje stanja na degradiranim područjima:

- najprimjereniji oblik sanacije masovne bespravne izgradnje uz akumulaciju i porječju Mure i Drave bio bi uklanjanje tih građevina, i to ne samo iz razloga sanacije, već zbog poštivanja propisa i zakona koji reguliraju korištenje i namjenu prostora veće prirodne vrijednosti i javnog vodnog dobra
- na području cijele Županije potrebno je izraditi plan - prijedlog prioriteta u sanaciji šljunčara, posebno onih koje se nalaze na značajnim prirodnim područjima, te predložiti koncepciju sanacijskih rješenja – bilo u zaštićenim prirodnim prostorima, u neposrednoj blizini naselja ili u blizini izdvojenih građevinskih područja - predložiti idejna rješenja organizacije prostora, smjernice za potrebne i moguće zahvate u prostoru, ocjenu mogućeg prepuštanja prostora šljunčare „prirodnoj obnovi krajobraza“. Napuštene šljunčare saniraju se bez programa i projekata na županijskoj razini, a općine/gradovi saniraju ih prema svojim mogućnostima, najčešće bez stručnog pristupa, na inicijativu i uz aktivnosti ribičkih društava, a dio šljunčara prepušten je prirodnoj sukcesiji, što je također mogući i prihvatljiv način vraćanja prirodi, makar samo njezinog manjeg dijela
- prostore gdje je na neprihvatljiv način odlagan komunalni otpad potrebno je sanirati prema dosada primjenjivanom modelu postupka sanacije. Jedinice lokalne samouprave dužne su te prostore sanirati na propisani način, u čemu su već postignuti vidljivi značajni rezultati. Saniranja se izvršavaju prema vlastitim mogućnostima, a „divlja odlagališta“ na većim površinama i s većim količinama otpada saniraju se uz pomoć financijskih sredstava Fonda za zaštitu okoliša. Međutim, isti postupak sanacije odlagališta građevinskog otpada predstoji općinama i gradovima, ukoliko ne spriječe da se taj otpad nekontrolirano odlaze u okoliš. Zbog ne malih zahvata u tom smislu, koji po složenosti postupaka (ovisno o količini otpada, specifičnosti lokacije i veličini površina) za neke jedinice lokalne samouprave zahtijevaju znatni financijski izdatak, može se očekivati da će konačni željeni rezultati u sanaciji takvih odlagališta iziskivati dulje vremensko razdoblje.

Slika 5. Prikaz degradiranih područja

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

II.2. SUSTAV SREDIŠNJIH NASELJA PREMA VELIČINI I FUNKCIJI U ŽUPANIJI

II.2.1. SUSTAV SREDIŠNJIH NASELJA U PROGRAMU PROSTORNOG UREĐENJA REPUBLIKE HRVATSKE I U PROSTORNOM PLANU MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Osnova za određivanje sustava središnjih naselja u Prostornom planu Međimurske županije preuzeta je iz Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske u kojem je utvrđena hijerarhija središnjih naselja i utvrđeni kriteriji za određivanje centraliteta. U tom Programu, prema sustavu središnjih naselja Republike Hrvatske naselja su svrstana u sljedeće tipove središnjih naselja:

1. regionalno središte – Čakovec
2. područna središta (mala razvojna središta – gradovi i veće općine) – Prelog, Mursko Središće, Kotoriba, Goričan, Nedelišće
3. lokalna središta (inicijalna razvojna središta) – sva ostala općinska središta

Budući da je jedan od zadanih ciljeva Prostornog plana postizanje uravnoteženog razvoja Županije, osnova za uspostavu sustava središnjih naselja modificirana je primjenom dopunjenih kriterija - postojećim središnjim funkcijama dodane su one koje je potrebno razvijati, dodan je kriterij veličine naselja i povijesna tradicija u vršenju centraliteta u svom okruženju. Tako je u Prostornom planu određen sustav središnjih naselja koji se razlikuje od onog u Programu prostornog uređenja RH, pa su predložene sljedeći tipovi središnjih naselja:

1. regionalno središte – Čakovec
2. manja regionalna središta – Prelog, Mursko Središće
3. područna središta – Kotoriba, Donji Kraljevec, Domašinec, Nedelišće, Štrigova
4. lokalna središta – sva ostala općinska središta

Osnovna razlika između ova dva sustava središnjih naselja je ta, što je u hijerarhijsku ljestvicu u Prostornom planu Županije dodana kategorija manjeg regionalnog središta, u koju su svrstani gradovi Prelog i Mursko Središće, a u skladu s brojem i značajem središnjih funkcija, veličinom naselja, te u skladu s veličinom gravitacijskog područja na koji vrše utjecaj. Time je uklonjena prevelika razlika između Čakovca i grupe naselja svrstanih u kategoriju područnih središta, a i otklonjena neosnovana izjednačenost ova dva grada s naseljima sa znatno manjim brojem središnjih funkcija, na primjer između Preloga i Goričana. Iako između gradova Prelog i Mursko Središće postoje značajne razlike u stvarnoj ulozi središnjih naselja, Prostorni plan Županije naglašava značenje Grada Murskog Središća planiranjem sadržaja koji nedostaju, čime bi razmještaj središnjih funkcija bio uravnoteženo raspodijeljen, a u cilju da se stanovništvu omogući veća dostupnost pojedinih funkcija i da se ostvari ravnomjerniji razvoj cijele Županije.

Slika 6. Sustav središnjih naselja Međimurske županije

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

II.2.2. ODREĐIVANJE SUSTAVA SREDIŠNJIH NASELJA

Budući da ne postoji univerzalna metoda i model za istraživanje i utvrđivanje središnjih naselja, upotrijebljena je metoda anketiranja, dopunjena podacima mjerodavnih nadležnih službi u upravnim odjelima Međimurske županije, pa je prema kategorijama središnjih funkcija izvršena podjela naselja u navedene kategorije središnjih naselja.

- Funkcije nižeg reda: osnovna škola, ambulanta, pošta, mjesni ured, kupnja namirnica
- Funkcije srednjeg reda: općinska uprava, banka, osiguranje, dom kulture, kupnja odjeće, obuće, namještaja, poljoprivrednih-agrotehničkih sredstava i proizvoda
- Funkcije višeg reda: ispostava državne i županijske uprave i službi, srednja škola, turističke funkcije
- Funkcije najvišeg reda: bolnica, dom zdravlja, veleučilište.

Kako je od izrade i donošenja Prostornog plana Županije i Programa prostornog uređenja RH proteklo više od deset godina, može se pretpostaviti da su neka naselja u Županiji uz promjene u gospodarskom razvoju doživjela i transformaciju u strukturi i broju središnjih funkcija. Da bi se što bolje mogao utvrditi sustav središnjih naselja, u svim gradovima i općinama provedena je anketa putem upitnika o sadržajima za koje smatramo da određuju ulogu središnjeg naselja (u općinskim/gradskim središtima i svim naseljima).

Izuzme li se u tom malom istraživanju Čakovec kao županijsko središte, anketom dobiveni rezultati ukazuju na veliki raspon u broju središnjih funkcija, veličini naselja i obuhvatu gravitacijskog područja između općinskih i gradskih središta, ali posebno i među naseljima općinskim središtima. U određivanju pozicije naselja u sustavu središnjih naselja odlučujuću ulogu imale su središnje funkcije na polju kulture, obrazovanja, zdravstvene skrbi i grupa sadržaja u prometnim uslugama i trgovini. Važno je istaknuti da se u svim općinskim središtima nalaze osnovne funkcije iz obrazovanja (osnovna škola, dječji vrtić), zdravstva (ambulanta obiteljske i dentalne medicine) i kulture (bibliobus). Jedino su općinska središta Dekanovec, Donji Vidovec i dijelom Pribislavec bez ovih nabrojanih ustanova koje građanima pružaju kvalitetu životnog standarda, što upućuje na zaključak da su središta općina bez centralnih funkcija izuzetak.

Mreža i razmještaj naselja koja su nositelji središnjih funkcija, uspostavljeni su na osnovu postojećih središnjih sadržaja, ali i na osnovu planiranih i poželjnih očekivanih sadržaja koje je potrebno ostvariti, da bi se osnažio utjecaj pojedinog središnjeg naselja ili da bi se dosegla planirana kategorija. Da bi se ostvario jedan od ciljeva razvojne strategije Županije - uravnoteženi razvoj cjelokupnog prostora Županije, nužan je ravnomjerni razmještaj središnjih naselja, jer su ona pored Čakovca – regionalnog središta, nositelji razvoja Županije.

REGIONALNO SREDIŠTE

Čakovec

Čakovec – regionalno središte, svrstano bliže veličini srednjeg grada u hrvatskim okvirima, ima veliki broj središnjih funkcija koje pokrivaju gravitacijsko područje od oko 100000 stanovnika u radijusu do 40 km. U ovako postavljenoj hijerarhiji centralnih naselja postoji velika razlika u veličini, broju funkcija i veličini gravitacijskog područja između Čakovca i manjih regionalnih središta, ali i između samih manjih regionalnih središta međusobno. Dok se u Prelogu odvijaju brojne funkcije (upravne, društvene, trgovačke) koje opravdavaju dodijeljenju kategoriju, Mursko Središće, da bi opravdalo tu poziciju, mora razviti nove funkcije koje nedostaju.

Zahvaljujući povijesnom nasljeđu, povoljnom smještaju u odnosu na prostor Međimurja i prometne tokove, Čakovec se oduvijek isticao svojom središnjom ulogom na teritoriju između Mure i Drave. Osobiti iskorak na gospodarskom, kulturnom i upravnom polju

doživljava krajem 19. i tijekom 20. stoljeća, pojavom industrije, prvih industrijskih pogona i formiranjem snažnijeg građanskog staleža, što će ostaviti traga u formiranju i razvoju povijesne gradske jezgre.

Ubrzani razvoj nekih drugih naselja osamdesetih godina prošlog stoljeća nije umanjilo značaj i ulogu Čakovca, koji je promjenom društvenog i političkog sustava dobio ulogu županijskog središta. Uz već brojne funkcije i sadržaje, uz grad Varaždin postaje sastavni dio konurbacijskog područja, a Strategija i Program prostornog uređenja svrstavaju ga u regionalno središte sjeverne Hrvatske – pored spomenutih funkcija i zbog velikog gravitacionog područja, velikog broja dnevnih migranata i velikog broja radnih mjesta u odnosu na broj stanovnika.

MANJA REGIONALNA SREDIŠTA

Prelog, Mursko Središće - Položaj malih gradova u Međimurskoj županiji

Gradovi Prelog i Mursko Središće pripadaju malim gradovima Hrvatske. U analizi uloge tih naselja u sustavu središnjih naselja Županije, a i Hrvatske nije posve određeno koji je prevladavajući kriterij i element koji određuje naselje urbanim središtem – veličina, broj središnjih funkcija, veličina gravitacijskog područja, fizionomija naselja, struktura stanovništva, ili sve zajedno? Očito je da je pored broja funkcija (a s tim je povezana zona utjecaja) presudna struktura stanovništva, čime s ono bavi, njegova obrazovna struktura, a onda i svijest o potrebi razvijanja i jačanja novih urbanih funkcija, te jačanje svijesti o pripadnosti gradu. Ovo posljednje nedostaje najvećim naseljima Županije da bi mogli imati obilježja malog grada, da bi mogli biti glavni nositelji promjena na lokalnim područjima u smislu uvođenja i učvršćivanja građanskog stila života i da budu nositelji daljnje urbanizacije i poboljšanja uvjeta života u širem gravitacijskom području. Domicilno urbano stanovništvo u povećanom broju mora samo pokrenuti utemeljenje i konzumiranje funkcija koje nedostaju, jer samo tada će ojačati uloga ta dva naselja urbanog tipa u punom smislu.

PODRUČNA SREDIŠTA

Kotoriba, Štrigova, Donji Kraljevec, Mala Subotica, Nedelišće, Domašinec, Orehovica

Područna središta imaju ulogu žarišta razvoja, na prostoru koji se prostire i izvan granica njihovog administrativnog utjecaja, a njihov razmještaj trebao bi omogućiti ravnomjerni razvoj cijele Županije. Skupina naselja – područnih središta određenih u Prostornom planu Međimurske županije proširena je za još šest naselja, za koja je nakon analize rezultata ankete utvrđen značajan broj središnjih funkcija, u područjima koja su u anketi određena kao mjerodavna.

U ovoj skupini naselja postoje velike razlike u snazi utjecaja i veličini gravitacionog područja naselja – područnih središta. Prema rezultatima provedene ankete o stanju društvene infrastrukture, najvećim brojem centralnih funkcija izdvaja se Kotoriba, a slijede Štrigova, Nedelišće, Domašinec i Donji Kraljevec.

Broj radnih mjesta u naselju u velikoj mjeri određuje značaj i stupanj centraliteta. U toj sferi neka od ovih naselja - Orehovica, Štrigova i Mala Subotica danas pružaju slabe mogućnosti, pa se od njih očekuje da će jačanjem gospodarske uloge i otvaranjem radnih mjesta, ojačati njihova uloga kao žarišta razvoja unutar pripadajuće zone utjecaja.

Da bi naselja u kategoriji područnih središta bila snažniji nositelji razvoja šireg područja, potrebno je razvijati nove i jačati postojeće funkcije – prvenstveno kulturne, a prema potrebama, ovisno o veličini naselja trgovačke i uslužne djelatnosti.

U Kotoribi i Štrigovi potrebno je proširiti trgovačku ponudu zbog skromne postojeće ponude ali i zbog velike udaljenosti od županijskog središta, gdje je ta vrsta ponude najveća, s ciljem da trgovačka usluga robe široke potrošnje bude dostupna unutar prihvatljivog gravitacionog područja (udaljenost se može savladati unutar nekoliko minuta autom, a unutar pola sata biciklom ili pješice).

Kotoriba

Od svih općinskih središta, Kotoriba je naselje s najvećim brojem središnjih funkcija i ima vodeću poziciju u skupini naselja područnih središta, što je vrlo značajno s obzirom na njezin rubni položaj u Županiji. Spori ali konstantni razvoj u gospodarski vrlo značajno središte istočnog dijela Županije (iza Preloga i Donjeg Kraljevca), pridonio je usporavanju negativnih demografskih kretanja u Kotoribi, ali i u naseljima unutar njezinog gravitacijskog područja. Planirani daljnji razvoj gospodarstva aktiviranjem gospodarske zone i stvaranjem mogućnosti za zapošljavanje lokalnog stanovništva, nastojanjem da se poveća broj središnjih funkcija na polju trgovačkih i uslužnih djelatnosti, potrebno ostvarenje novih ili osuvremenjivanje sadržaja na području kulture, prometno povezivanje s prekograničnim susjednim prostorima preko Mure sa značajnim središtem Murakereszturom, još će se više osnažiti uloga Kotoribe kao područnog središta (Kotoribi se pružaju mogućnosti da se pridruži naseljima manjim regionalnim središtima).

Štrigova

Prema strukturi naselja pripada urbano - ruralnom tipu, a u ovom rubnom i pograničnom dijelu Županije ima povijesnu ulogu administrativnog središta. Iako je naselje s malim brojem stanovnika i sporog gospodarskog razvoja, veliki broj središnjih funkcija svrstava ovo općinsko središte u sam vrh središnjih naselja u kategoriji područnih središta. Uloga Štrigove – područnog središta tim je značajnija, jer širokom gravitacijskom zonom vrši utjecaj na velik broj naselja koje karakteriziraju depopulacijski procesi u nizu posljednjih desetljeća.

Razvoj vinogradarstva, voćarstva i turizma, uvođenje turističkih manifestacija u Štrigovi, koje u novije vrijeme prelaze granice lokalnog značaja, razvoj međunarodne turističke zone u pograničnom dijelu uz prepoznatljivu urbano - ruralnu sliku naselja, doprinosi sve značajnijoj ulozi Štrigove - razvojnog središta u sjeverozapadnom dijelu Županije.

Nedelišće

Središte je najveće općine u Županiji čiji je razvoj kroz dugo vrijeme bio uvjetovan blizinom Čakovca, njegovom ponudom radnih mjesta. „Radničko naselje“ postepeno je razvijalo središnje funkcije poput naselja sličnog ranga u sustavu naselja u Županiji, ali mijenjajući fizionomiju intenzivnije od ostalih. Postavši općina koja po površini zauzima veliki, gusto naseljeni teritorij, pa je tako najveća općina po površini i broju stanovnika, a Nedelišće njezino središte, smješteno između dva regionalna središta - Čakovca i Varaždina, od tada se intenzivnije razvija.

Evidentan razvoj u gospodarskom smislu, u opremljenosti infrastrukturom, u broju središnjih funkcija i radnih mjesta, zauzima važnu poziciju unutar grupe naselja područnih središta, iako mu nedostaju neke od elementarnih društvenih sadržaja i funkcija na polju kulture

(knjižnica i čitaonica, manja polivalentna dvorana za kulturna događanja), što stanovnici, posebno Nedelišća i dalje koriste u Čakovcu. S obzirom na veličinu općine a i samog mjesta, Nedelišće bi trebalo upotpuniti navedene sadržaje koji su nužno potrebni za funkcioniranje naselja i za život njegovih stanovnika.

Donji Kraljevec, Mala Subotica

U sustavu središnjih naselja Međimurja Donji Kraljevec gubi poziciju koju je imao prije uspostave novog društvenog i političkog uređenja. Bio je važno gospodarsko središte Donjeg Međimurja, bazirano na prednosti položaja uz željezničku prugu, a s Prelogom čija se pozicija zasnivala na administrativnoj ulozi i s većim brojem funkcija društvene infrastrukture, zajedno su se nadopunjavali, djelujući kao dva središta, s ukupno velikim brojem sadržaja koji su bili na usluzi stanovnicima širokog gravitacijskog područja. Gospodarski potencijal je stagnirao, ostao je na istoj razini, za razliku od susjednog Preloga koji je usporedo jačao gospodarsku i društveno-političku ulogu središta Donjeg Međimurja.

Donji Kraljevec ima povoljne mogućnosti i dovoljan okvir – prostorni, energetski i infrastrukturni za intenzivniji gospodarski razvoj, pa će povećanom ponudom radnih mjesta i proširenom društvenom infrastrukturom moći doseći zadovoljavajući nivo u grupi područnih središta – određenih u sustavu središnjih naselja Međimurja.

Mala Subotica određena je u ovoj skupini naselja na osnovu njezine planirane uloge i funkcije, zbog povoljnog položaja u odnosu na Čakovec i Prelog - centre višeg stupnja, te zbog vrlo povoljnog prometnog položaja – na koridoru je svih važnih prometnih pravaca (državna cesta, željeznica, čvor autoceste). Ta pozicija Maloj Subotici daje ulogu nositelja razvoja – područnog središta, uz uvjet jačanja gospodarske funkcije što će rezultirati određenim brojem radnih mjesta, a onda i stvoriti povoljne uvjete za život, a onda i ostanak i rast broja stanovnika. Gospodarska funkcija uspostavlja se realizacijom gospodarske zone koja upravo koristi navedene prostorne prednosti naselja i općine, otvaranjem novih proizvodnih pogona.

Domašinec, Orehovica

Ova naselja zauzimaju marginalan položaj u odnosu na glavne prometne osi državne i regionalne razine smjerova sjever-jug i istok-zapad, stoga je i njihov značaj slabiji u odnosu na ostala naselja iz ove skupine. Da bi zauzeli ravnopravni položaj u ovoj skupini središnjih naselja, Domašincu i Orehovici potreban je gospodarski impuls, koji je moguće očekivati korištenjem prednosti postojećeg čvora na autocesti A4 – za Orehovicu, a za Domašinec će to biti nakon realizacije planiranog čvora Turčišće.

LOKALNA SREDIŠTA – INICIJALNA RAZVOJNA SREDIŠTA

Podturen, Donja Dubrava, Selnica, Pleškovec - Lopatinec, Sveti Martin na Muri, Gornji Mihaljevec, Vratišinec, Goričan

Skupina naselja - lokalnih središta, njihov broj smanjen je u odnosu na PPŽ i to izuzimanjem onih naselja koja su asimilirana unutar zone gravitacije naselja višeg stupnja centraliteta i kod kojih se nisu uočili nikakvi pomaci u vršenju središnjih funkcija posljednjih dvadesetak godina. U ovoj grupi sva naselja vrše ulogu lokalnih središta osim Vratišince i Gornjeg Mihaljevca - njima je ta pozicija određena s planskih osnova, zbog zona i naselja koji nisu pokriveni značajnim utjecajem, a nalaze se u njihovom okruženju, i zbog toga što je tom prostoru slabije razvijenosti u Županiji potrebno središte koje bi bilo inicijator gospodarskog razvoja tih dijelova Županije.

Posljednjih desetak godina značajno je ojačala uloga naselja Sveti Martin na Muri. Zbog uvođenja sve većeg broja turističkih sadržaja, stalnog znatnog povećanja broja radnih mjesta u naselju, zbog snažnog razvoja Toplica Sveti Martin, širi se zona utjecaja naselja na šire područje. Sadržaji vezani uz turizam kao što su sportski sadržaji, specifična trgovačka ponuda, kulturno-turističke manifestacije nadopunjuju funkcije u Svetom Martinu na Muri, a uvođenjem novih funkcija u kulturi ovo naselje u budućnosti bi moglo udovoljiti kriterijima da se svrsta u grupu područnih središta Županije.

OSTALA OPĆINSKA SREDIŠTA – mali broj središnjih funkcija i uža zona utjecaja

Ova skupina naselja kojoj pripadaju sva ostala općinska središta, u sadržajima društvene infrastrukture odvijaju se osnovne funkcije centraliteta naselja, na području općine čije su središte. Prema broju funkcija sva su naselja u podjednakoj poziciji, osim Pribislavca, Donjeg Vidovca, i Dekanovca čiji je broj centralnih funkcija znatno manji u usporedbi s ostalim naseljima u skupini, pa zbog toga ne vrše utjecaj na prostor izvan granice naselja, već su sami asimilirani u gravitacione zone susjednih značajnih centara (Čakovca, Domašince, Kotoribe - Donje Dubrave).

II.3. GOSPODARSKE DJELATNOSTI

II.3.1. GOSPODARSKA STRUKTURA ŽUPANIJE

Indeks razvijenosti

Jedan od važnijih pokazatelja o ukupnom stupnju razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je ocjenjivanje i razvrstavanje jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti. Sukladno Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti („Narodne novine“, broj 89/10.), koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, jedinice lokalne samouprave razvrstane su, prema indeksu razvijenosti, u stupnjeve razvijenosti I., II., III., IV. i V. skupine, a jedinice područne (regionalne) samouprave, također prema indeksu razvijenosti, u stupnjeve razvijenosti I., II., III. i IV. skupine.

Indeks razvijenosti, sukladno Uredbi o indeksu razvijenosti („Narodne novine“, broj 63/10.) izračunava se a temelju sljedećih pokazatelja:

- 1) stope nezaposlenosti
- 2) dohotka po zaposleniku
- 3) proračunskih prihoda jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave
- 4) općeg kretanja stanovništva
- 5) stope obrazovanosti.

Tabela 18. Jedinice područne (regionalne) samouprave u RH prema indeksu

ŽUPANIJA	INDEKS RAZVIJENOSTI	PREMA RH	SKUPINA
Zagrebačka županija	124,23%	100-125%	III.
Krapinsko-zagorska županija	73,24%	<75%	I.
Sisačko-moslavačka županija	38,70%	<75%	I.
Karlovačka županija	56,34%	<75%	I.
Varaždinska županija	86,34%	75-100%	II.
Koprivničko-križevačka županija	59,19%	<75%	I.
Bjelovarsko-bilogorska županija	33,29%	<75%	I.
Primorsko-goranska županija	139,21%	>125%	IV.
Ličko-senjska županija	64,82%	<75%	I.
Virovitičko-podravska županija	15,56%	<75%	I.
Požeško-slavonska županija	33,81%	<75%	I.
Brodsko-posavska županija	18,43%	<75%	I.
Zadarska županija	106,39%	100-125%	II.
Osječko-baranjska županija	46,07%	<75%	I.
Šibensko-kninska županija	80,93%	75-100%	I.
Vukovarsko-srijemska županija	18,73%	<75%	I.
Splitsko-dalmatinska županija	93,75%	75-100%	II.
Istarska županija	156,80%	>125%	IV.
Dubrovačko-neretvanska županija	120,93%	100-125%	III.
MEĐIMURSKA ŽUPANIJA	69,65%	<75%	I.
Grad Zagreb	186,44%	>125%	IV.

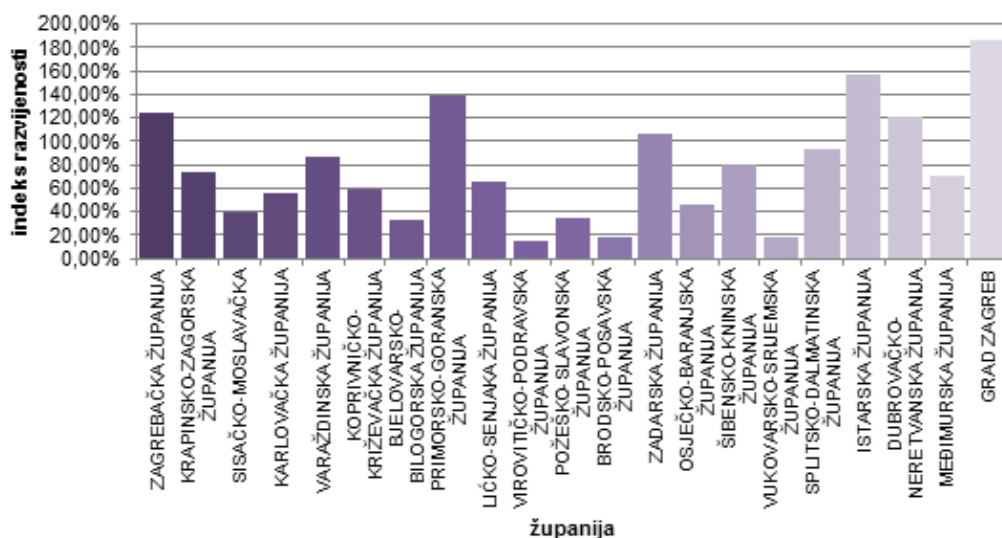
Stanje 27.12.2013.

Izvor: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Iz prikazanih podataka proizlazi da Međimurska županija pripada I. skupini razvijenosti u Republici Hrvatskoj s indeksom razvijenosti < 75% od prosjeka Države. Ukupno gledajući, s indeksom razvijenosti 69,65% Međimurska županija je 11. županija po razvijenosti u Republici Hrvatskoj.

Podaci u sljedećoj tablici koji pokazuju stupanj razvijenosti gradova i općina na području Međimurske županije, ukazuju na razlike u razvijenosti jedinica lokalne samouprave. Prema indeksima razvijenosti danim u tablici vidljivo je da na području Međimurske županije samo Grad Čakovec i Općina Šenkovec imaju veći stupanj razvijenosti od prosjeka Republike Hrvatske. Najveći broj općina (13) ima indeks razvijenosti 50 - 75%, a deset općina ima stupanj razvijenosti od 75 - 100% od prosjeka Republike Hrvatske.

Grafikon 5. Indeks razvijenosti županija u Republici Hrvatskoj

Izvor: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

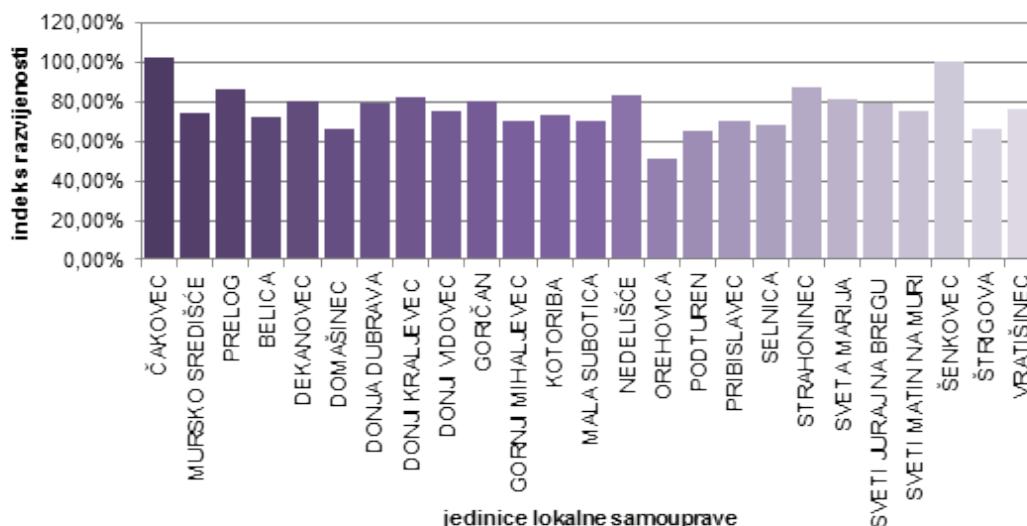
Tabela 19. Jedinice lokalne samouprave Međimurske županije prema indeksu razvijenosti

GRAD / OPĆINA	INDEKS RAZVIJENOSTI	PREMA RH	SKUPINA
Čakovec	102,52%	100-125%	IV.
Mursko Središće	74,54%	50-75%	II.
Prelog	86,65%	75-100%	III.
Belica	72,45%	50-75%	II.
Dekanovec	79,92%	75-100%	III.
Domašinec	65,88%	50-75%	II.
Donja Dubrava	79,38%	75-100%	III.
Donji Kraljevec	82,28%	75-100%	III.
Donji Vidovec	75,17%	50-75%	II.
Goričan	80,04%	75-100%	III.
Gornji Mihaljevec	70,01%	50-75%	II.
Kotoriba	73,82%	50-75%	II.
Mala Subotica	70,61%	50-75%	II.
Nedelišće	83,76%	75-100%	III.
Orehovica	51,45%	50-75%	II.
Podturen	65,38%	50-75%	II.
Pribislavec	70,72%	50-75%	II.
Selnica	68,62%	50-75%	II.
Strahoninec	87,73%	75-100%	III.
Sveta Marija	81,68%	75-100%	III.
Sveti Juraj Na Bregu	79,01%	75-100%	III.
Sveti Matin Na Muri	75,25%	50-75%	II.
Šenkovec	100,18%	100-125%	IV.
Štrigova	66,72%	50-75%	II.
Vratišinec	76,81%	75-100%	III.

Stanje 27.12.2013.

Izvor: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Grafikon 6. Indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave Međimurske županije

Izvor: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Makroekonomski pokazatelji

Međimursko gospodarstvo u ukupnom broju poduzetnika sudjeluje s 2,4% udjela u Republici Hrvatskoj, od čega se u vanjskotrgovinskoj razmjeni ostvaruje 4,2 posto ukupnog izvoza, a svega 1,9 posto ukupnog uvoza. Vrijednost izvoza međimurskog gospodarstva veća je od vrijednosti uvoza dok je na nivou Republike Hrvatske taj saldo negativan.

Tabela 20. Osnovni makroekonomski pokazatelji Republike Hrvatske i Međimurske županije u 2013. godini

	REPUBLIKA HRVATSKA	MEĐIMURSKA ŽUPANIJA
BDP PC (EUR) (2011.)	10038	8171
PROSJEČNA STOPA REGISTIRANE NEZAPOSLENOSTI	20,6%*	17,1%*
PROSJEČNA NETO PLAĆA	4778	3835
BROJ STANOVNIKA	4284889	113804
BROJ ZAPOSLENIH	830928	24080
BROJ PODUZETNIKA	101191	2417
VELIKA	350	7
SREDNJA	1268	45
MALA	99537	2365
OBRTI	-	1350
VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA (u 000 kn)		
IZVOZ	72594640	3173304
UVOZ	125051938	2484507
SALDO	-52457938	687797
INVESTICIJE (U 000 kn)	37489476	594721

*Stopa registrirane nezaposlenosti prema administrativnim izvorima izračunata je na temelju podataka o aktivnim osiguranicima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i podataka Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na dan 31.12.2013.

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Čakovec, DZS, FINA, HOK, Obrtnička komora Međimurske županije

Obradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Zaposlenost

Zaposlenost u Međimurskoj županiji u pravnim osobama u prikazanom razdoblju od 2006. do 2013. godine u stalnom je porastu do 2008. godine kada iznosi 34064 zaposlena, a od tada stagnira s blagim odstupanjima i zaustavlja se na 32386 zaposlenih. Suprotno od podatka zaposlenih u pravnim osobama, podaci o broju zaposlenih u obrtu i slobodnim zanimanjima ukazuju na stalni, značajni pad. Spomenuti podatak o padu broja obrta i djelatnosti slobodnih zanimanja, upućuje na vrlo negativnu i zabrinjavajuću pojavu u toj sferi gospodarstva.

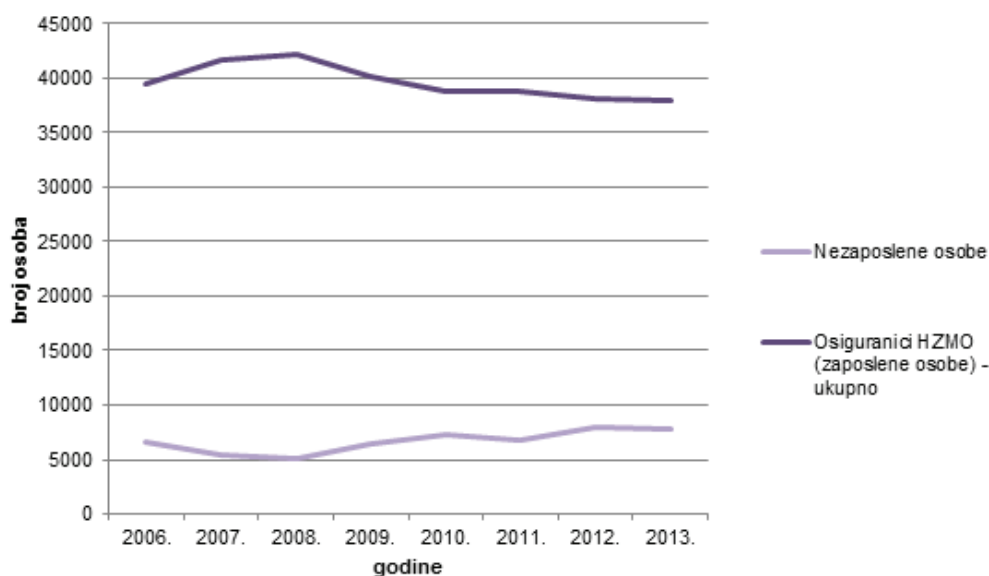
Tabela 21. Podaci o nezaposlenim osobama i osiguranicima HZMO (promatrani kao zaposlene osobe) u Međimurskoj županiji za razdoblje 2006. - 2013.

Godina/struktura	Nezaposlene osobe	Osiguranici HZMO (zaposlene osobe) ukupno	Od toga							
			Radnici kod pravnih osoba	Radnici kod fizičkih osoba (obrtnika)	Obrtnici	Individualni poljoprivrednici	Samostalne profesionalne djelatnosti	Zaposlenim umedunarodnim institucijama	Produženo osiguranje	
2006.	UKUPNO	6563	39440	30757	4592	1723	2096	184	1	87
	Muškarci	2375	-	-	-	-	-	-	-	-
	Žene	4188	-	-	-	-	-	-	-	-
2007.	UKUPNO	5374	41693	33215	4531	1674	1963	225	1	84
	Muškarci	1936	-	-	-	-	-	-	-	-
	Žene	3438	-	-	-	-	-	-	-	-
2008.	UKUPNO	5109	42241	34064	4394	1613	1856	241	0	73
	Muškarci	1779	-	-	-	-	-	-	-	-
	Žene	3330	-	-	-	-	-	-	-	-
2009.	UKUPNO	6479	40166	32844	3808	1488	1705	243	1	77
	Muškarci	2850	22173	-	-	-	-	-	-	-
	Žene	3629	17993	-	-	-	-	-	-	-
2010.	UKUPNO	7281	38726	32106	3291	1374	1516	355	0	84
	Muškarci	3608	21238	-	-	-	-	-	-	-
	Žene	3673	17488	-	-	-	-	-	-	-

2011.	UKUPNO	6750	38859	32594	3007	1313	1445	410	0	90
	Muškarci	3331	21370	-	-	-	-	-	-	-
	Žene	3419	17489	-	-	-	-	-	-	-
2012.	UKUPNO	8040	38138	32286	2792	1245	1297	414	0	104
	Muškarci	3836	21226	-	-	-	-	-	-	-
	Žene	4204	16912	-	-	-	-	-	-	-
2013.	UKUPNO	7833	37932	32386	2751	1141	1172	384	0	98
	Muškarci	3830	20866	-	-	-	-	-	-	-
	Žene	4003	17066	-	-	-	-	-	-	-

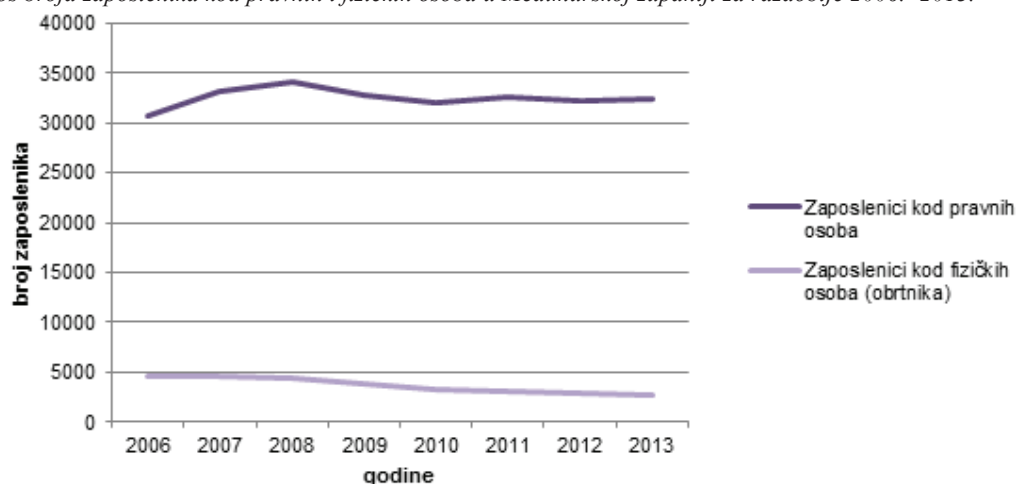
Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
Stanje na dan 31.12. 2004. – 2013. i 30.06.2014.

Grafikon 7. Podaci o nezaposlenim osobama i osiguranicima HZMO (promatrani kao zaposlene osobe) u Međimurskoj županiji za razdoblje 2006. - 2013.

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Grafikon 8. Odnos broja zaposlenika kod pravnih i fizičkih osoba u Međimurskoj županiji za razdoblje 2006.- 2013.

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Usporedi li se broj zaposlenih u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija s brojem zaposlenih u pravnim osobama, u 2006. godini taj je omjer bio 1:5, a 2013. godine iznosio je 1:6, što potvrđuje iznesenu tvrdnju o značajnom padu cjelokupnog obrta i djelatnosti slobodnih profesija tijekom posljednjih sedam godina.

Nezaposlenost

Broj nezaposlenih u Međimurskoj županiji u razdoblju od 2006. – 2008. godine bilježi pad ali nakon 2008. godine broj nezaposlenih ponovno počinje rasti te prelazi brojku od 7800 u 2013. godini.

II.3.2. PROIZVODNJA, PODUZETNIŠTVO, TRGOVINA I OBRT

Gospodarstvo Međimurja je bazirano na dugoj tradiciji u poduzetništvu i obrtu no aktualna financijska i gospodarska kriza znatno je utjecala na poslovanje obrtnika i poduzetnika te se tako bilježi konstantan pad broja registriranih i aktivnih poslovnih subjekata.

Tabela 22. Struktura poslovnih subjekata

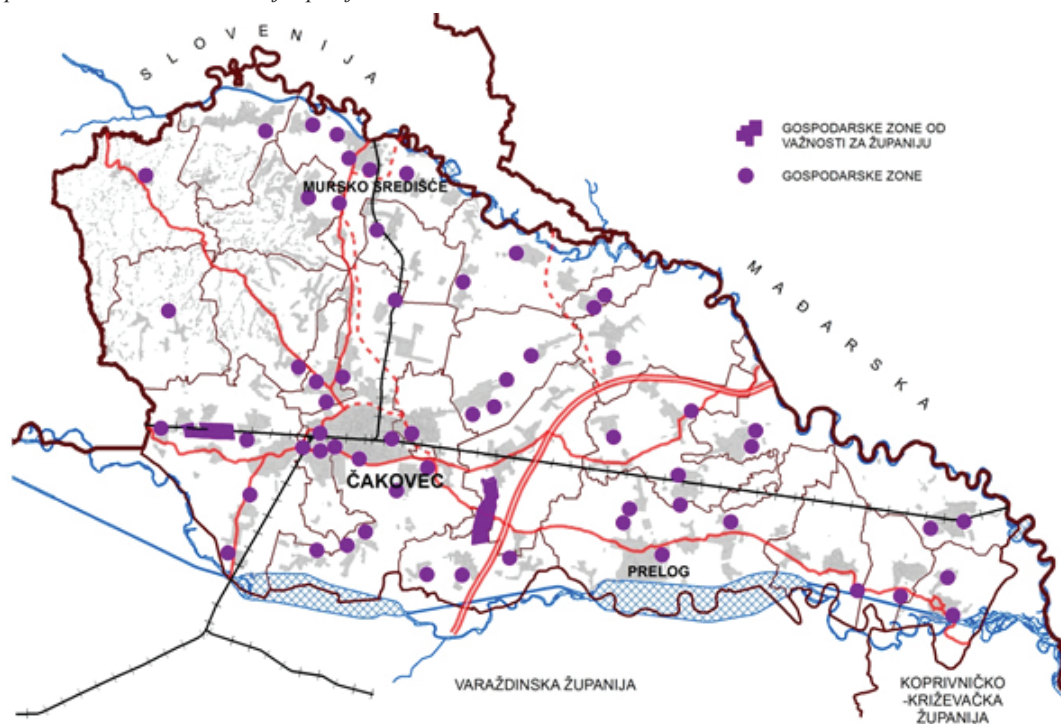
Poslovni subjekti	2010.		2011.		2012.	
	registrirani	aktivni	registrirani	aktivni	registrirani	aktivni
Pravne osobe ukupno	5865	3426	6067	309	6333	3355
Trgovačka društva	3232	2726	3,67	2645	3868	285
Poduzeća i zadruge	1254	196	974	38	974	38
Ustanove, tijela, usluge, fondovi i organizacije	1379	504	1432	407	1491	467
Obrt i slobodna zanimanja	1729	1729	1723	1723	1659	1659

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Za razvoj gospodarstva nužne su uređene gospodarske zone koje osiguravaju dobre uvjete poslovanja potencijalnim ulagačima. Gospodarske zone na području Međimurske županije utvrđene su u Prostornom planu Županije i prostornim planovima uređenja gradova i općina, unutar građevinskog područja naselja te kao izdvojena građevinska područja proizvodne ili poslovne namjere.

Cilj dosadašnje politike bio je osnivanje što većeg broja gospodarskih zona i jedinice lokalne samouprave su za tu svrhu dobivale financijske potpore. Tako je nastao veliki broj gospodarskih zona, ukupno njih 64, bez osmišljavanja temeljne politike razvoja gospodarskih zona u Županiji. Površina planiranih zona je 1542,31 ha, a samo 359,61 ha ili 23,32% je izgrađeno. Polovica zona, njih 32 ima izrađen i donesen Detaljni plan uređenja ili Urbanistički plan uređenja.

Slika 7. Gospodarske zone u Međimurskoj županiji

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

U Prostornom planu Međimurske županije planirane su dvije gospodarske zone od važnosti za Županiju i to su: gospodarska zona u Općini Nedelišće koja se prostire između naselja Dunjkovec, Pretetinec i Macinec veličine 199,38 ha i središnja gospodarska zona Međimurje veličine 252,08 ha (od čega je na području Općine Mala Subotica 126,72 ha i na području Općine Orehovica 125,31 ha). No, na žalost do realizacije tih zona nije došlo zbog neriješenih imovinsko pravnih odnosa, nedovoljne komunalne opremljenosti te nepokretanja postupaka za realizaciju i aktivnost za privlačenje investitora.

Gospodarska zona „Sjever“ u Gradu Prelogu planirana je na prostorima u državnom vlasništvu te je stoga jedina u Međimurskoj županiji koja u promatranom razdoblju doživljava intenzivan razvoj. Zona se prostire na površini od 40,53 ha.

II.3.3. POLJOPRIVREDA

Poljoprivredno zemljište se u prostornim planovima određuje kao osobito vrijedno tlo (P1), vrijedno obradivo tlo (P2) i ostalo obradivo tlo (P3). Izvješćem o stanju u prostoru Republike Hrvatske konstatirano je da postoji nesrazmjer između iskaza površina poljoprivrednog zemljišta iz prostornih planova i službenih podataka Ministarstva poljoprivrede te Državnog zavoda za statistiku. Ove

su razlike donekle razumljive zbog različite metodologije izračuna, no u budućem je razdoblju potrebno na svim razinama težiti boljoj usklađenosti ovih podataka. Na području Međimurske županije ukupna površina poljoprivrednog zemljišta u prostornim planovima uređenja iznosi 51447 ha.

Tabela 23. Gospodarstvo prema tipu

BROJ GOSPODARSTAVA PREMA TIPU		
Međimurska županija	Obiteljsko gospodarstvo	6425
	Obrt	77
	Trgovačko društvo	87
	Zadruga	4
	Ostali	-
UKUPAN BROJ GOSPODARSTAVA		6620

Izvor : Međimurska županija u brojkama 2012.

Tabela 24. Poljoprivredna gospodarstva i korišteno poljoprivredno zemljište

	BROJ GOSPODARSTAVA	POVRŠINA (HA)
0 - 1	1041	483,05
1 - 3	1634	3120,45
3 - 5	806	3105,93
5 - 10	544	3768,94
10 - 20	258	3581,74
20 - 50	184	5585,22
Iznad 50 ha	80	10050,57
Bez zemljišta	2111	-
UKUPNO	6658	29895,90

Stanje 31.12.2013.

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Važnost poljoprivrede proizlazi ne samo iz primarne uloge osiguranja prehrambenih potreba stanovništva, već iz njene uloge u očuvanju ruralnog prostora, ekološke ravnoteže i održavanju tradicijskih vrijednosti pa je stoga potrebno usmjeriti aktivnosti na sprečavanje prenamjene poljoprivrednog zemljišta, okrupnjavanje poljoprivrednih površina i povećanje veličine obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, poticanje ekološke poljoprivrede, zaštite autohtonih poljoprivrednih proizvoda te zaštititi na ublažavanju posljedica nepovoljnih klimatskih promjena.

Navodnjavanje

Kako bi se negativni utjecaji sve prisutnijih klimatskih promjena sveli na najmanju moguću mjeru te kako bi se postigao učinkovitiji i brži razvoj poljoprivredne proizvodnje izrađen je Plan navodnjavanja Međimurske županije (Elektroprojekt, 2004.). U tom Planu ukupno predviđena neto površina navodnjavanja iznosi 22977 ha, a u Planu se navodi da je vodu za navodnjavanje na području Županije moguće koristiti iz tri izvorišta: rijeka Drava, podzemne vode te brdske akumulacije u Gornjem Međimurju.

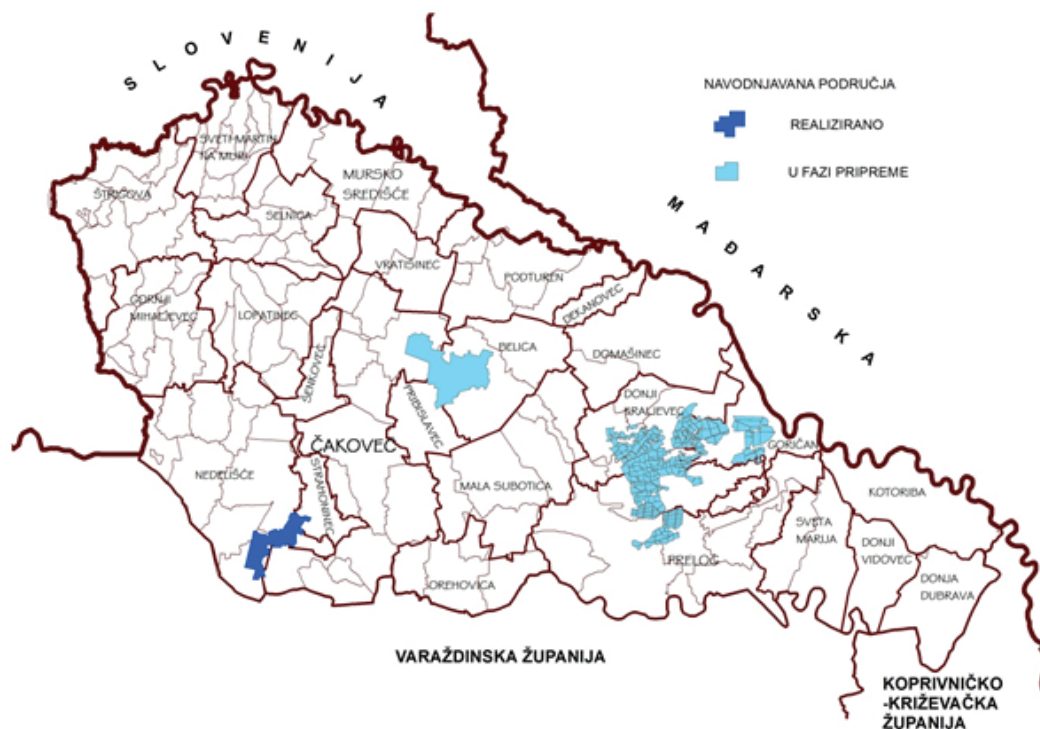
Nakon usvajanja Plana navodnjavanja određeno je pilot područje kako bi se proizvođače upoznao s prednostima navodnjavanja, odnosno da bi se utvrdila korisnost sustava za navodnjavanje u stabilnosti i povećanju prinosa. Temeljem provedene analize, odlučeno je da prioritet za navodnjavanje ima područje državnog poljoprivrednog zemljišta koje se prostire na području k.o. Čakovec, k.o. Nedelišće i k.o. Strahoninec, veličine do 250 ha, za koje su ispunjeni osnovni preduvjeti navodnjavanja, tj. okrupnjenost parcela i volja poljoprivrednika za realizaciju i učestvovanje u projektu navodnjavanja. Tijekom 2007. i 2008. godine ishođene su sve potrebne dozvole i odobrenja te je početkom 2009. godine započela izgradnja sustava navodnjavanja pilot područja. Međimurska županija preuzela je sustav 2012. godine, kada je sustav i pušten u rad.

Paralelno s izgradnjom sustava navodnjavanja „Pilot područja“ Međimurska je županija 2010. godine inicirala nastavak pripreme izgradnje II faze sustava navodnjavanja, i to na području Preloga, Donjeg Kraljevca i Goričana u ukupnoj površini od 1731 ha. Sustav navodnjavanja Prelog – Donji Kraljevec planira se realizirati u tri odvojena podsustava i to, podsustav Prelog (402 ha), Donji Kraljevec (925 ha) i Goričan (404 ha).

U 2012. godini započele su pripremne radnje na projektnoj dokumentaciji za sustav navodnjavanja Belica. Sustav navodnjavanja Belica nalazi se sjeverno od mjesta Belice, a ukupna površina sustava navodnjavanja iznosi 719 ha.

Poljoprivredna područja opremljena sustavom navodnjavanja trebala bi biti izuzeta od izgradnje građevina (i u funkciji poljoprivredne proizvodnje – farme, skladišta, hladnjače) zbog veće isplativosti i racionalnog korištenja tako opremljenog poljoprivrednog zemljišta.

Slika 8. Površine planirane za navodnjavanje

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

II.3.4 TURIZAM

Zaštićene prirodne vrijednosti, područja i lokaliteti zaštićenih kulturno povijesnih dobara, očuvan ruralni prostor, lovišta, vinske i biciklističke ceste, rijeke Mura i Drava, akumulacijska jezera i ribnjaci te mogućnost korištenja geotermalnih voda atraktivne su prirodne i kulturne vrijednosti te značajni potencijal za razvoj turizma u Međimurskoj županiji.

Kroz izgradnju novih turističkih smještajnih i pratećih sadržaja u mnogome se vizualno mijenjaju izvorna krajobrazna i ambijentalna obilježja prostora ali je i vidljiv porast broja gostiju i noćenja.

Tabela 25. Dolasci i noćenja turista

BROJ TURISTA	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Ukupno	21960	28909	35019	32351	38302	37369	38913	45179
DOLASCI								
Domaći	14730	19809	24342	21776	27422	26009	25001	32987
Strani	7230	9100	10677	10575	10880	11360	13912	12192
NOĆENJA								
Ukupno	50177	66249	73296	67313	81526	78856	89360	99182
Domaći	33187	49378	55471	47728	60374	55418	55926	72403
Strani	16990	16871	17825	19585	21152	23438	33434	26779

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Golf

Prostornim planom Međimurske županije dana je mogućnost da se u sklopu postojeće atraktivne turističke ponude (uz toplice, već postojeće značajne zone sporta i rekreacije u blizini spomenika kulturne baštine i sl.) može planirati golf igralište. Golf igralište planirano je na dvije lokacije i to u Donjem Vidovcu u sklopu hotela na površini od 49,30 ha te u sklopu kompleksa toplica u Draškovcu na površini od 154,05 ha.

Unatoč činjenici da je još 2001. godine planiran prostor za izgradnju golf igrališta u Donjem Vidovcu do realizacije nije došlo, stoga se predlaže da se ta lokacija briše iz Prostornog plana Međimurske županije jer predstavlja ograničenje u korištenju i namjeni tog prostora.

II.3.5 EKSPLOATACIJA MINERALNIH SIROVINA

Mineralne sirovine predstavljaju prirodni resurs od interesa za Republiku Hrvatsku te se mogu iskorištavati isključivo pod uvjetima i na način propisan Zakonom o rudarstvu. Međimurska županija je 2006. godine usvojila dokument koji služi kao osnova za utvrđivanje i planiranje eksploatacije mineralnih sirovina u Županiji - Resursna osnova mineralnih sirovina (Hrvatski geološki institut, Zagreb 2006.). Tim su se dokumentom utvrdila nalazišta, pretpostavile zalihe i mogućnosti iskorištavanja svih mineralnih sirovina na području Međimurske županije.

Prostornim planom Međimurske županije utvrđene su postojeće lokacije eksploatacijskih polja mineralnih sirovina, a temeljem Resursne osnove određeni su istražni prostori u kojima je moguće temeljem istražnih radova osnivati nova eksploatacijska polja.

Prema podacima iz Ureda državne uprave na prostoru Međimurske županije postoji 11 eksploatacijski polja građevinskog pijeska i šljunka (249,35 ha), 1 eksploatacijsko polje ciglarske gline (41,98 ha), 4 eksploatacijska polja ugljikovodika i vodozahvat za crpljenje geotermalne vode Vučkovec.

II.3.6 VODNOGOSPODARSKI SUSTAVI

Korištenje voda za javnu vodoopskrbu

Podzemna voda je razmjerno dobre kakvoće, ali su opterećenja u prostoru velika i mogu nepovoljno utjecati na kakvoću vode te se stoga potrebno pridržavati propisanih mjera zaštite u Odluci o zaštiti izvorišta Nedelišće, Prelog i Sveta Marija.

Korištenje voda za proizvodnju električne energije

Od izgradnje i puštanja u pogon posljednje hidrocentrale na rijeci Dravi nema promjena u korištenju voda za energetske svrhe.

Korištenje voda za navodnjavanje

Prema Planu navodnjavanja Međimurske županije potrebne količine vode za navodnjavanje moguće je osigurati iz akumulacijskih jezera višenamjenskih sustava Čakovec i Dubrava, odakle je gravitacijskim dovodom moguće dovesti vodu na velik dio Donjeg Međimurja istočno od Čakovca. U Gornjem Međimurju na raspolaganju su ograničene količine vode iz brdskih retencija, stoga se mogu planirati „štedljivi“ sustavi kao što su sustavi kap po kap.

Prostornim planom Međimurske županije propisano je da je koridore planiranih trasa kanalske mreže potrebno spajati s postojećim koridorima infrastrukture te da je potrebno provesti analizu korištenja i funkcije postojeće kanalske mreže za odvodnju površinskih voda, s ciljem zadržavanja voda na promatranom području, racionalnog korištenja prostora i izbjegavanja mogućeg suprotnog učinka ta dva sustava na istom prostoru.

Kako su za učinkovito navodnjavanje potrebne dostatne količine kvalitetne vode, nužno je uvažavanje interesa svih korisnika prostora, prvenstveno vodoopskrbe.

Korištenje voda za sport i rekreaciju

U Međimurskoj županiji brojne napuštene šljunčare u prostornim planovima uređenja gradova i općina planirane su kao ribnjaci u sklopu rekreacijskih zona. U 16 jedinica lokalne samouprave planirano je ukupno 46 ribnjaka ukupne površine 64,89 ha na kojima djeluju ribolovna društva sa značajnom proizvodnjom akvakulture.

Korištenje geotermalnih voda

Resursna osnova za pitku i geotermalnu vodu (Hrvatski geološki institut, Zagreb 2007.) dala je analizu ležišta i zaliha, a također i preporuke za korištenje tog značajnog prirodnog resursa Međimurske županije.

Temeljem istražnih radova nafte i plina kojima su utvrđeni geotermalni izvori znatnog i velikog geotermalnog potencijala u Izmjenama i dopunama Prostornog plana Međimurske županije uvrštene su mogućnosti korištenja tih izvora u turističke, lječilišne i druge gospodarske svrhe (Draškovec, Merhatovec, Kotoriba) čime je dana mogućnost jedinicama lokalne samouprave da tu namjenu planiraju u prostornim planovima uređenja grada odnosno općine.

Zaštita voda

Posebnu pažnju potrebno je posvetiti zaštiti vode na područjima namijenjenim za zahvaćanje vode za piće. Dominantni točkasti izvori onečišćenja su stanovništvo i gospodarske aktivnosti, niska razina izgrađenosti sustava javne odvodnje (kanalizacija i uređaji za pročišćavanje) dok najveći pritisak raspršenih izvora onečišćenja potječe od poljoprivrede i prometa.

Slika 9. Ranjiva područja u Republici Hrvatskoj

Izvor: Odluka o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ broj 130/12.)

Slika 10. Ranjiva područja u Međimurskoj županiji

Izvor: Odluka o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ broj 130/12.)

Područja ranjiva na nitrate (ranjiva područja) proglašena su na slivovima vodnih tijela opterećenih nitratima poljoprivrednog porijekla. Odlukom o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ broj 130/12.) određene su općine i gradovi na području Međimurske županije koje se nalaze unutar ranjivih područja, a to su gradovi Čakovec, Prelog i Mursko Središće te općine Belica, Dekanovec, Domašinec, Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Goričan, Mala Subotica, Podturen, Selnica, Strahoninec, Sveta Marija, Sveti Martin na Muri i Vratišinec. Ranjiva područja zauzimaju 42,8% Županije. Na površini određenoj kao ranjivo područje potrebno je provesti pojačane mjere zaštite površinskih i podzemnih voda od onečišćenja nitratima poljoprivrednog porijekla.

U cilju osiguranja zaštite izvorišta Nedelišće, Prelog i Sveta Marija od onečišćenja ili drugih utjecaja koji mogu nepovoljno utjecati na zdravstvenu ispravnost vode i njezinu izdašnost Međimurske županije usvojila je Odluku o zaštiti izvorišta Nedelišće, Prelog i Sveta Marija („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 8/14.) u kojoj se propisuju mjere zaštite i sanacije izvorišta te sanitarni i drugi uvjeti održavanja.

Zaštita od poplava

Hrvatske vode, sukladno Zakonu o vodama obavljaju poslove upravljanja vodama i zaštite od štetnog djelovanja voda odnosno poduzimanje mjera za obranu od poplava.

U razdoblju od 2006.- 2013. godine obavljani su radovi na ojačanju glavnog morskog nasipa kod Kotoribe Domašince i Križovca, gradnji nasipa Podturen i Lončarevo, rekonstrukciji dijela lijevoobalnog nasipa Mure na dionici Kot – Hotiza te izgradnji lijevoobalnog nasipa rijeke Drave uz naselje Trnovec.

U narednom periodu predstoji rekonstrukcija nasipa Pušćine i nasipa G.Hrašćan koji ne zadovoljavaju gabaritima i visinom te rekonstrukcija glavnog morskog nasipa na preostalim 15,6 km. Uređenje brdskog dijela slivnog područja Međimurja planira se prema konceptijskom rješenju koje je izrađeno 2010. godine. Ovo rješenje predviđa izgradnju ukupno 7 novih retencija čime bi se postigla zadovoljavajuća zaštita od brdskih voda u Gornjem Međimurju.

II.3.7 GOSPODARENJE OTPADOM

Gospodarenje otpadom na području Županije definirano je na temelju propisanih obveza i smjernica iz nacionalne zakonodavne regulative te Planom gospodarenja otpadom u Međimurskoj županiji. Prostornim planom Međimurske županije dane su dvije mogućnosti gospodarenja otpadom: izgradnja regionalnog centra za gospodarenje otpadom i osnivanje županijskog centra za gospodarenje otpadom.

Vlada Republike Hrvatske je 14. lipnja 2014. godine donijela Odluku o proglašenju projekta pod nazivom Regionalni centar za gospodarenje otpadom (RCGO) sjeverozapadne Hrvatske Piškornica strateškim projektom Republike Hrvatske. RCGO Piškornica izgradit će se na području Općine Koprivnički Ivanec, Koprivničko-križevačka županija, a s ciljem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području četiri županije sjeverozapadne Hrvatske i to Koprivničko-križevačke, Krapinsko-zagorske, Međimurske i Varaždinske.

Do izgradnje RCGO Piškornica u Međimurskoj županiji se nastavlja sanacija odlagališta Totovec na način koji udovoljava najvišim standardima za takve građevine propisima iz područja gospodarenja otpadom. Uz sanaciju i obradu starog otpada vrši se odlaganje novog otpada skupljenog na području Grada Čakovca i općina koje s Gradom Čakovcem imaju sklopljen sporazum o korištenju odlagališta Totovec. Budući da je na odlagalištu Totovec izgrađena infrastruktura i građevine u funkciji zbrinjavanja otpada. Prostornim planom Međimurske županije predviđeno je da se na toj lokaciji formira pogon koji bi bio u sastavu RCGO Piškornica.

U prostornim planovima jedinica lokalne samouprave određene su lokacije za reciklažna dvorišta za posebne vrste otpada i reciklažna dvorišta građevnog materijala koja su locirana u gospodarskim zonama da bi se ublažili mogući negativni utjecaji na okoliš.

II.4.1. OPREMLJENOST PROSTORA DRUŠTVENOM INFRASTRUKTUROM

Gustoća sadržaja društvene infrastrukture na području Međimurske županije bitno utječe na kvalitetu života stanovnika, a njihova prisutnost u naseljima jedan je od temeljnih čimbenika pri stvaranju kriterija u određivanju sustava središnjih naselja. U razmatranje sadržaja društvene infrastrukture (čine ih obrazovanje, kultura, zdravstvena i socijalna skrb, sport), analiziran je njihov broj i prostorna rasprostranjenost.

OBRAZOVANJE

Predškolski odgoj

Pogledom u podatke koji se odnose na predškolski odgoj, unatrag nekoliko godina zapaža se blagi porast djece obuhvaćene predškolskim odgojem i zaposlenih u ustanovama predškolskog odgoja, a povećan je i broj ustanova – od 24 na 27. Važno je napomenuti da osnivači ustanova predškolskog odgoja nisu samo jedinice lokalne samouprave, već i fizičke osobe i vjerske zajednice.

Tabela 26. Predškolski odgoj

ŠKOLSKA GODINA	1997/98.*	2006/07.	2007/08.	2008/09.	2009/10.	2010/11.	2011/12.	2012/13.
BROJ DJECE	2479*	2502	2695	2882	2605	2776	2753	2840

*podaci za školsku godinu 1997/98. iz PPMŽ

Izvor : Međimurska županija u brojkama 2012.

Slika 11. Mreža osnovnih škola s pripadajućim područnim školama

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Osnovno obrazovanje

U županijskoj mreži osnovnoškolskih ustanova djeluje 30 osnovnih i 28 područnih škola. Praćenjem broja upisanih učenika posljednjih godina očit je trend pada broja upisanih, što je posljedica opće demografske slike Županije - pada broja rođenih u posljednjim popisnim razdobljima. Usporede li se podaci posljednjih godina s onima od prije deset godina, broj osnovnoškolaca smanjen je za oko 2000 ili za oko 17%, što je vrlo značajni podatak koji govori o negativnim demografskim promjenama, ali i ukazuje na potrebnu analizu kapaciteta osnovnih škola i njihovu organizacijsku strukturu.

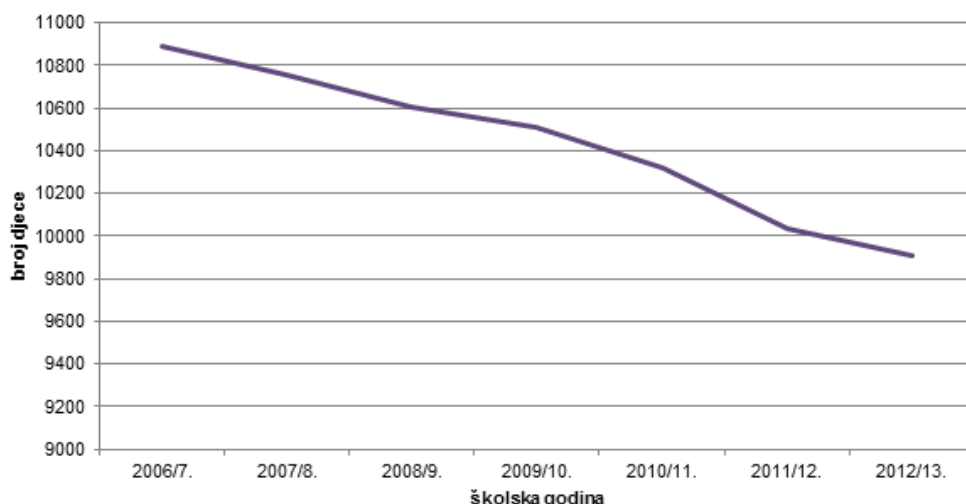
Tabela 27. Osnovno obrazovanje – redovito

ŠKOLSKA GODINA	1999/00.	2006/07.	2007/08.	2008/09.	2009/10.	2010/11.	2011/12.	2012/13.
BROJ DJECE	12180	10892	10752	10602	10510	10317	10039	9907

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Grafikon 9. Kretanja broja učenika osnovnih škola

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Osnovna umjetnička škola

Broj djece koji pohađaju Osnovnu umjetničku školu iz godine u godinu se znatno povećava što je dobar pokazatelj da se sve više djece bavi izvanškolskim aktivnostima. Izuzetno, u posljednje dvije školske godine broj polaznika ove škole u blagom je padu.

Tabela 28. Osnovna umjetnička škola

ŠKOLSKA GODINA	2006/07.	2007/08.	2008/09.	2009/10.	2010/11.	2011/12.	2012/13.
BROJ DJECE	253	257	319	323	302	283	297

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Osnovno obrazovanje djece i mladeži s teškoćama u razvoju

Posebna se pažnja posvećuje djeci s teškoćama u razvoju, koja ovu školu polaze u gotovo konstantnom broju oko 170 učenika, što je uvjetovano ograničenjem u kapacitetu same ustanove. Povećanjem broja zaposlenih učitelja povećana je kvaliteta uvjeta rada i boravka djece u ovoj ustanovi.

Tabela 29. Osnovno obrazovanje djece i mladeži s teškoćama u razvoju

ŠKOLSKA GODINA	2006/07.	2007/08.	2008/09.	2009/10.	2010/11.	2011/12.	2012/13.
BROJ DJECE	166	176	186	166	166	172	174

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Srednje škole

U Međimurskoj županiji ima 7 srednjih škola, od toga 6 ih je u Čakovcu, a jedna srednja škola nalazi se u Prelogu. U srednjim školama posljednjih pet godina broj upisanih polaznika je otprilike konstantan, ali u usporedbi s podacima iz školske godine 1999/00. broj polaznika je smanjen i to za 425 ili oko 9%.

Tabela 30. Srednjoškolsko obrazovanje

ŠKOLSKA GODINA	1999/00.	2005/06.	2006/07.	2007/08.	2008/09.	2009/10.	2010/11.	2011/12.	2012/13.
BROJ DJECE	4838	4516	4427	4355	4370	4359	4367	4391	4413

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Studenti dodiplomskog studija s prebivalištem u Međimurskoj županiji

Uvidom u statistiku koja prati broj studenata na području Županije vidljiv je konstantni rast upisanih studenata, ali je zabrinjavajući podatak da je mali broj onih koji godišnje diplomiraju. Iz raspoloživih podataka vidljivo je da je 2003. godine tek 14,87% studenata diplomiralo u odnosu na broj upisanih, a prema posljednjim podacima iz 2011. također je vrlo mali udio diplomiranih, tek 22,94% u odnosu na broj upisanih studenata.

Tabela 31. Studenti dodiplomskog studija s prebivalištem u Međimurskoj županiji

	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
UPISANI STUDENTI	2240	2497	2711	2824	2814	3017	3220	3410	3575
DIPLOMIRALI	333	337	392	414	460	549	663	723	820
% DIPLOMIRANIH	14,87	13,50	14,46	14,66	16,35	18,20	20,59	21,20	22,94

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Visoka učilišta

U Međimurskoj županiji otvoreno je veleučilište koje pohađa 710 studenata iz našeg područja, ali i iz svih krajeva Hrvatske (podaci za 2012.) a Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu upisalo je 462 studenata.

ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB

Jedinice primarne zdravstvene zaštite – obiteljske i dentalne medicine raspoređene su po svim općinama i gradovima - osim Dekanovca ali ne i ravnomjerno, jer u gradovima živi 36% stanovništva, a u njima je smješteno više od 50% ordinacija primarne zaštite.

Ostale specijalističke ordinacije primarne zdravstvene zaštite i poliklinike nalaze se samo u Čakovcu što je nepovoljno, jer je velikom dijelu stanovništva takva vrsta usluge teže dostupna. Distribucijom ostalih zdravstvenih usluga u naselja sa središnjim funkcijama ispunili bi se višestruki ciljevi – lakša dostupnost zdravstvenih usluga, poboljšanje kvalitete života izvan županijskog središta, jačanje središnjih funkcija naselja - manjih regionalnih središta i dr.

Tabela 32. Ordinacije obiteljske i dentalne medicine i ljekarne u gradovima i općinama

OPĆINA	OBITELJSKA MEDICINA	DENTALNA MEDICINA	LJEKARNE
Čakovec	19	15	3
Mursko Središće	3	2	1
Prelog	4	3	1
GRADOVI:	26	20	5
Belica	1	1	1
Dekanovec	0	0	0
Domašinec	1	1	1
Donja Dubrava	1	1	1
Donji Kraljevec	2	2	1
Donji Vidovec	1	0	1
Goričan	1	1	1
Gornji Mihaljevec	1	1	0
Kotoriba	2	2	1
Mala Subotica	2	1	1
Nedelišće	4	3	1
Orehovica	1	1	1
Podturen	1	1	1
Pribislavec	0	0	0
Selnica	1	1	1
Strahoninec	1	1	1
Sveta Marija	1	0	0
Sveti Juraj na Bregu	2	1	1
Sveti Martin na Muri	2	1	1
Šenkovec	1	1	1
Štrigova	1	1	1
Vratišinec	1	1	1
OPĆINE:	28	22	18
ŽUPANIJA:	54	42	23

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Slika 12. Mreža ustanova zdravstva i socijalne skrbi

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Zbog sve većeg broja starog stanovništva, rastu potrebe za skrbi starih i nemoćnih stanovnika u Županiji, pa je u porastu broj takvih ustanova i broj korisnika. U Županiji je prema podacima s kraja 2011. godine bilo 17 ustanova socijalne skrbi i domova za odrasle, a u njima je boravila 1021 osoba. Broj takvih ustanova stalno se povećava, čime je u porastu i broj njihovih korisnika.

KULTURA

Sadržaji u kulturi u velikoj mjeri sudjeluju u formiranju sustava središnjih naselja, utječu na kvalitetu života stanovništva, mogu utjecati na poboljšanje obrazovne strukture, posebno mlađeg dijela populacije. Postojeće stanje na području kulture na temelju površnih podataka dobivenih anketom u jedinicama lokalne samouprave može se ocijeniti vrlo nezadovoljavajućim, ne samo zbog ograničenih prostornih mogućnosti za odvijanje te djelatnosti, već zbog zapostavljanja kulture općenito, što zbog pomanjkanja financijskih sredstava, što zbog pomanjkanja interesa onih koji bi kulturu trebali njegovati i na kraju konzumirati. Može se reći da je uz pojedine izuzetke ta ocjena svojstvena za manje i veće jedinice lokalne samouprave na području cijele Županije.

S obzirom na nezadovoljavajuću obrazovnu strukturu stanovništva Županije potrebno je jačati društvenu infrastrukturu na području cijele Županije

Budući da o sadržajima kulture nema objavljenih službenih podataka, u ovom izvješću koristimo se odgovorima općina i gradova na postavljene anketni upitnik koji je služio za određivanje sustava središnjih naselja u Županiji. Prema raspoloživim podacima (smatramo ih samo orijentacionim, zbog različitog poimanja doma za kulturu i društvenog doma osoba koje su ispunjavale upitnik) te sadržaje možemo razvrstati u skupine:

- centri za kulturu i domovi kulture u pojedinim naseljima
- knjižnice i čitaonice.

Centri za kulturu i domovi kulture u pojedinim naseljima

U Županiji djeluje samo jedna ustanova u kulturi u kojoj se odvija široki spektar kulturnih manifestacija (kazališne, glazbene predstave, izložbe, edukativni programi i tribine) tijekom cijele godine. U vrlo skromnom obliku, također raznovrsnim programom djeluje Dom kulture grada Preloga. Domovi kulture u općinama koriste se samo povremeno za javne kulturne manifestacije, javne skupove i tribine, a njihova druga namjena je sjedište kulturno umjetničkih društava i vrlo rijetko za prikazivanje tema iz rada nevladinih organizacija.

Knjižnice i čitaonice

Vrlo je mali broj javnih – gradskih i mjesnih knjižnica i čitaonica u odnosu na broj stanovnika u Međimurskoj županiji. Samo u Čakovcu, Murskom Središću, Prelogu i Kotoribi knjige su dostupne stanovništvu svakodnevno, a u ostalim naseljima – općinskim središtima, prema određenom rasporedu knjige su dostupne iz bibliobusa.

SPORT

Sportski sadržaji rasprostranjeni su u Županiji na način da se u velikom broju naselja nalaze sportska borilišta na otvorenom – od velikih, neizostavnih nogometnih igrališta do sve češće prisutnih malih sportova (košarke, tenisa i odbojke). Pored ovih uobičajenih borilišta, ponudu sportskih sadržaja upotpunjuju specifična sportska borilišta - poligoni za moto šport, streličarstvo,

aeronautički športovi (padobranstvo, ultralake letjelice). Uvjeti za bavljenje sportom u zatvorenom svode se na školske sportske dvorane i to u nezadovoljavajućem broju, budući da veliki broj naselja (i škola) nema još izgrađene sportske dvorane. Međutim, postoji nesrazmjer između broja dvorana i njihovih dimenzija – njihov broj je mali i nedostatan ali je veličina u nekim naseljima predimenzionirana, što se u tijeku korištenja pokazuje kao mana zbog neekonomičnosti u korištenju i nemogućnosti jedinica lokalne samouprave da snose teret njihovog održavanja.

Prema podacima dobivenim u Upravnom odjelu za prosvjetu, kulturu i sport, u Međimurskoj županiji u sklopu osnovnih škola djeluju školske sportske dvorane u ovim naseljima:

- jednodijelne dvorane:	- dvodijelne dvorane:	- trodijelne dvorane:
- Hodošan (1982. god.)	- Nedelišće (1995. god.)	- Mursko Središće (2001. god.)
- Donja Dubrava (1993. god.)	- Selnica (2002. god.)	- Prelog (2004. god.)
- Držimurec - Strelec (2004. god.)	- Štrigova (2005. god.)	- Donji Kraljevec (2004. god.)
- Šenkovec	- Podturen (2009. god.)	- Mala Subotica (2005. god.)
- Čakovec (III. OŠ)	- Belica (2012. god.)	- Kotoriba (2009. god.)
		- Čakovec (I. OŠ)
		- Čakovec (II. OŠ)

Promatra li se vrijeme izgradnje sportskih dvorana i usporede njihove dimenzije, zaključuje se da su jednodijelne dvorane građene do 1993. godine, a nakon toga izgrađena je samo jedna jednodijelna dvorana i to u sklopu područne osnovne škole. Još mnogim naseljima i školama, nešto manje od polovice njih, nedostaju sportske dvorane. Da bi se i preostalim naseljima postigao isti standard sportskih sadržaja, ubuduće je potrebno razumno pristupiti planiranju potreba za dvoranskim sportovima, vodeći računa o stvarnim potrebama i potencijalnim korisnicima, te o stupnju centraliteta naselja i veličini gravitacionog područja.

U cilju ostvarenja uravnotežene raspodijeljenosti društvene infrastrukture u svim općinskim/gradskim središtima i u cilju ostvarenja predloženog sustava središnjih naselja Županije, potrebno je utvrditi mjere za podizanje standarda društvene infrastrukture na prostorima gdje pojedine ustanove i sadržaji nedostaju, kao dio strateškog dokumenta kulturnog razvoja i razvoja društvene infrastrukture Županije.

II.4.2. OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM OD ZNAČAJA ZA ŽUPANIJU

II.4.2.1. Infrastruktura državne razine

PROMETNI SUSTAV

Uz pretpostavku mogućnosti korištenja kombiniranog sustava cestovnog, željezničkog i zračnog prometa, prometna infrastruktura u Međimurskoj županiji mogla bi imati vrlo velik utjecaj u korištenju prostora u razvojnom smislu. Međutim, razina opremljenosti cjelokupne prometne mreže nije dokraja postignuta, pa je uz uvažavanje postojeće prometne mreže, potrebno osigurati i omogućiti budući razvoj sustava. Prostornim planom Međimurske županije određene su smjernice i mjere za izgradnju i razvoj prometnog sustava u Međimurskoj županiji.

ŽELJEZNIČKI PROMET

Stanje

Područjem Međimurske županije prolaze međunarodna spojna željeznička pruga M501, regionalna pruga R201 i lokalna željeznička pruga L101. Sve navedene pruge su jednokolosječne, promet na njima – prijevoz robe i putnika, a posebno stanje građevina za prihvat putnika nije zadovoljavajuće. Stanje željezničkog kolodvora u Čakovcu (iako je to posebno vrijedna građevina graditeljske baštine kao dio sustava željezničkog prijevoza Srednje Europe) je loše, a posebno su u lošem stanju željezničke postaje u drugim naseljima (gotovo dovedeno do devastiranog stanja). U nekim naseljima, još uvijek su u primjeni nedopustiva rješenja prijelaza preko pruge, kojima je ugrožena sigurnost stanovništva koje frekventno prelazi željezničku prugu unutar tih naselja.

Tabela 33. Željezničke pruge s pripadajućim građevinama na području Međimurske županije

OZNAKA ŽELJEZNIČKE PRUGE	NAZIV ŽELJEZNIČKE PRUGE	ZNAČAJ	GRAĐEVINSKA DULJINA PRUGE (km)
M501 (MG 3)	(Središće) Državna granica - Čakovec - Kotoriba - Državna granica (Murakeresztur)	međunarodni	42,50
R201 (I 101)	Zaprešić - Zabok - Varaždin - Čakovec	regionalni	8,70
L101 (II 200)	Čakovec - Mursko Središće - Državna granica (Lendava)	lokalni	15,52
UKUPNO:			66,72*

*15.7 kilometara željezničkih pruga prolazi kroz III. zonu vodozaštitnog područja

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Prostorno razvojna funkcija

Uzimajući u obzir povoljan geoprometni položaj, postojeću izgrađenu željezničku infrastrukturu u Međimurskoj županiji i smjerove povezivanja prostora povijesnog značaja prema ostalim dijelovima Republike Hrvatske i Europe, željeznički prijevoz trebao bi

iskoristiti ove zatečene prednosti i zauzeti značajniju ulogu u funkciji prijevoza robe i putnika. Na regionalnoj razini potrebno je razvijati sustav integriranog prijevoza putnika, s ciljem postizanja veće mobilnosti radnog stanovništva na željena odredišta.

Prostorno planska prioriteta smjernica

U dugoročnim planovima za razvoj Hrvatskih željeznica, kao i u prostorno planskim dokumentima – u Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske i u Prostornom planu Županije, planirano je proširenje brze željezničke pruge (Mađarska - Čakovec - Varaždin) i magistralne željezničke pruge (Kotoriba - Pragersko) izgradnjom drugog kolosijeka. Osiguranje prostora za realizaciju tog plana na području Međimurske županije provedeno je u prostorno planskim dokumentima - Prostornom planu Županije i prostornim planovima uređenja općina i gradova.

U prostorno planskom dokumentu državne razine – u Izmjenama i dopunama Strategije prostornog uređenja i Izmjenama i dopunama Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, pruga Krapina – Čakovec – Kotoriba označena je kao alternativni koridor pruga visoke učinkovitosti, a u cilju ostvarenja te brze pruge navodi se da je potrebno istražiti opravdanost izgradnje drugog kolosijeka, što ne bi trebalo isključiti daljnje planiranje osiguranja prostora za tu namjenu. U istim dokumentima određuje se istraživanje prostornih uvjeta za izgradnju nove željezničke pruge Koprivnica – Kotoriba – državna granica.

Zaključak

Dugoročna vizija razvoja željezničkog prometa treba se zasnivati na planu intenzivnog uključivanja u europski sustav željezničkog prometa koji na ovim prostorima ima povijesne korijene, još od 1860. godine, na planu modernizacije postojećih pruga u pruge velike propusne moći, na izgradnji nove trase pruge Koprivnica – Kotoriba i njezinog povezivanja u „podravski“ koridor u smjeru prema Sloveniji (Pragerskom) i odvojkom ka Krapini. Ove planske smjernice potrebno je ugraditi u prostorno planske dokumente regionalne i lokalne razine.

Pri planiranju prijevoza robe u željezničkom prometu i dalje je potrebno planirati i osigurati prostor za potrebe kombiniranog prijevoza robe za pretovar s kamionskog prijevoza na željeznicu.

U cilju poboljšanja uvjeta funkcioniranja željezničkog prometa putnika na lokalnoj razini, potrebno je uvoditi integrirani prijevoz putnika na prostoru Županije ali i graditi integrirani prijevoz putnika u široj regiji. Prateće sadržaje kao što su željezničke postaje i željeznički kolodvor potrebno je rekonstruirati i privesti suvremenim potrebama putničkog prijevoza, a pružne prijelaze rekonstruirati sa suvremenim tehničkim rješenjima koji će pružiti sigurnost prijelaza preko pruge prvenstveno u naseljima i duž svih kategoriziranih prometnica.

CESTOVNI PROMET

Stanje

Prometna povezanost prostora Županije cestama svih kategorija (od autocesta do lokalnih prometnica) može se ocijeniti da je zadovoljavajuća. Međutim, kada se sagledaju suvremeni standardi kojima prometnice moraju udovoljiti, ocjena stanja ne može biti u potpunosti zadovoljavajuća. Propusna moć i protočnost državnih cesta na glavnim prometnim pravcima je nedovoljna, posebno na dionicama prolaza unutar gradova i većih naselja, profili prometnica nedovoljno su dimenzionirani za sve sudionike prometa (nedostaju pješačke staze i biciklističke staze u naseljima), a profili i koridori pojedinih županijskih i većine lokalnih cesta u općinama Gornjeg Međimurja nemaju potrebnu dimenziju. U cestovnom povezivanju šireg prostora, nedostatak neposredne povezanosti Varaždina i Čakovca - dva regionalna centra čije se funkcije nadopunjavaju, osobito je izražen, a kretanje stanovnika na ovoj relaciji izrazito je dinamično, ne samo u dnevnim špicama. Svi glavni državni pravci dodatno su opterećeni prometovanjem poljoprivrednih vozila, koja su brojna osobito u sezoni povećanih poljoprivrednih radova.

Promatra li se prometno povezivanje Međimurja s prekograničnim područjima ono je izrazito slabo na prostoru gdje rijeka Mura čini državnu granicu – tek jedan cestovni i jedan željeznički prijelaz preko Mure ne mogu se smatrati dovoljnim. U suvremenoj povijesti sve je intenzivnija potreba u povezivanju prekograničnih prostora zbog kulturnih i gospodarskih veza susjednih područja, pa je nedostatak prometnih veza na ovom području još više izražen.

Povezanost i umreženost prometnica svih kategorija nema samo gospodarsku funkciju, već su one sastavni dio mreže sadržaja u sferi turizma i rekreacije – one čine mrežu biciklističkih puteva, posebno onih koji povezuju odredišta na većim udaljenostima.

Autocesta

Područjem Međimurske županije prolazi autocesta A4 dužinom od 21.6 kilometara. Pored izgrađena dva čvora na autocesti (Goričan i Čakovec) na međusobnoj udaljenosti od 16 kilometara, Prostornim planom Međimurske županije planiran je još jedan čvor na otprilike 87. kilometru autoceste, između postojećih prijelaza Držimurec i Turčišće, s ciljem povećane dostupnosti priključivanja na glavne prometne pravce u zemlji i izvan nje.

Sagledavajući raspored odmorišta na A4 i pripadajućih potrebnih usluga i servisa, posebno na početnoj dionici autoceste na ulazu u zemlju, Prostornim planom Županije utvrđen je nedostatak tih sadržaja te je predložena prenamjena bivšeg graničnog prijelaza Goričani korištenjem kapaciteta izgrađenih građevina za nove funkcije odmorišta na autocesti. Negativan utjecaj autoceste u smislu nastanka prostorne barijere za divlje životinje nije razmatran prilikom gradnje, pa ga je potrebno što prije ublažiti gradnjom prijelaza za divljač prema preporukama i zahtjevima nadležnih službi za zaštitu prirode i Lovačkog saveza.

Državne ceste

Kroz Međimursku županiju prolazi pet državnih cesta u ukupnoj dužini od 112,46 km, od čega 38,7 km državnih cesta prolazi kroz III. zonu vodozaštitnog područja, a 3,5 km prolazi uz granicu II. zone vodozaštitnog područja.

Unatoč posebnim propisima o zaštiti izvorišta koji su na snazi na državnoj i regionalnoj razini, uz dionicu ceste D3 koja prolazi uz sam rub II. zone zaštite izvorišta Nedelišće nije izveden zatvoreni sustav odvodnje i pročišćavanja oborinskih voda s kolnika. Izgradnja tog sustava nužna je zbog zaštite izvorišta od negativnih utjecaja uzrokovanih prometom, a posebno zbog sprečavanja negativnih utjecaja koji se mogu javiti prilikom akcidentnih situacija pri prijevozu opasnih tvari na tom području.

Tabela 34. Državne ceste na području Međimurske županije

OZNAKA DRŽAVNE CESTE	OPIS DRŽAVNE CESTE	DUŽINA CESTE NA PODRUČJU MEĐIMURSKE ŽUPANIJE (km)
D3	Granični prijelaz Goričan (granica Republika Mađarske) - Čakovec - Varaždin - Breznički Hum - Zagreb - Karlovac - Rijeka (D8)	34,91
D20	Čakovec (D3) - Prelog - D. Dubrava - Đelekovec - Drnje (D41)	33,73
D208	Granični prijelaz Trnovec (granica Republike Slovenije) - Nedelišće (D3)	6,92
D209	Granični prijelaz Mursko Središće (granica Republike Slovenije) - Šenkovec - Čakovec - Nedelišće (D3)	17,44
D227	Granični prijelaz Banfi (granica Republike Slovenije) - Šenkovec (D209)	19,46
UKUPNO:		112,46

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Prostorno razvojna funkcija

U razmjeni i prometu ljudi i dobara približiti Međimursku županiju Zagrebu - glavnom državnom središtu, prostorima susjednih županija i prostorima susjednih država. Dobra cestovna mreža pokretač je gospodarskog razvoja, utječe da mnoge zanimljive točke (turistički atraktivne, prirodno zanimljive) budu dostupne posjetiteljima iz bližeg i dalekog okruženja. Posebno je važno razviti jaču povezanost Međimurske županije s ostalim centrima regije unutar i izvan granica Hrvatske. Prolaz autoceste A4 kroz Međimurje i blizina prolaza autoceste u Sloveniji neposredno uz granicu, značajni je čimbenik u planiranju budućeg razvoja Županije.

Lokalnu razinu prometa proširiti na prekogranično povezivanje izgradnjom mostova preko Mure – kod Kotoribe i Podturna, s ciljem uspostavljanja čvršćih veza sa zajednicom Prekomurskih Hrvata, kao uvjet za uspostavu kulturnih i gospodarskih veza.

Prostorno prioritetna smjernica

Temeljni cilj pri određivanju razvoja prometa trebao bi biti povećanje prometne povezanosti kako na široj regionalnoj, tako i na lokalnoj županijskoj, međužupanijskoj i prekograničnoj razini. Poboljšanje prometne povezanosti moguće je ostvariti izgradnjom pojedinih novih dionica državnih cesta (D3, D20, D208 i D209) u funkciji obilaznica, što će rasteretiti naselja od tranzitnog prometa, a posebno Čakovca, koji ima jednaku ulogu sjecišta prometa kao i ulogu krajnjeg odredišta.

Prioritetan cilj u razvoju prometnog sustava Međimurske županije je neposredno povezivanje dva susjedna regionalna centra - Varaždina i Čakovca, što će uvelike podići razinu međusobne komunikacije u svim sferama života, posebno će povećati učinkovitost u dostupnosti i korištenju središnjih funkcija regionalnog značaja, razmjeni dobara ali prije svega povećat će se mobilnost radne snage.

Lokalne i nerazvrstane ceste važan su dio cestovne mreže, koje na lokalnoj razini preuzimaju sav promet – od tranzitnog do lokalnog. Kolnikom prometuju svi sudionici u prometu – motorna vozila, vozila poljoprivredne mehanizacije, biciklisti, a još uvijek često zbog nedostatka izvedenih pješačkih staza kolnikom prolaze i pješaci.

Lokalne ceste, a osobito nerazvrstane koje prolaze kroz prirodno atraktivna područja Regionalnog parka Mura - Drava, uključivanjem u međunarodnu biciklističku rutu Mura-Drava, trebale bi dobiti novu, turističku ulogu i tako pridonijeti turističkoj promociji Međimurske županije, povećanju turističkog prometa i proširenju rekreativnih sadržaja u Županiji.

Prostorno planska dokumentacija

U krovnom prostorno planskom dokumentu - u Prostornom planu Međimurske županije, sagledani su problemi u funkcioniranju prometa, te su predloženi planirani zahvati za:

- Planirane prometnice od važnosti za Državu:
  - dionica državne ceste od graničnog prijelaza Trnovec do Čakovca (uključujući sjevernu obilaznicu Nedelišća)
  - cesta Čakovec-Mursko Središće-Slovenija (uključujući obilaznicu Murskog Središća, most na Muri i međunarodni granični cestovni prelazi I. kategorije)
  - cesta Čakovec – Varaždin
  - sjeverna obilaznica Preloga planirana u dvije etape: prva etapa planirana je do istočnog ulaza u Prelog, a u drugoj etapi cesta obilazi Cirkovljan i priključuje se na D20 između Cirkovljana i Draškovca
  - čvor Goričan i spoj na prateće uslužne objekte – odmorište "Goričan"
- Planirani zahvati od važnosti za Županiju, a prioritet se odnosi na:
  - izgradnju sjeverne obilaznice Čakovca

- rekonstrukciju županijskih i lokalnih cesta u cilju povećanja sigurnosti svih sudionika u prometu izgradnjom pješačkih i biciklističkih staza i u cilju kvalitetnijeg povezivanja prostora Županije
- prekogranično povezivanje cestom Kotoriba – Murakeresztur i mostom na Muri
- prekogranično povezivanje cestom Podturen – Tornyszentmiklos.

Zaključak

Aktivnosti na provođenju prostorno prioritetnih smjernica i prostorno planske dokumentacije usredotočile bi se na:

- postupno eliminirati kritične točke na pojedinim prometnim pravcima izgradnjom novih dionica i obilaznica, temeljem prostorno planske dokumentacije i mjera provedbe
  - prioritet u unapređenju prometa Županije na državnoj razini je direktna prometna povezanost dva regionalna centra - Varaždin i Čakovec
  - poboljšati uvjete za prometovanje na državnim cestama izgradnjom obilaznica i etapnom izgradnjom novih trasa - dionica ceste Čakovec – Varaždin (od Nedelišća do Gornjeg Kuršanca), sjeverna obilaznica Preloga, cesta Čakovec - Mursko Središće, sjeverna obilaznica Čakovca
- poboljšati uvjete prometovanja, podići sigurnost sudionika u prometu
  - u koridoru kategoriziranih prometnica unutar naselja izvesti pješačke i biciklističke staze, na predjelima gdje nedostaje prostor za potrebni koridor, potrebno je zadovoljiti minimalni uvjet - biciklističko pješačku stazu izvesti samo s jedne strane
  - biciklističkim stazama povezati lokalna središta sa zonama utjecaja
- provoditi mjere sprječavanja negativnih utjecaja na okoliš
  - uz provođenje mjera zaštite okoliša, osobito se naglašava potreba odvodnje oborinskih voda s kolnika na prostore izvan II zone zaštite i njihovo pročišćavanje prije ispuštanja u recipijent
  - pri rekonstrukciji i izgradnji novih državnih cesta koje prolaze vodonosnim područjem, potrebno je izgraditi sustav odvodnje i pročišćavanje oborinskih voda s kolnika državnih cesta s odvođenjem izvan II. zone vodozaštite, prema uvjetima Odluke o zaštiti izvorišta Nedelišće, Prelog i Sveta Marija. Ovi uvjeti odnose se na dionicu državne ceste D3 koja prolazi kroz zonu zaštite izvorišta Nedelišće (prilikom posljednje rekonstrukcije nisu primijenjene mjere zaštite izvorišta) i na dio planirane dionice ceste D20 (planirane obilaznice Preloga), koja će prolaziti rubnim područjem II zone zaštite izvorišta Prelog.
  - izvesti zaštitu od buke uzrokovane prometom temeljem uvjeta o potrebnim mjerenjima razine buke na granici građevinskog područja

ZRAČNI PROMET

U Međimurskoj županiji nalazi se športsko zračno pristanište Pribislavec koje je glavna baza za lake zrakoplove i jedrilice. Površina zračnog pristaništa 2012. godine iznosila je 22,4 hektara a prostorno planskim dokumentima planirano je proširenje na 78,5 hektara. Prema Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske cilj planiranog proširenja je pretvaranje športskog zračnog pristaništa Pribislavec u kategoriju 2C/1A, odnosno proširenje pratećih sadržaja i razvoj na nivou tercijarne zračne luke. Potrebno je osigurati koridor širine 300 m i dužine 2000 m u smjeru položaja već postojeće poletno - sletne staze.

Prostorni plan uređenja Općine Belica i Prostorni plan uređenja Općine Pribislavec sadrže uvjete za osiguranje prostora za ovu planiranu namjenu.

ELEKTRONIČKA KOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA

Izgradnja elektroničke komunikacijske infrastrukture u skladu sa suvremenim zahtjevima u toj sferi komunikacija uz primjenu novih tehnologija, kontinuirani su ciljevi razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezne opreme. Osjetljivost lokalnog stanovništva u odabiru prostora za lokaciju antenskih stupova stalno je prisutna, pa je u odabiru pogodnih prostora za tu namjenu potrebno odlučivati s posebnom pažnjom.

ENERGETSKI SUSTAVI

PROIZVODNI ENERGETSKI SUSTAVI

Stanje

Ukupna proizvodnja električne energije u Međimurskoj županiji vrši se iz obnovljivih izvora – koristi se hidropotencijal rijeke Drave i sunčeva energija.

Pored dugogodišnje proizvodnje električne energije u Međimurskoj županiji u hidroelektranama HE Čakovec, HE Dubrava i u tri male hidroelektrane, u posljednje vrijeme proizvodnja električne energije vrši se i iz sunčeve energije, a nemali broj proizvođača koriste površine izgrađenih građevina kao osnovu za postavu fotonaponskih panela bilo za vlastite potrebe ili za prihvatanje električne energije u distributivni sustav.

Ukupna snaga hidroelektrana iznosi 152 MW, a snaga instaliranih fotonaponskih panela u više od 100 registriranih sunčanih elektrana u Međimurskoj županiji iznosi 3,2 MW.

Sunčeva energija koristi se i za proizvodnju toplinske energije za vlastite potrebe, što pridonosi ukupnom korištenju obnovljivih izvora energije i opredjeljenju smanjenja proizvodnje CO₂ na ovim prostorima.

Prostorno razvojna funkcija proizvodnje energije

Ukoliko su obnovljivi izvori za proizvodnju energije dostupni na nekom području, potrebno ih je iskoristiti, vodeći računa ne samo o isplativosti proizvodnje, već istovremeno i o racionalnom korištenju prostora, posebno onog unutar građevinskog područja naselja. Primjenom državnih poticajnih mjera za proizvodnju električne energije iz sunčeva izvora, javio se povećani broj zahtjeva za planiranjem prostora za tu namjenu. Budući da za smještaj fotonaponskih panela nije potrebna infrastrukturna opremljenost zemljišta, već je dovoljan pristup na javnu prometnu površinu i osiguran prihvata proizvedene električne energije, utvrđeno je da bi smještaj sunčanih elektrana unutar građevinskog područja naselja gospodarske namjene bilo izuzetno neracionalno, s obzirom na izvedenu infrastrukturu koja bi u načinu korištenja tog zemljišta ostala neiskorištena. U drugoj krajnjoj situaciji, lociranjem sunčane elektrane izvan građevinskog područja, potrebno je voditi računa da se izbjegne prenamjena visokokvalitetnog poljoprivrednog tla u građevinsku namjenu.

Vodeni potencijal rijeke Mure, iako istaknut na državnoj razini u Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske, na regionalnoj razini prepoznate su biološke i krajobrazne osobine njezinog porječja visokih vrijednosti. Stoga je iskorištavanje rijeke Mure u energetske svrhe, uz pretpostavke da će se tim zahvatom izmijeniti spomenuta svojstva, neprihvatljivo za dugoročnu viziju vezanu za razvoj Županije.

Veliki još neproučeni potencijal za proizvodnju energije leži u nus-produktu farmi za uzgoj stoke, posebno onih brojnih u uzgoju pilića. Iznaženjem povoljne recepture i optimalnog tehnološkog procesa, ekonomičnosti proizvodnje, ali i u ekonomičnoj upotrebi te dobivene energije, može se pretpostaviti da će proizvodnja energije u kogeneracijskim postrojenjima predstavljati značajnu razvojnu komponentu u gospodarstvu Međimurske županije.

Prostorno prioritetne smjernice

Prostorni uvjeti za smještaj građevina za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u Prostornom planu Međimurske županije određeni su u obliku smjernica za odabir povoljnih prostora i za udovoljavanje osnovnih kriterija potrebnih za prenamjenu zemljišta kada se te građevine smještavaju izvan građevinskog područja naselja. Osnovni kriterij za određivanje tih uvjeta bila je pretpostavka da se proizvodnja energije ne mora odvijati unutar građevinskog područja naselja, već zbog mogućih nepovoljnih utjecaja na prostor, pogotovu na zonu mješovite namjene, povoljnije je ako se zahvati kao što su kogeneracijska postrojenja, planiraju izvan naselja. Međutim, pri izgradnji kogeneracijskih postrojenja, u cilju što veće ekonomičnosti rada postrojenja i ekonomičnosti primjene dobivene energije, potrebno je voditi računa o blizini korisnika toplinske energije. Sunčane elektrane pak, zbog toga što za njih nije potrebna komunalna infrastruktura (osim javne prometne površine i prihvata proizvedene električne energije) ne trebaju biti vezane za građevinsko područje naselja.

Zbog specifičnosti funkcioniranja nabrojanih energetskih građevina i zbog specifične potrošnje prostora, a zbog nedostatka iskustva u korištenju prostora za tu namjenu, smjernice i mjere u Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske bile bi dobar putokaz u kom smjeru planirati, odnosno kako odrediti prostore koje nije poželjno planirati za te namjene, zbog neželjenih učinaka koji bi se mogli javiti tijekom eksploatacije tih građevina i postrojenja.

Prostorni planovi uređenja općina i gradova određuju uvjete za tu vrstu zahvata, ali uglavnom općenito, bez nekih značajnijih ograničenja. Tek realizirani zahvati dat će osnovu i biti primjer kako uvjetovati ove zahvate u prostoru. Osobita je nepoznanica primjena geotermalne vode u proizvodnji električne energije, čija se realizacija očekuje.

CJEVOVODNI PROMET

Naftovod

Međimurskom županijom prolazi naftovod iz sustava Jadranski naftovod JANAF krak Lendava (Slovenija) - Virje u dužini od 38.5 kilometara. Prolaz trase naftovoda uz ili samim građevinskim područjem naselja Goričan i Domašinec predstavlja veliko ograničenje u prostornom razvoju tih naselja. U cilju uklanjanja tog ograničenja planirano je izmještanje trase naftovoda, čime bi se naselja zaobišla, a dužina naftovoda u Međimurskoj županiji povećala na 51.4 kilometra.

Otpremno sabirni plinovod

Otpremni sabirni plinovod CS Međimurje – CPS Molve, kroz Međimursku županiju prolazi u dužini od 45 km. Jednim dijelom, dionica plinovoda smještena je uz postojeću trasu JANAF-a u objedinjenom infrastrukturnom koridoru. Radovi na realizaciji započeli su početkom 2014. godine prema dokumentaciji temeljenoj na prostorno planskim dokumentima.

Izmjenama i dopunama prostornih planova općina kroz koje prolazi otpremni sabirni plinovod, uvažava se planirana trasa i određuju mjere za osiguranje, zaštitu i korištenje prostora.

Energetski produktovod, visokotlačni plinovod Sotin-Mursko Središće

Planirani cjevovodi za transport ugljikovodika na državnoj razini u Izmjenama i dopunama Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, čije trase prolaze Međimurskom županijom, nisu još definirani u prostornim planovima uređenja svih jedinica lokalne samouprave, kroz čiji se teritorij planira prolaz. Međutim, ulaz cjevovoda u Županiju definiran je jednom točkom prolaza preko Drave, i to u Donjoj Dubravi. Odredbom za provođenje Prostornim planom Međimurske županije utvrđeni su uvjeti za planiranje novih trasa infrastrukturnih koridora, a to je načelo da se planirani infrastrukturni koridori spajaju. Prema tom načelu, trase ovih planiranih produktovoda određene su trasom JANAF-a, a za sve njih primjenjuju se isti uvjeti ograničavanja u korištenju prostora, posebno za planiranje izgradnje građevina.

II.4.2.2. Komunalna infrastruktura županijske razine

Županijske i lokalne ceste

Ukupna dužina županijskih cesta na području Međimurske županije 2012. godine iznosila je 221,9 km (2014.g. 203,0 km), a ukupna dužina lokalnih cesta 231,7 km (2014.g. 247,9 km). Međimurska županija sa 776 metara cesta na 1 km² kopnene površine ima iznadprosječno razvijenu cestovnu gustoću u odnosu na Republiku Hrvatsku. Prosjek cestovne gustoće za Republiku Hrvatsku 2011. godine iznosio je 520 metara cesta na kilometar kvadratni kopnene površine. Cestovna struktura u Međimurskoj županiji je vrlo dobra.

Tabela 35. Cestovna mreža na području Međimurske županije

GODINA	UKUPNO* km	DRŽAVNE km	ŽUPANIJSKE km	LOKALNE km	GUSTOĆA CESTOVNE MREŽE (u m po km ²)
2007.	560	93	263	204	768
2008.	619	93	266	260	878
2009.	615	89,3	266	259,7	875
2010.	618,7	89,3	266,8	262,6	880
2011.	618,7	89,3	266,8	262,6	880
2012.	566,06	112,46	221,9	231,7	776

*proračun ne obuhvaća nerazvrstane prometnice

2012. godine na temelju Zakona o cestama (Narodne novine broj 84/11.) 2012. godine 65.79 km lokalnih i županijskih cesta na području grada Čakovca prekategoriizirano je u nerazvrstane ceste, pa se zbog toga pokazatelj cestovne gustoće u 2012. godini znatno razlikuje od takvih pokazatelja prethodnih godina

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Plan razvoja i unapređenje cestovnog prometa prikazan je u poglavlju II.4.2. Komunalna infrastruktura državne razine, u sklopu sagledavanja razvoja s prikazanim prioritetnim ciljevima cjelokupnog prometa u Županiji.

Elektroopskrba

Međimurska županija ima vrlo dobro pokrivenost elektroopskrbnom mrežom koja može osigurati prijenos dovoljne količine električne energije za stanovništvo i gospodarstvo. U razdoblju od 2006. do 2012. godine na području Međimurske županije ukupan broj potrošača je u konstantnom rastu, a potrošnja električne energije bila je najveća 2009. godine nakon čega je uslijedio pad ukupne potrošnje.

Tabela 36. Broj potrošača i potrošnja električne energije

GODINA	KUĆANSTVA	POTROŠNJA (MWh)	GOSPODARSTVO	POTROŠNJA (MWh)	UKUPNO POTROŠAČA	UKUPNA POTROŠNJA (MWh)
2006.	39884	120008	4222	86319	44106	206327
2007.	40307	119319	4297	92574	44604	211893
2008.	40720	124148	4491	96474	45211	220622
2009.	40995	129085	4453	102832	45448	231917
2010.	41275	124551	4495	94739	45770	219290
2011.	41400	126000	4529	93000	45929	219000
2012.	41184	120238	4430	89162	45614	209400

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Od 2006. do 2011. godine nije bilo značajnih promjena u broju transformatorskih stanica i duljini elektrovodova.

Tabela 37. Duljina elektrovodova na području Međimurske županije

VODOVI	DULJINA (km)		
	2010.	2011.	2012.
35 kV DV*	104,00	104,00	104,00
35 kV KB**	13,90	13,90	13,90
20 kV (u pogonu na 10 kV) DV*	241,72	239,70	239,90
20 kV (u pogonu na 10 kV) KB**	257,30	262,30	277,10
10 kV DV*	49,28	49,28	47,30
10 kV KB**	80,00	80,00	79,20

*DV – dalekovod, **KB – kabel

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Na izvedenim elektroprijenosnim sustavima vrše se konstantne aktivnosti izvođenja i planiranja izgradnje i rekonstrukcije trafostaničnih postrojenja 110 kV i poboljšanje veza među njima.

Vodoopskrba

Javna vodoopskrba u Međimurskoj županiji osigurana je s postojećih crpilišta Nedelišće i Prelog pa je najvažnije osigurati zaštitu njihovih priljevnih područja. Rezervno vodocrpilište nalazi se u općini Sveta Marija. Obnovljive zalihe podzemnih voda procjenjuju se na oko $88 \cdot 10^6$ m³/god. Prosječna ukupna crpna količina vode na crpilištima Nedelišće i Prelog iznosi oko $7,5 \cdot 10^6$ m³/god ili 8,5% od procijenjenih obnovljivih zaliha. Procijenjene eksploatacijske zalihe na crpilištu Nedelišće iznose oko 750 l/s, a na crpilištu Prelog oko 1000 l/s. Kapacitet vodozahvata na crpilištu Nedelišće je 600 l/s, a na crpilištu Prelog 200 l/s.

Tabela 38. Površina zaštitnih zona po vodocrpilištima

VODOCRPILIŠTE	I. ZONA ZAŠTITE (ha)	II. ZONA ZAŠTITE (ha)	III. ZONA ZAŠTITE (ha)
Nedelišće	47,88	381,24	3288,35
Prelog	17,95	124,66	8126,49
Sveta Marija	0,69	37,03	
UKUPNO:	66,52	542,93	11414,84

Izvor: Međimurske vode d.o.o.

Javna vodoopskrba u Međimurskoj županiji osigurana je iz postojećih izvorišta Nedelišće i Prelog dok je izvorište Sveta Marija pričuveno. Evidentirane zone zaštite izvorišta obuhvaćaju ukupno 114,15 km², odnosno 16,49% površine Međimurske županije. Najveći dio zaštite izvorišta zauzima III. zona zaštite (zona ograničenja i kontrole) koja zauzima 15,65% prostora Županije.

Međimurske vode koje vrše crpljenje i distribuciju vode otkupile su zemljište u I. zoni strogog režima zaštite kako bi osigurale kvalitetu vode. Tako je na crpilištu Nedelišće prva zona strogog režima zaštite veličine 46 ha od kojih je na 10 ha zasađeno drveće. Prva zona strogog režima zaštite crpilišta Prelog veličine je 20 ha i u vlasništvu je Međimurskih voda, a veličina prve zone strogog režima zaštite crpilišta Sveta Marija je 0,7 ha i u vlasništvu HEP-a.

U posljednjih 15 godina intenzivno se radi na zamjeni dotrajalih vodovodnih cijevi, građenih prvenstveno od PVC materijala, čime se smanjuju gubici vode u sustavu i povećava sigurnost i kvaliteta vodoopskrbe.

Nadzor nad kvalitetom vode za piće provodi Laboratorij Međimurskih voda koji ima status internog laboratorija proizvođača i za to posjeduje rješenje Ministarstva zdravstva.

Konstantno se kontrolira kvaliteta vode za piće iz zdenaca, vodosprema, mreže te piezometara u vodozaštitom području, sa preko 800 analiza godišnje. Voda iz zdenaca na vodocrpilištu je visoke kvalitete zahvaljujući dugogodišnjoj brizi o zaštiti vodocrpilišta, što potvrđuje i korištenje vode bez posebne prerade osim dezinfekcije klorom. Kloriranje se vrši plinovitim klorom u koncentraciji 0,2 - 0,35 mg/l klora.

Ciljevi za unapređenje vodoopskrbe do 2023. godine:

- daljnja rekonstrukcija i modernizacija javnog vodoopskrbnog sustava zbog starosti i kvarova,
- proširenje nadzorno – upravljačkog sustava vodoopskrbe,
- kontinuirano preventivno odzračivanje i odmuljivanje sustava vodoopskrbe putem hidranata i muljnih ispusta u cilju očuvanja zdravstvene ispravnosti vode u cjevovodu, vezano na malu potrošnju vode u sustavu, veliku duljinu cjevovoda, vremenske prilike i sl.
- dovršenje vodosprema u izgradnji i daljnje povećanje vodospremnčkog prostora
- izgradnja zdenca Z-3 na vodocrpilištu Prelog,
- smanjenje gubitaka vode na mreži ispod prihvatljivih 20 %, te poboljšanje uspješnosti procesa vodoopskrbe smanjenjem "ILI" indikatora uspješnosti vodoopskrbe ispod 2,0 (grupa A prema kriterijima Svjetske banke).

II.4.2.3. Komunalna infrastruktura lokalne razine

Javni vodovod

U prikazanim podacima od 2003. do 2011. godine broj priključaka na javnu vodovodnu mrežu konstantno raste, a povećavala se i dužina vodovodne mreže. Udio javne vodoopskrbe u odnosu na regionalno vodoopskrbno područje je 99,7% što Međimursku županiju svrstava među razvijenije županije u Republici Hrvatskoj s obzirom na razvijenost vodoopskrbe. Stupanj pokrivenosti (udio stanovništva koje ima mogućnost priključka na sustav javne vodoopskrbe) na razini Republike Hrvatske iznosi u prosjeku od 80 do 82%. Cilj vodoopskrbe je priključenje na vodoopskrbni sustav svih domaćinstava i gospodarskih subjekata koji imaju potrebu za njim.

Tabela 39. Zahvaćene količine vode i dužina vodoopskrbne mreže na području Međimurske županije

	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Zahvaćene količine vode, tisuće m ³	8963	8435	7951	7,577	7397	7166	6977	6990	7043	6548
Broj vodovodnih priključaka	31053	31456	32459	32770	34031	34752	35264	35654	36045	35950
Dužina glavnog dovoda, km	210,2	213,4	217,8	228,1	232,3	236,6	242,5	242,7	242,7	245,8

	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Dužina razvodne mreže, km	753,0	768,2	772,7	780,6	789,4	794,0	800,1	806,8	807,3	811,2
Ukupna dužina vodovodne mreže	963,2	981,6	990,5	1008,7	1021,7	1030,6	1042,6	1049,5	1050,0	1057,0

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

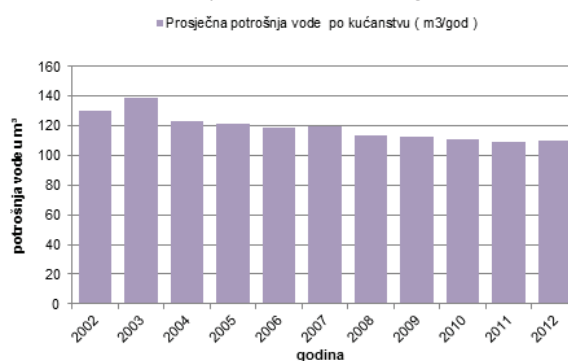
Godišnja potrošnja pitke vode u Međimurskoj županiji 2011. godine iznosila je oko 34 m³ po stanovniku. Domaćinstva su potrošila približno 4 puta više vode nego gospodarstvo. Razlika između zahvaćene i isporučene vode 2008. godine za područje Međimurske županije iznosila je 42%. Prema podacima u izvješću o obavljenoj reviziji („Ekonomska opravdanost cijene javne vodoopskrbe na području Međimurske županije“) koju je izvršio Državni ured za reviziju – područni ured Čakovec, ta je razlika u 2012. godini iznosila 28,5%, što je manje od prosjeka Republike Hrvatske koji iznosi 46%. Ovi podaci ukazuju da je vodnogospodarski sustav u boljem stanju od državnog. U razliku između zahvaćene i isporučene vode ulazi i potrošnja vode za vlastite potrebe sustava kao što su ispiranje i održavanje sustava.

Grafikon 10. Prosječna potrošnja vode po kućanstvu u razdoblju od 2002. do 2012. godine

Izvor: Međimurske vode d.o.o.

Grafikon 11. Prosječna potrošnja vode u gospodarstvu i ustanovama u razdoblju od 2002. do 2012. godine

Izvor: Međimurske vode d.o.o.

Usporedi li se priključenost domaćinstava na vodoopskrbni sustav u općinama i gradovima, prema najmanjem stupnju priključenosti izdvajaju se općine Podturen, Pribislavec, Mala Subotica i Gornji Mihaljevec, s udjelom manjim od 70% ukupnog broja domaćinstava. Najviše priključaka imaju Općina Donja Dubrava i Donji Vidovec, s više od 90 % priključenih domaćinstava. Na ovakvo stanje korištenja vode u sustavu vodoopskrbe i spori trend povećanja broja korisnika zasigurno utječe visina cijene potrošnje vode i sveukupno gospodarsko stanje društva.

Potrošnja vode posljednjih godina stagnira i iznosi od 4500000 m³ do 5000000 m³ na godinu. Iako je došlo do porasta broja potrošača i do širenja cjevovodnog sustava, smanjivanje potrošnje vode tumači se optimalizacijom potrošnje i padom životnog standarda potrošača te krizom u gospodarstvu. Domaćinstva koja su priključena na javnu vodovodnu mrežu i na hidrofore, a u stvarnosti troše vodu samo iz hidrofora, također smanjuju stvarnu potrošnju onih domaćinstava koja konstantno troše vodu iz javnog vodovoda.

Tabela 40. Stupanj priključenosti domaćinstava na vodovodnu mrežu

NAZIV	STUPANJ PRIKLJUČENOSTI NA VODOVODNU MREŽU (%)	
	2012.	2013.
Čakovec	86%	88%
Mursko Središće	72%	73%
Prelog	69%	70%
Belica	73%	74%
Dekanovec	70%	71%
Domašinec	76%	77%
Donja Dubrava	91%	93%
Donji Kraljevec	81%	82%
Donji Vidovec	91%	92%
Goričan	83%	84%
Gornji Mihaljevec	66%	68%
Kotoriba	87%	88%
Mala Subotica	63%	64%
Nedelišće	66%	72%
Orehovica	79%	81%
Podturen	64%	66%
Pribislavec	67%	69%

NAZIV	STUPANJ PRIKLJUČENOSTI NA VODOVODNU MREŽU (%)	
	2012.	2013.
Selnica	69%	70%
Strahoninec	82%	83%
Sveta Marija	85%	86%
Sveti Juraj na Bregu	83%	85%
Sveti Martin na Muri	69%	71%
Šenkovec	86%	88%
Štrigova	72%	74%
Vratišinec	75%	76%

Izvor: Međimurske vode d.o.o.

Odvodnja otpadnih voda

Prekretnicu u planiranju i izgradnji budućih sustava odvodnje i pročišćavanja na cjelokupnom području Međimurske županije predstavljala je izrada Studije odvodnje Međimurja, koja je kao strateški dokument za razvoj sustava odvodnje i pročišćavanja na području Međimurske županije, izrađena 2002. godine. Njenim usvajanjem od strane Skupštine Međimurske županije pokrenut je novi razvojni ciklus s intenzivnom pripremom i izgradnjom sustava odvodnje širom Međimurja.

Studija odvodnje Međimurja predstavlja temeljni dokument kojim je obuhvaćeno sljedeće:

- definirano je postojeće stanje odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda i postavljene su načelne i okvirne smjernice poboljšanja funkcioniranja postojećih odvodnih sustava
- izvršena je kvalitativna i kvantitativna procjena količina, vrsta i prostornog rasporeda otpadnih voda
- definirana su ograničenja ispuštanja otpadnih voda i potrebna razina odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
- dani su prijedlozi rješavanja odvodnje otpadnih voda na cjelokupnom području Međimurske županije
- dane su procjene ekonomskih i tehničkih vrijednosti planiranih sustava odvodnje otpadnih voda

Značajka je sadašnjeg stanja odvodnje riješena odvodnja otpadnih voda u gradu Čakovcu i prigradskim naseljima (Savska Ves, Šenkovec, Mihovljan, Mačkovec, Nedelišće, Strahoninec, Novo Selo Rok, Krištanovec, Ivanovec, Pribislavec) i općini Donji Kraljevec (Donji Kraljevec, Donji Hrašćan, Donji Pustakovec, Hodošan, Palinovec, Sv. Juraj u Trnju). Djelomično je riješena odvodnja u gradovima Prelog i Mursko Središće te naseljima Kotoriba i Vratišinec, ali bez riješenog pitanja pročišćavanja otpadnih voda

Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda

- Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Grada Čakovca izveden je za grad Čakovec i prigradska naselja, za potrebe I. faze, s kapacitetom od 91000 ES. U pripremi je proširenje obuhvata i optimalizacija sustava odvodnje i pročišćavanja aglomeracije Čakovec.
- (Prema sadašnjem stupnju izgrađenosti javnog sustava odvodnje Čakovca i prigradskih naselja, uređaj obrađuje otpadne vode grada Čakovca, naselja Mihovljan, Šenkovec, Mačkovec, Savska Ves, Strahoninec, Nedelišće, Novo Selo Rok, Krištanovec, Ivanovec i Pribislavec. U relativno kratkom vremenu planira se i pročišćavanje otpadnih voda naselja Dunjkovec, Pretetinec, Knezovec, Mali Mihaljevec, Zasadbreg, Slemenice i Žiškovec, a koja kanalizacija je trenutno u izgradnji.)
- Radovi na izgradnji uređaja u Podturnu započeli su u lipnju 2011. godine. Uređaj će biti ukupnog kapaciteta 5900 ES, na uređaju će se pročišćavati otpadne vode svih naselja Općine Podturen, naselja Remis i naselja Križovec.
- Radovi na izgradnji uređaja u Donjem Kraljevcu započeli su u ožujku 2012. godine. Uređaj će biti ukupnog kapaciteta 9000 ES, a gradit će se u dvije faze. Kapacitet uređaja će nakon izgradnje prve faze iznositi 4500 ES, a primat će otpadne vode svih naselja Općine Donji Kraljevec i naselja Čehovec.

Zaštita od onečišćenja i zagađenja podzemnih i površinskih voda predstavlja važnu i trajnu zadaću na području Međimurske županije koja se mora stalno i sustavno provoditi. Odvođenje i pročišćavanje otpadnih voda nezaobilazni je dio infrastrukture i od vitalnog je značenja za zdravlje ljudi i okoliš, ali i za očuvanje ekološki prihvatljivog okoliša, posebno podzemnih voda kao najznačajnijeg prirodnog bogatstva Međimurja.

Ciljevi u zaštiti voda do 2023. godine :

U okviru aktivnosti u pretpristupnim pregovorima Republika Hrvatska je izvršila početnu identifikaciju aglomeracija na svom području. Na području Međimurske županije identificirane su sljedeće aglomeracije:

- Aglomeracija Čakovec, veličine > 50000 ES, za koju prema Planu provedbe vodno-komunalnih direktiva postoji obaveza sakupljanja i pročišćavanja otpadnih voda do 31.12.2018.
- Aglomeracije: Donja Dubrava i Mursko Središće, veličine 15000 - 50000 ES, prema Planu provedbe vodno-komunalnih direktiva postoji obaveza sakupljanja i pročišćavanja otpadnih voda do 31.12.2018. za aglomeraciju Donja Dubrava, odnosno 31.12.2020. za aglomeraciju Mursko Središće
- Aglomeracije: Belica, Držimurec, Podbrest, Goričan, Podturen, Sv. Martin na Muri, Turčišće veličine 2000 – 10000 ES, prema Planu provedbe vodno-komunalnih direktiva postoji obaveza sakupljanja i pročišćavanja otpadnih voda do 31.12.2023.

Plinoopskrba

Broj kućanstava spojenih na plinoopskrbnu mrežu u konstantnom je rastu a potrošnja plina od strane kućanstava od 2005. godine je u konstantnom padu, a broj priključaka iz gospodarstva spojenih na plinoopskrbnu mrežu varira kao i njihova potrošnja.

Tabela 41. Potrošnja plina u tisućama m³

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Kućanstva	44867	43940	38050	43214	40791	41842	39869	32214
Gospodarstvo	22209	22710	21473	23158	22908	23785	22328	20173
Ukupno potrošnja u tisućama m ³	67076	66650	59523	66372	63699	65627	62197	52387

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Tabela 42. Broj potrošača u opskrbi plinom

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Kućanstva	23207	23748	24481	25011	25355	26054	25957	26306
Gospodarstvo	2142	2292	2510	2660	2699	2421	2730	2651
Ukupno potrošača	25349	26040	26991	27671	28054	28475	28687	28957

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Tabela 43. Dužina plinoopskrbne mreže na području Međimurske županije

VRSTA PLINOVODA	DUŽINA (km)	MAKSIMALNI PRITISAK (bar)
VISOKOTLAČNI - MAGISTRALNI	16	12
SREDNJETLAČNI	477	do 5
NISKOTLAČNI	537	do 0.1

Izvor: Međimurje-plin d.o.o

Elektronička komunikacijska infrastruktura

Telekomunikacijski promet na području Međimurske županije odvija se u javnim komunikacijama u nepokretnoj mreži, javnim komunikacijama u pokretnoj mreži i u sustavu radiokomunikacija. Međimurje je dobro povezano telekomunikacijskom infrastrukturom.

Javne komunikacije u nepokretnoj mreži

U Međimurskoj županiji u 2012. godini bili su u funkciji magistralni telekomunikacijski vodovi dužine 37.53 kilometara i korisnički spojni vodovi u dužini od 263,23 kilometara.

Tabela 44. Telekomunikacijski vodovi na području Međimurske županije

VRSTA TELEKOMUNIKACIJSKOG VODA	DUŽINA (km)
MAGISTRALNI	37,53
KORISNIČKI I SPOJNI	263,23
UKUPNO	300,76

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Javne komunikacije u pokretnoj mreži

Sustav javnih komunikacija u pokretnoj mreži osiguran je pomoću samostojećih antenskih stupova. Nužni preduvjeti za izgradnju elektroničke komunikacije osigurani su putem Izmjene i dopune prostornog plana Međimurske županije.

Uredbom o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme („Narodne novine“ broj 131/12.) određene su zone lokacija samostojećih antenskih stupova unutar kojih se mogu locirati građevine infrastrukture pokretnih komunikacija. Prostornim planom Međimurske županije određene su zone za smještaj antenskih stupova i određeni uvjeti uređenja prostora za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu. Do 2012. godine na području Županije bio je u funkciji 21 antenski stup.

U skladu s ciljevima Digitalne agende za Europu i u skladu s Nacionalnom strategijom širokopojasnog pristupa potrebno je planirati razvoj u skladu s potrebama širokopojasnog pristupa na razini Županije i jedinica lokalne samouprave. Cilj bi trebao biti izgradnja svjetlovodne mreže do krajnjih korisnika, primjenom suvremenih tehnologija koje omogućuju najmanji angažman resursa, brzinu izvođenja, fleksibilnost i jednostavnost primjene, koristeći prostore postojećih infrastrukturnih koridora.

Pošta

Razvoj poštanskog sustava i izgradnju poslovnih građevina prema planu razvoja pošta, moguće je osigurati unutar građevinskog područja naselja, a prostornim planom uređenja općine ili grada moraju se osigurati prostorni uvjeti za njihov razvoj. Svi gradovi i većina općinskih središta imaju funkcionalan poštanski ured.

II.5. ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD ZNAČAJA ZA ŽUPANIJU

II.5.1. ZAŠTITA PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I OČUVANJE BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI REGIONALNE RAZINE

Prisutnost i djelovanje rijeka Mure i Drave ostavilo je pečat ne samo u biološkoj raznolikosti, već i u oblikovanju ukupne kulturne, sociološke i krajobrazne slike ovog prostora. Temeljem Zakona o zaštiti prirode veliki dio zaštićenih prirodnih predjela ima kategoriju zaštite na regionalnoj i državnoj razini, a zbog položaja uz granicu dio zaštićenog područja ima i međunarodni značaj.

Tabela 45. Zaštićena područja u Međimurskoj županiji

ZAŠTIĆENA PODRUČJA	KATEGORIJA ZAŠTITE	POVRŠINA (ha)
Veliki Pažut	posebni rezervat	0,50
Regionalni park Mura - Drava	regionalni park	16999,21
Značajni krajobraz rijeke Mure	značajni krajobraz	14453,69
Bedekovićeve grabe	spomenik prirode	13,11
Perivoj Zrinski Čakovec	spomenik parkovne arhitekture	13,87
ZAŠTIĆENA PODRUČJA - pojedinačni lokaliteti		
Hrast u Donjem Vidovcu	spomenik prirode	
Vučetinec - tulipanovac	spomenik parkovne arhitekture	
Donja Dubrava - ginko	spomenik parkovne arhitekture	
Čakovec - dvije glicinije	spomenik parkovne arhitekture	
Sveti Urban - dvije platane	spomenik parkovne arhitekture	
Nedelišće - platana	spomenik parkovne arhitekture	
Pribislavec - magnolija	spomenik parkovne arhitekture	

Izvor: Državni zavod za zaštitu prirode

Zaštićena područja – Značajni krajobraz rijeke Mure i Regionalni park Mura-Drava zauzimaju prostor izvan građevinskih područja naselja. Velika većina prostora pripada poljoprivrednom i šumskom zemljištu mozaične strukture, koje čini prepoznatljiv kulturni krajolik. Tako se unutar zaštićenog područja pored poljoprivredne namjene, vrši eksploatacija mineralnih sirovina (šljunka i pijeska), njime prolaze infrastrukturni koridori regionalnog i državnog značaja, na pojedinim lokacijama izvan građevinskog područja naselja najčešće uz napuštene šljunčare ustanovljene su zone sporta i rekreacije. Kao i na svim prostorima izvan građevinskih područja naselja, moguće je izvoditi zahvate u prostoru planirane prostornim planovima u funkciji rekreacije i sporta, pojedinačne zahvate kao što su energetske građevine, građevine u funkciji eksploataciji mineralnih sirovina, zahvate u prostoru poljoprivredne namjene, te građevine infrastrukturnih koridora i uređaja.

Navedenim planiranim i zatečenim djelatnostima i zahvatima nisu iscrpljene i sve mogućnosti koje ovaj prostor sa svim vrijednostima nudi kao okvir za život i prosperitet lokalnog stanovništva. Poljoprivredu u mozaičnoj strukturi korištenja površina pruža velike mogućnosti za razvoj ekološke poljoprivrede, kojoj manja dimenzija poljoprivrednih čestica nije uvijek ograničavajući element, a sklad s biološkom raznolikošću u okruženju je poželjan. Zatečene prostorne i prirodne cjeline dobar su scenski okvir za razvoj cikloturizma čiji su temelji već izvedeni uključivanjem trasa cesta i puteva u mrežu biciklističkih staza uz Muru i Dravu, što je u skladu sa suvremenim trendovima u načinu života i pristupu rekreaciji.

Intenzivnije isticanje osobitosti svih zaštićenih dijelova prirode putem sredstava informiranja, označavanjem poučnim tablama bilo pojedinačno ili na trasi poučnih staza, jedan je od načina mogućeg doprinosa razvoja turizma, privlačenjem u prvom redu domaćih posjetitelja, a upoznavanje prirodnih vrijednosti može biti jedan od segmenata cjelokupne turističke ponude.

Pogodnostima u korištenju vrijednosti zaštićenih dijelova prirode u Međimurskoj županiji prijete radnje i zahvati koji mogu ugroziti svojstva zbog kojih je prostor zaštićen. Izgradnja vikend kuća, unošenje stranih biljnih vrsta, odlaganje otpada su prijetnje čiji je uzrok u pomanjkanju svijesti lokalnog stanovništva o prostoru koji ga okružuje, a pojava kao što je promjena strukture mozaičnih površina na štetu smanjenja livada povećanjem oranica, ima dublji uzrok koji leži u nesigurnosti i promjenjivim uvjetima u djelatnosti stočarstva.

U postupku planiranja prostora i donošenja prostornih planova, lokalna zajednica ima pravo i mogućnost prepoznati prirodne vrijednosti i predložiti ih za zaštitu na lokalnoj razini. Međutim, najčešći je slučaj da su prostori posebnih prirodnih vrijednosti preuzeti iz Prostornog plana Međimurske županije - prostornog plana šire razine, a tek je mali broj općina/gradova koji u prostorno planskoj dokumentaciji prepoznaju izdvojene lokalitete vrijedne da ih se zaštite. Nije poznato da je ijedna jedinica lokalne samouprave, zbog prirodnih vrijednosti, proglasila pojedini lokalitet zaštićenim.

Budući da u Međimurskoj županiji nije u primjeni plan upravljanja zaštićenim dijelovima prirode, za predjele koji su zaštićeni u pojedinoj kategoriji prema Zakonu o zaštiti prirode, kao i za one prepoznate zbog krajobraznih i prirodnih osobitosti, na snazi su mjere zaštite propisane u PPUO/G i provedbene odredbe kojima se regulira način korištenja površina, s ciljem da se ne naruše prirodne osobine prostora zbog kojih je proglašen zaštićenim.

Područje Nacionalne ekološke mreže koje se u Međimurskoj županiji poklapa s područjem Nature 2000 (područje očuvanja značajna za ptice – POP i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS) zauzima prostor od 130,7 km², ili 18,15% površine Županije.

Cilj zaštite prirodnih vrijednosti i očuvanja biološke raznolikosti je prepoznati prirodne i krajobrazne vrijednosti na lokalnoj razini, zaštititi ih, naglasiti osobitosti, prikazati lokalnom stanovništvu, koristiti kao motiv u stvaranju identiteta naselja ili općine.

Slika 13. Zaštićena područja prirode i zaštita izvorišta

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

II.5.2. ZAŠTITA PRIRODNOG, KULTURNOG I URBANOG KRAJOBRAZA

U prikazu krajobraznih karakteristika prostora Međimurske županije, Prostorni plan Međimurske županije prepoznaje tri krajobrazne cjeline: kulturni krajobraz Gornjeg Međimurja, kulturni krajobraz Donjeg Međimurja, urbani krajobraz (prostor urbanizirane strukture najgušće naseljenog dijela Županije). Između tih cjelina, osobitim vrijednostima ističe se krajobraz Gornjeg Međimurja, pa je svrstan u kategoriju osobito vrijednog predjela Županije.

U procesima korištenja prostora, posebno u odnosu prema krajobrazu, uočeni su problemi svojstveni za cijelu Županiju:

- **zajednički problem** u pristupu svim kategorijama krajobraza – generalno pomanjkanje svijesti o vrijednostima pojedinog tipa i kategorije krajobraza
- **posljedica** – najčešće ne postoji nastojanje da se unaprijede vrijednosti krajobraza, nema poistovjećivanja s krajobrazom lokalnog stanovništva, što pak vrlo često rezultira nedovoljno pažljivim odnosom prema njegovim vrijednostima, a u konačnici ponegdje narušavanjem i uništavanjem njegovih vrijednosti.

II.5.3. ZAŠTITA I OČUVANJE KULTURNE BAŠTINE

Ovim Izvješćem ponovno se može konstatirati da očuvanje i zaštita kulturne baštine – spomenika nepokretnih kulturnih dobara, nije zadovoljavajuće. Generalni, uvijek prisutni razlog je nedovoljno ulaganje na održavanju spomenika kulture, i to jednako od onih upisanih u Registar spomenika kulture, do evidentiranih dijelova graditeljskog nasljeđa kao što su civilne građevine, javna plastika sakralnog karaktera. Da bi se obnova i održavanje spomenika graditeljskog nasljeđa mogla uspješno provoditi, pored osiguranja financijskih sredstava potrebno je aktivno sudjelovanje struke – nadležnog tijela za zaštitu kulturne baštine, čije je uvjete, mjere i smjernice potrebno poštivati u postupcima rekonstrukcije i revitalizacije zaštićenih i evidentiranih spomenika kulture. Privođenje planiranoj namjeni i odvijanje novih funkcija u građevini prema konzervatorskim uvjetima, sagledavajući današnje stanje u kojem se nalazi većina spomenika, visoko je postavljeni cilj u očuvanju graditeljskog nasljeđa. Unatoč tome, takav pristup u očuvanju jedini je način da se graditeljsko nasljeđe trajno očuva.

Poteškoće u očuvanju graditeljskog nasljeđa prisutne su na svim razinama, od javnih, značajnih do pojedinačnih, privatnih građevina, od urbanih središta do ruralnih sredina, od malih gospodarskih građevina do sakralne javne plastike – svi oni čine ukupno graditeljsko nasljeđe Međimurja.

U zbiru svih nepovoljnih uvjeta i okolnosti posebno se mogu izdvojiti krivi i potpuno nestručno izvedeni postupci i radnje u obnovi navedenih spomenika, posebno se to odnosi na javnu plastiku, kada se primjenom neprikladnih materijala i nestručno obavljenim radovima lokalnih majstora u želji da se spomenici očuvaju, oni postaju trajno devastirani. Nedovoljna razina svijesti o važnosti spomenika kulturne baštine, nedovoljna razina obrazovanja onih koji o tome donose odluke također je jedan od presudnih čimbenika koji imaju presudnu ulogu u čuvanju graditeljskog nasljeđa Županije.

Za nezadovoljavajuće stanje u zaštiti spomenika kulture na lokalnoj razini uzroci leže u nekoliko razloga:

- nema krovne institucije u Županiji koja bi vodila brigu o zaštiti kulturnih dobara
- ne postoje prioriteti u postupcima zaštite pojedinih spomenika

- lokalno stanovništvo ne prepoznaje vrijednosti graditeljske baštine, ne obnavljaju se stare građevine, radije se pribjegava rušenju nego obnovi i očuvanju
- stručni kapaciteti općina i gradova nezadovoljavajući su za takvu djelatnost
- jedinice lokalne samouprave kojima je prepuštena zaštita na lokalnoj razini ne izdvajaju financijska sredstva i ne raspolazu njima za tu namjenu.

Posljedice spomenutog stanja su propadanje i nestajanje kulturnih dobara lokalnog značaja – javnih građevina kao što su stare škole, civilnih građevina kao što su građevine građanskog stila u urbanim i ruralnim cjelinama (one su osobito vrijedne za ruralne sredine, obilježavaju identitet središta naselja), stambene građevine kao etno - spomenici (gotovo da su nestali u seoskim sredinama). Neodržavanje, dugotrajna nebriga dovodi do propadanja, devastacije i konačno do nestajanja pojedinačnih građevina, posebno u ruralnim sredinama. Rijetki su primjeri obnove i sanacije graditeljskog nasljeđa, posebno su rijetki primjeri obnove etno – kuća na području cijele Županije. Pri izradi prostornih planova općina izvršen je vrijedan napor da se evidentira cjelokupna građa nepokretnih spomenika graditeljske baštine, predložene su mjere za zaštitu, ali nedostaju aktivnosti kojima bi se ta spomenička građa zaštitila i očuvala.

Stanje posebno vrijednih prostora – prirodne i spomeničke baštine na području Međimurske županije je nezadovoljavajuće. Razlozi tome su navedeni, a za većinu slučajeva vrijedi generalna ocjena, a to je neprimjeren odnos sredine, te nedostatak financijskih sredstava za njihovu obnovu i održavanje. Izdvajanje i ulaganje u baštinu nije bilo bitno drugačije ni u „boljim“ vremenima, stoga je ovo loše stanje osobito graditeljskog nasljeđa posljedica sveukupne nebrige proteklih vremena.

A) Ukupno zaštićenih kulturnih dobara (nepokretno, pokretno, arheološki lokaliteti): 97	6. Kotoriba, župna crkva 7 žalosti BDM i sv. Križa
B) Obnovljena zaštićena kulturna dobra: 12	7. Lopatinec, cinktor župne crkve sv. Jurja
1. Cirkovljan, poklonac Pieta	8. Pribislavec, dvorac Feštetić (izrada projektne dokumentacije)
2. Čakovec, pil sv. Mihovila	9. Sveta Marija, župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije
3. Čakovec, pil sv. Trojstva	10. Sveti Križ, crkva sv. Križa
4. Donji Vidovec, župna crkva sv. Vida	11. Sveti Martin na Muri, župna crkva sv. Martina
5. Gornji Mihaljevec, župna crkva sv. Katarine	12. Selnica, župna crkva sv. Marka i kurija župnog dvora
6. Lopatinec, župna crkva sv. Jurja i stari župni dvor	13. Šenkovec, kapela sv. Jelene
7. Macinec, župna crkva Pohoda Blažene Djevice Marije	14. Štrigova, crkva sv. Jeronima
8. Nedelišće, župna crkva Presvetog Trojstva i kurija župnog dvora	15. Štrigova, župna crkva sv. Marije Magdalena
9. Prelog, župna crkva sv. Jakova	D) Provedena arheološka istraživanja: 9
10. Sveta Marija, kurija župnog dvora	1. Cirkovljan, okoliš crkve sv. Lovre
11. Štrukovec, majur obitelji Feštetić	2. Gornji Mihaljevec, unutrašnjost župne crkve sv. Katarine
12. Vratišinec, župna crkva sv. Križa	3. Macinec, okoliš župne crkve Pohoda Blažene Djevice Marije
C) Radovi na zaštićenim kulturnim dobrima u tijeku: 15	4. Nedelišće, arheološki lokalitet Gradišće
1. Belica, župna crkva Uznesenja BDM (izrada projektne dokumentacije)	5. Nedelišće, arheološki lokalitet Stara Ves
2. Cirkovljan, crkva sv. Lovre	6. Sveti Martin na Muri, okoliš župne crkve sv. Martina
3. Čakovec, Stari grad	7. Šenkovec, arheološki lokalitet Pavlinskog samostana
4. Čakovec, Franjevački samostan	8. Štrigova, unutrašnjost crkve sv. Jeronima
5. Dekanovec, župna crkva Svih Svetih (izrada projektne dokumentacije)	9. Železna Gora, arheološki lokalitet Trnovčak

Napomena:

- 1. Klasificiranje zaštićenih kulturnih dobara kao obnovljena potrebno je shvatiti uvjetno, jer primjerice u crkvama još nije u potpunosti dovršeno uređenje unutrašnjosti ili su u tijeku radovi na obnovi pokretnog inventara.
- 2. Također, potrebno je napomenuti da članak 17. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne Novine“ broj 69/99., 151/03., 157/03., 87/09., 88/10., 61/11., 25/12. i 136/12.) predviđa da za kulturnu baštinu koja je klasificirana kao evidentirana i bitna je za lokalnu zajednicu, Općina ili Grad donesu rješenje kojim ono postaje „kulturno dobro od lokalnog značenja.“ U važećoj prostorno – planskoj dokumentaciji ta kulturna baština je u pravilu klasificirana, ali do sada tu mogućnost na području Međimurske županije nije iskoristila niti jedna jedinica lokalne samouprave.

II.6. OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI

II.6.1. PODRUČJA POTENCIJALNIH PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća na području Međimurske županije mogu ugroziti sljedeće opasnosti:

- poplave
- prolom brane hidroakumulacija
- potres
- klizišta
- tehničko-tehnološke nesreće i katastrofe

Prostor ugrožen od potencijalnih opasnosti određen je u dokumentu koji je usvojila Skupština Međimurske županije – Procjena ugroženosti Međimurske županije, pa je u ovom izvješću taj dokument izvor svih podataka o prirodnim i drugim nesrećama.

POPLAVE

Na području Međimurske županije poplave mogu biti prouzročene popuštanjem sustava nasipa za obranu od poplava na vodnom području Mure i Drave i na vodotocima unutarnjeg sliva kojeg čine potoci, prouzročene obilnim vodama pojavom obilnih dugotrajnih padalina. Poplave uzrokovane eventualnim pucanjem brane, rušenjem i prelijevanjem objekata velikih akumulacijskih jezera, stalna su i potencijalna opasnost koja može prouzročiti teške posljedice za ugrožena područja.

Vodno područje Drave uzvodno od akumulacijskog jezera HE Čakovec branjeno je nasipima Pušćine, Gornji Hrašćan - Trnovec i Trnovec, zauzima površinu od 680 ha. Područje nizvodno od ušća odvodnog kanala HE Dubrava branjeno je nasipom Dubrava i uspornim nasipima potoka Bistrec i Kotoriba, površine je 750 ha.

Nasipima uz desnu obalu Mure brani se ukupno 75 km² prostora Međimurske županije. Zbog smanjene sigurnosti murskog nasipa, Hrvatske vode vrše kontinuirane zahvate na rekonstrukciji i povećanju sigurnosti tog nasipa.

Slika 14. Branjena područja od velikih voda Mure i Drave

Izvor: Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured za zaštitu i spašavanje Čakovec

POPLAVE I NESREĆE UZROKOVANE PROLOMOM BRANE I RUŠENJEM NASIPA AKUMULACIJA I KANALA

U Građevinskom institutu pri Građevinskom fakultetu u Zagrebu 1984. godine izrađena je studija koja analizira i predviđa posljedice rušenja objekata hidrocentrala, pod nazivom „Određivanje posljedica u slučaju izvanrednog rušenja i prelijevanja objekata HE Varaždin, HE Čakovec, HE Dubrava“. Budući da su objekti izgrađeni na ravničarskom terenu, razina vode u akumulacijama znatno je viša od okolnog terena a uslijed razaranja i oštećenja nasipa došlo bi do proboja vode i izlivanja vodene mase prema okolnom području. Posljedica ovakvog scenarija bilo bi ugrožavanje ljudskih života i materijalnih dobara na širokom području koje obuhvaća veliki broj naselja.

Objekti hidroelektrana mogu biti ugroženi:

- zbog tehničke neispravnosti i kvarova na postrojenjima
- zbog počinjenih sabotazama postrojenjima
- zbog elementarnih nepogoda (jaki vjetrovi, velike protoke vode, potres jačine VII i više stupnjeva Mercalijeve ljestvice).

Slika 15. Ugrožena područja uslijed proboja brane i nasipa na hidroenergetskim građevinama

Izvor: Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured za zaštitu i spašavanje Čakovec
 Obrada: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Ekstremne zone plavljenja na području HE Varaždin

Najnepovoljniji scenarij za ovu nesreću bilo bi proboj brane i dijela lijevog akumulacijskog nasipa u dužini od 500 m, pri čemu se maksimalno plavljenje postiže na cjelokupnom području u vremenu kroz 2 sata od rušenja. U Međimurskoj županiji bila bi ugrožena naselja Trnovec, Gornji Hrašćan, Pušćine i dio Nedelišća s oko 3500 stanovnika.

Drugi scenarij simulira situaciju kada puca brana ili nasip s lijeve strane HE Varaždin, pri čemu nalet vodenog vala ublažava izgrađeni nasip Trnovec, a krajnji doseg vodenog vala je pruga Čakovec – Varaždin.

Treći scenarij simulira rušenje same hidrocentrale pri čemu nema rušilačkog vodenog vala, već je prostor prije spomenutih naselja plavljen do visine 10 – 50 cm.

Pored mogućih žrtava i ugroženih materijalnih dobara u najnepovoljnijem scenariju, u svim navedenim slučajevima ovih mogućih nesreća ugroženo je vodocrpilište Nedelišće i opskrba vodom većeg dijela Županije.

Ekstremne zone plavljenja na području HE Čakovec

U slučaju pucanja brane ili nasipa s lijeve strane nasipa HE Čakovec došlo bi do plavljenja lijevog zaobalja, naletom rušilačkog vala na čijem bi se udaru našla naselja Kuršanec, dio Novog sela na Dravi, a nakon 15 min val bi stigao preko Šandorovca do Totovca. Može se pretpostaviti da će ukupno ovom nesrećom biti ugroženo oko 7000 stanovnika a širina poplavnog područja je 7 km (iz raspoloživog izvora nije poznato da li je u simulaciju bila uključena trasa autoceste, koja sigurno ima značajan utjecaj na smanjenje širenja vodnog vala).

Uslijed proboja nasipa dovodnog kanala bila bi ugrožena naselja Vularija, Orehovica, Podbrest, manjom snagom ali u kratkom vremenu od 5 do 15 minuta nakon proboja. U ovom scenariju vjerojatno se također može uzeti u obzir utjecaj autoceste i njezino zaštitno djelovanje prema naseljima istočno od nje.

Najnepovoljniji scenarij nesreće je proboj akumulacijskog nasipa u širini 500 m, kada su ugrožena naselja od Kuršanca na zapadu do Otoka i Preloga na istoku.

Ekstremne zone plavljenja na području HE Dubrava

Proboj akumulacijskog nasipa najopasniji je scenarij prema intenzitetu plavljenja - od trenutka rušenja bilo sjevernog ili južnog akumulacijskog nasipa, vodni val stiže najviše kroz 1 sat do ušća Mure u Dravu. Procjenjuje se da bi sa sjeverne strane linija plavljenja bila cesta Prelog – Hemuševac, zatim željeznička pruga Donji Kraljevec – Kotoriba i Mura do ušća u Dravu. U slučaju pucanja brane ili nasipa s lijeve strane HE Dubrava na udaru vodnog vala našla bi se naselja Oporovec, Cirkovljan, Draškovec i Donji Mihaljevec, a nakon sat i pol vodni val dolazi do Donje Dubrave. U ovom kratkom vremenskom razdoblju bilo bi ugroženo oko 9000 stanovnika, a poplavno područje prostiralo bi se 20 km u dužinu i 20 km u širinu. Uslijed proboja na kanalu ugrožena bi bila naselja Donji Vidovec i Donja Dubrava manjom snagom ali u vremenu od samo 5 do 15 minuta nakon proboja.

POTRES

Područje Međimurske županije nalazi se većim dijelom u zoni VII° prema MSK ljestvici, a manjim dijelom u zonama VI° i VIII° MSK ljestvice.

Pojavom potresa bilo bi ugroženo u većoj ili manjoj mjeri cjelokupno stanovništvo, posebno prostori gušće naseljenosti, prostori u kojima se nalaze višekratne građevine, a to je područje grada Čakovca, zona središta grada i zone više stambenih građevina. Najrizičnije bi bile građevine građene do 1963. godine, za koje nisu vrijedili propisi o protupotresnim uvjetima u projektiranju i građenju.

Kod potresa intenziteta VIII° po Mercalijevoj ljestvici može doći do oštećenja objekata hidrocentrala te do poplava s posljedicama koje nastaju kod proloma brana i nasipa.

Slika 16. Potresne zone

Izvor: Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured za zaštitu i spašavanje Čakovec

Obrada: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

KLIZIŠTA

Pojava klizišta u Međimurskoj županiji manje je prisutna i javlja se u manjem obimu kao posljedica nekih ljudskih aktivnosti – zasijecanje trase ceste u teren, sječa šume, i sl. Registrirana su na dionicama cesta i sanirana, a ugrožene su i građevine čija sanacija slijedi.

TEHNIČKO TEHNOLOŠKE KATASTROFE I NESREĆE

Izvor tehničko tehnoloških katastrofa i nesreća mogu biti građevine u kojima su uskladištene određene količine opasnih tvari. Posljedica tih nesreća mogu biti ugroženi ljudski životi, uništena materijalna dobra i zagađen okoliš. Građevine u Županiji koje mogu biti izvor nesreća su spremnici opasnih tvari (benzinsko gorivo, motorna i loživa ulja, klor, amonijak), plinovodi, JANAF.

Tehničko tehnološke katastrofe i nesreće mogu biti izazvane prometnim nesrećama kod prijevoza opasnih tvari. Moguća mjesta tih nesreća su trasa autoceste, trase cesta i željezničke pruge, a mogu biti ugroženi ljudski životi, materijalna dobra i zagađen okoliš uslijed izlivanja opasnih tvari u okoliš.

II.6.2. OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI – TABLICA

Tabela 46. Obavezni prostorni pokazatelji

Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Način prikaza	Izvor podataka*
1. DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura stanovništva	OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA		
		1. Broj stanovnika	113804	DZS
		2. Indeks kretanja broja stanovnika	96,10	
	3. Prirodni prirast stanovništva	-26		
	B. Razmještaj i struktura domaćinstava	1. Broj kućanstava	35151	DZS
		2. Indeks rasta broja kućanstava	98,49	
3. Prosječna veličina kućanstava		3,24		

Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Način prikaza			Izvor podataka*	
1.2. SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1. Indeks razvijenosti	69,65			MRRFEU	
		2. Stupanj razvijenosti	I. skupina				
2. STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA							
2.1. OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1. Broj naselja	131			DZS	
		2. Gustoća naselja	176,63				
		3. Gustoća naseljenosti	156,05 st/km ²				
2.2. KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1. Površina naselja	72925,96 ha			PPŽ	
		1. Površina GP naselja – ukupno planirana	10526,49 ha				
		2. Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	16,48%				
		3. Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	11,11%				
		4. Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	32,58%				
		5. Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	23,85%				
		6. Broj stanovnika/ ukupna površina GP	9,47 st/ha				
		7. Broj stanovnika/ izgrađena površina GP	14,04 st/ha				
		8. Broj stanovnika/ uređena površina GP	12,43st/ha				
		2.3. IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	B. Građevinska područja (GP)	1. Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja – ukupno planirana	1289,35 ha		0,011 ha/st
2. Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP:	ha			%	ha/st		
2.a Ugostiteljsko-turistička namjena	67,24			4,5	0,0006		
2.b Gospodarska namjena – ukupna (proizvodna, poslovna, infrastrukturna, OIE i dr.)	667,85			44,74	0,006		
2.c Sport i rekreacija	592,70			39,71	0,005		
2.d Područja posebne namjene	-			-	-		
2.e Površina groblja	3,65			0,24	0,00003		
3. Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	-			MINT			
4. Broj turističkih postelja po km ² obalne crte	-						

Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Način prikaza			Izvor podataka*			
3. POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST									
3.1. PROMETNA INFRA-STRUKTURA	A. Cestovni promet	1. Duljina cesta po vrstama (km)	autocesta	državne	županijske	lokalne	HAC, HC, ŽUC		
			22,97	112,46	221,9	231,7			
		2. Udio pojedinih vrsta cesta (%)	3,90	19,09	37,67	39,34			
		3. Cestovna gustoća (duljina cesta/ površina područja, km/km ²)	31,50	154,21	304,21	317,72			
		B. Željeznički promet	1. Duljina pruge prema vrsti (km)	međunarodni		regionalni		lokalni	HŽ
				42,50		8,70		15,56	
	2. Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga (%)		63,70		13,04	23,26			
		3. Gustoća željezničkih pruga (duljina/ površina područja, km/km ²)	58,28		1,19	21,28			
	C. Zračni promet	1. Broj zračnih luka prema vrstama	1				MPPI		
		2. Površina zračnih luka	49,81 ha						
	D. Pomorski promet	1. Broj luka prema vrsti	-				MPPI		
		2. Površina kopnenog dijela luke	-						
		3. Luke nautičkog turizma prema broju vezova	-						
	E. Riječni promet	1. Broj riječnih luka prema veličini i rijeci	-				MPPI		
		2. Klasa i duljina plovni putova	-						
	F. Elektroničke komunikacije	1. Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	0.068				HAKOM		
	3.2. ENERGETSKA INFRA-STRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	1. Duljina elektroopkrbnih vodova	864,41 km				HEP	
				vrsta	duljina (km)	udio (%)			
			400 kV	25,10	2,90				
2. Udio i duljina elektroopkrbnih vodova prema vrsti			110 kV	77,91	9,01				
			35 kV	117,90	13,64				
			20 kV	517,00	59,81				
			10 kV	126,50	14,63				
B. Opskrba plinom		1. Duljina plinovoda	1030 km				PLINACR, lok. distr.		
			vrsta	duljina (km)	udio (%)				
		2. Udio prema vrsti plinovoda	visokotlačni	16	1,55				
			srednjetlačni	477	46,31				
			niskotlačni	537	52,14				
C. Opskrba naftom	1. Duljina naftovoda	39,65 km				JANAF, INA			
3.3. OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1. Duljina javne vodoopkrbne mreže	1057,00 km				Međim. vode		
		2. Potrošnja pitke vode	32,10 l/stanovnik						
	B. Pročišćavanje otpadnih voda	1. Duljina kanalizacijske mreže	273177 km				HRV.		
		2. Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet	1	91000 ES			VODE lok. distr.		

Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Način prikaza			Izvor podataka*	
3.4. GOSPODARENJE OTPADOM	A. Odlagališta otpada	1. Broj i površina odlagališta prema vrsti	za neopasan otpad	1	10,11 ha	UOPUGZO	
		2. Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)		22	-		
4. KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA							
4.1. KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta		42574,37 ha		PPŽ, PPUG/O	
		2. Udio poljoprivrednog zemljišta		58,38%			
		3. Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku		2,67 ha/st			
	B. Šumarstvo	1. Ukupna površina šumskog zemljišta		15959,37 ha			
		2. Udio šumskog zemljišta		21,88%			
		3. Površina šumskog zemljišta po stanovniku		0,14 ha/st			
	C. Vode	1. Površine površinskih voda prema vrsti (jezero, ribnjak, umjetni bazeni, more ...)	vrsta	ha	%		
			vodotoci	596,66	0,82		
			akumulacije	1411,10	1,93		
			retencija	150,94	0,21		
		2. Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS/županije/države		2,96 %			
		3. Duljina vodotoka		429,70 km			
	D. Morska obala	1. Morska obala – dužina obalne crte		-			
	E. Mineralne sirovine	1. Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	vrsta	broj	ha		
šljunak/pijesak			11	147,94			
glina			1	27,40			
		plin	5	37,00			
4.2. ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	1. Broj i površina zaštićenih područja	12	31480,39 ha		MZOIP	
		2. Područja ekološke mreže, prema vrsti	7	13069,82 ha		DZZP	
4.3. KULTURNA DOBARA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1. Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara		97		MK	
		2. Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara		12			
		3. Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara		-			
4.4. PODRUČJA** POSEBNIH KARAKTERISTIKA	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća	** opisati u tekstualnom dijelu Izvješća					
5. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA							
5.1. POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	Broj donesenih PP		27		ZPU	
		Broj donesenih izmjena i dopuna PP		33			
		Broj PP u izradi		9			

Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja	Pokazatelj	Način prikaza		Izvor podataka*
			vrsta	broj	
5.2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA (stanje za 2013.g.)		Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama	Lokacijska dozvola	98	UO za prostorno uređenje
			Rješenje o uvjetima gradnje	261	
			Građevinska dozvola	0	
			Potvrda glavnog projekta	92	
			Uporabna dozvola	70	
			Uvjerenje za uporabnu dozvolu	416	
			Rješenje o izvedenom stanju	1612	
			Potvrda o izvedenom stanju	0	
			Rješenje za građenje	52	
			Uvjerenje o vremenu građenja građevine	408	
5.3. URBANA PREOBRAZBA		1. Broj PP ili pojedinačnih zahvata	-	ZPU	
		2. Površina	-		
5.4. URBANA SANACIJA		1. Broj izdanih rješenja o ozakonjenju	-	UO za prostorno uređenje AZONIZ, ZPU	
		2. Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	-		
5.5. NADZOR (stanje za 2013.g.)		1. Nadzor nad planovima (broj rješenja)	1	MGIPU	
		2. Nadzor građevinske inspekcije (broj rješenja)	34		

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

III. ANALIZA IZRADA I PROVEDBE DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA

III. 1. IZRADA PROSTORNIH PLANOVA

Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije jedina je ustanova formirana za poslove prostornog planiranja čiji je osnivač jedinica regionalne/lokalne samouprave u Županiji. Tu mogućnost ima i Grad Čakovec koji pripada skupini velikih gradova, ali do sada nije formirao takvu ustanovu, što je vjerojatno opravdano iz razloga racionalnosti poslovanja. Prije nego što je bio osnovan Zavod za prostorno uređenje, djelatnost prostornog planiranja odvijala se u različitim organizacijskom oblicima, ali sa stalnom zadaćom prostornog planiranja i izrade prostornih planova na području Županije, najprije u sklopu lokalnih upravnih službi bivše Općine Čakovec od 1988. godine, a kasnije, od 1994. godine Zavod je utemeljen prema Zakonu o prostornom uređenju i posebnim propisima. Od tog vremena zadaci i poslovi Zavoda određeni su Zakonom – Zavod izrađuje Prostorni plan Međimurske županije, vodi dokumentaciju stanja u prostoru, prati i sudjeluje u procesu izrade i donošenja prostornih planova uređenja općina, izrađuje prostorne planove uređenja općina i obavlja druge poslove koje mu povjeri nadležno tijelo županije.

Poslove i zadatke nositelja izrade planova obavljaju nadležna upravna tijela osnovana u jedinicama lokalne i regionalne samouprave. Stručno upravno tijelo za prostorno uređenje formirano je samo u sklopu županijske uprave i u sastavu uprave Grada Čakovca. U drugim jedinicama lokalne samouprave, nositelj izrade prostornih planova je upravno tijelo koje obavlja poslove objedinjene za više sektora zajedno, najčešći nositelji su jedinstveni upravni odjeli općina ili načelnici.

Pomanjkanje ljudskih resursa u djelokrugu poslova prostornog uređenja u većem broju općina, posebno onih malih, s jednim do dva naselja i s brojem stanovnika manjim od 2000, a velike ovlasti u odlučivanju i obavljanju poslova koji su dani u nadležnost općinama i gradovima, nedostaci su zakonodavnih okvira u određivanju sustava planiranja i uređenja prostora na lokalnoj razini.

PROSTORNI PLAN REGIONALNE (ŽUPANIJSKE) RAZINE

Prostorni plan Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 7/01. i 8/01.)

Izmjene i dopune Prostornog plana Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 23/10.)

Stupanjem na snagu Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj 34/94.) i pratećih propisa, započela je izrada nove generacije prostornih planova. Nakon usvajanja Prostornog plana Međimurske županije 2001. godine uslijedila je izrada i donošenje prostornih planova gradova i općina. Do primjene Prostornog plana Međimurske županije i prostornih planova gradova i općina na snazi su bile odredbe za provođenje (bivše) Općine Čakovec, koji su prestale važiti donošenjem posljednjeg prostornog plana općine.

Nakon gotovo desetgodišnje provedbe, Prostorni plan Međimurske županije izmijenjen je i dopunjen 2010. godine, a izmjene i dopune obuhvaćale su sve dijelove Plana.

PROSTORNI PLANOWI LOKALNE RAZINE - PPUO/G

Tabela 47. Popis izvornih planova i izmjena i dopuna

NAZIV PLANA	PUNI NAZIV SLUŽBENOG GLASNIKA
PPMŽ	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 7/01., 8/01. i 23/10.
PPUG Čakovec	"Službeni glasnik Grada Čakovca" broj 4/03., 9/09. i 6/12.
PPUG Mursko Središće	"Službeni glasnik Grada Čakovca" broj 10/04.
PPUG Prelog	"Službeni glasnik Grada Čakovca" broj 7/03., 22/08., 5/09., 4/12. i 5/13.
PPUO Belica	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 4/04., 18/06. i 7/12.
PPUO Dekanovec	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 9/05.
PPUO Domašinec	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 12/04.
PPUO Donja Dubrava	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 5/05. i 19/08.
PPUO Donji Kraljevec	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 3/04., 11/04., 10/06., 12/08., 9/11, 20/13.
PPUO Donji Vidovec	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 14/06.
PPUO Goričan	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 6/05, 4/06 i 12/12.
PPUO Gornji Mihaljevec	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 13/05.
PPUO Kotoriba	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 16/06. i 9/12.
PPUO Mala Subotica	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 3/05., 13/07. i 13/13.
PPUO Nedelišće	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 6/04., 9/08., 4/11., 2/13. i 7/14.
PPUO Orehovica	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 4/06. i 4/13.
PPUO Podturen	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 12/05.
PPUO Pribislavec	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 1/04., 2/07. i 19/13.
PPUO Selnica	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 10/07.
PPUO Strahoninec	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 8/05. i 21/09.
PPUO Sveta Marija	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 15/04.
PPUO Sveti Juraj na Bregu	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 4/06.
PPUO Sveti Martin na Muri	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 7/05., 11/07., 18/11. i 2/12.
PPUO Šenkovec	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 3/03.
PPUO Štrigova	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 14/05.
PPUO Vratišinec	"Službeni glasnik Međimurske županije" broj 14/04. i 10/12.

Izradio: Zavod za prostorno uređenje Međimurske županije

Svi prostorni planovi uređenja općina i gradova u Međimurskoj županiji bili su doneseni u roku propisanom Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine broj 76/07., krajnji rok je bio 31. prosinac 2007. godine), mnogi su nakon toga doživjeli izmjene i dopune, pojedini i u nekoliko navrata.

GUP

Obaveza izrade i donošenja generalnog urbanističkog plana na području Županije odnosi se samo na grad Čakovec, pa je GUP Čakovca na snazi od 2005. godine („Službeni glasnik Grada Čakovca“ broj 5/05., 1/09. i 4/11.), mijenjan je u tri navrata 2009., 2011. i 2014. godine.

UPU i DPU

U cilju provedbe prostora za razvoj, prostorni planovi općina/gradova određuju potrebu izrade prostornih planova užih područja. Na prostoru Međimurske županije na snazi je 10 UPU-a i 114 DPU-a koji pokrivaju površinu 1952,77 ha, odnosno zauzimaju površinu 16,24% ukupnog građevinskog područja. Dva UPU-a su razvojnog karaktera, sagledavaju razvoj naselja u cjelini, a to su UPU Mačkovec i UPU Mursko Središće. Pored ovih provedbenih planova na snazi su još provedbeni planovi starih generacija – 6 PUP-a (provedbeni urbanistički plan) i jedan plan uređenja manjeg naselja. Analizom prostornih planova uređenja općina/gradova, jedinice lokalne samouprave imaju obavezu izraditi i usvojiti još 28 UPU-a, prostornih planova užih područja. Iako je veliki dio prostora za razvoj naselja obuhvaćen tim planovima, podaci iz analize u poglavlju II.1. Građevinsko područje u Međimurskoj županiji, pokazuju da je 32,6% površine namijenjene razvoju ostao još uvijek neizgrađen. Uzroci tome su višestruki – predimenzioniranost prostora za razvoj, imovinskopравни odnosi, pomanjkanje sredstava u općinama za izgradnju infrastrukture i nedostatak investitora koji bi prostor priveli namjeni, najčešće mješovitoj - pretežito stambenoj. Svi ti čimbenici utječu na sporost provedbe, vrlo često i onemogućavaju provedbu prostornih planova, a praksa govori da su neki dijelovi naselja planirani za razvoj u prostorno planskoj dokumentaciji starije generacije još uvijek ostali nerealizirani, neki i više od dvadeset godina.

SUDJELOVANJE JAVNOSTI U POSTUPCIMA PROSTORNOG UREĐENJA

U proceduri izrade i donošenja prostornih planova kao što to propisuje Zakon poziva se i obavještava javnost na sudjelovanje i suodlučivanje u određivanju namjene i korištenja prostora. Odaziv javnosti u tim je javnim raspravama vrlo slab, čak i od strane građana koji sudjeluju u radu predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave. Sudjelovanje i izjašnjavanje na javnim raspravama svodi se na zastupanje privatnih interesa, rijetko se građani izjašnjavaju da bi zastupali javni interes - najčešće iznose mišljenja kada su vlasnici zemljišta nad kojim žele ostvariti neko pravo, uglavnom kada žele da se poljoprivredno zemljište pretvori u građevinsko.

Civilno društvo potrebno je jačati u ovom segmentu djelovanja, očekuje se aktivnije djelovanje u poticanju javnosti da u većoj mjeri sudjeluje u iskazivanju ne samo osobnih već i javnih i društvenih interesa, u cilju poboljšanja kvalitete života u svojoj sredini.

III.1.1. USPOSTAVA INFORMACIJSKOG SUSTAVA PROSTORNOG UREĐENJA (ISPU)

Obaveza uspostave Informacijskog sustava prostornog uređenja (ISPU) definirana je donošenjem Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“ broj 76/07., 38/09., 55/11., 90/11. i 50/12.) kojim je propisano da su Zavodi za prostorno uređenje županija obavezni uspostaviti, voditi i održavati ISPU, a u svrhu cjelovitog upravljanja zaštitom prostora i praćenja provedbe prostorno planske dokumentacije na županijskom nivou.

Prostorno planska dokumentacija koja je izrađena za sve jedinice lokalne samouprave u Međimurskoj županiji u digitalnom obliku sadrži čitav niz podataka o namjeni površina, infrastrukturnim sustavima i zaštiti prostora, pa čini odličnu polaznu osnovu za stvaranje GIS-a. No, iako su doneseni svi prostorni planovi općina i gradova, u arhivi Zavoda prikupljene su značajne količine prostornih podataka, dobiveni rezultati su neujednačeni i vrlo ih je teško bez značajnijih prilagodbi u tehničkom smislu koristiti kao građu za stvaranje županijske baze podataka.

Prvi korak ka uspostavi ISPU u Međimurskoj županiji bio je uspostava geografskog informacijskog sustava (GIS) prostornih planova Međimurske županije 2008. godine. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva dalo je inicijalna sredstva za pilot projekt uspostave GIS-a prostornih planova Međimurske županije čija su se iskustva koristila i na izgradnji GIS-a prostornih planova županija kontinentalnog dijela Hrvatske. Konačni cilj razvoja GIS sustava je objedinjavanje svih mjerodavnih podataka u jedinstvenu i ažurnu bazu podataka koja će biti brzo i razumljivo dostupna kroz web-sučelje. Napravljena je GIS baza u kojoj su pohranjeni podaci Prostornog plana uređenja Međimurske županije, prostorni planovi uređenja Gornji Mihaljevec, Štrigova, Sveti Juraj na Bregu i Sveti Martin na Muri. Nakon završetka pilot projekta Zavod je nastavio s aktivnostima prilagodbe planova gradova i općina, GIS baza se dalje razvija, s ciljem da se ISPU u potpunosti izgradi i stavi u primjenu.

Za nastavak na daljnjem razvoju ISPU potrebno je Zakonom jasnije odrediti nadležnosti, standarde i načine financiranja.

III.2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA

Provođenje prostornih planova izvršavaju upravna tijela osnovana u Međimurskoj županiji (s ispostavom županijskih upravnih službi u Prelogu i Murskom Središću) i Gradu Čakovcu.

Tabela 48. Broj izdanih dozvola

PREDMET	BROJ IZDANIH DOZVOLA		
	2005.	2006.	2007.
Lokacijske dozvole	816	747	1104
Građevinske dozvole	518	630	627
Uporabne dozvole	149	141	167
Dozvole zaštite okoliša	7	13	1
Dozvole zaštite prirode	3	2	10

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Tabela 49. Izdani akti iz nadležnosti upravnih odjela za prostorno uređenje i graditeljstvo

PREDMET	IZDANI AKTI					
	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Lokacijske dozvole	326	267	195	169	134	98
Rješenje o uvjetima građenja	344	337	280	218	224	261
Građevinske dozvole	65	-	-	-	-	-
Potvrde glavnog projekta	126	199	164	126	161	92
Uporabne dozvole	72	95	95	81	102	70
Uvjerenja za uporabu građevine	327	213	140	168	209	416
Rješenje o izvedenom stanju	26	46	55	153	327	1612
Potvrde o izvedenom stanju	13	15	16	28	2	0
Rješenja za građenje		12	65	56	72	52
Uvjerenje o vremenu građenja građevine	68	70	60	162	222	408
UKUPNO:	1367	1254	1070	1161	1453	3009

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012. i Upravni odjel za prostorno uređenje Međimurske županije

Tabela 50. Stambena izgradnja

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Ukupan broj završenih stanova	251	385	344	343	402	342	172
Korisna površina, m ²	39712	48806	54727	49855	57020	45875	23970
Prosječna površina, m ²	158	127	159	145	142	134	139

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Tabela 51. Broj i građevinske veličine završenih zgrada

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Ukupan broj zgrada	381	366	416	330	411	306	213
Stambena	234	235	278	238	286	217	128
Nestambena	147	131	138	92	155	89	85
Ukupna površina, m²	139418	162873	155623	123657	153825	100618	74335
Stambena	50350	68578	68212	64689	74675	61706	31460
Nestambena	89068	94300	87411	58968	79150	38912	42875
Ukupna zapremina, m³	537325	667681	660405	530238	630558	365261	374983
Stambena	145940	204545	202214	194142	222756	185828	95286
Nestambena	391385	463136	458191	336096	407802	179433	279697

Izvor: Međimurska županija u brojkama 2012.

Provedba, odnosno realizacija prostornih planova može se pratiti usporedbom izgrađenog i neizgrađenog građevinskog područja uspoređujući prostor obuhvaćen prostornim planom i stanjem u prostoru. Gruba je procjena da velika većina prostora za razvoj naselja obuhvaćenih prostornim planovima (prikazani na kartografskim prikazima građevinskog područja) i dalje ostaje samo planirana, što je rezultat nerealnih želja općinskih čelnika i tijela upravljanja u općinama i gradovima. Općine u prostornim planovima ne žele sagledati realnu situaciju u potrebi za korištenjem i namjenom prostora kao građevinskog zemljišta, pa ima slučajeva planiranih prostora za razvoj naselja koji ostaju nerealizirani još iz generacije prostornih planova od prije više i od tridesetak godina. Zbog nedostatka kriterija u određivanju prioriteta i važnosti pojedinih prostora za određene namjene, izostaje usredotočenost na realizaciju i razvoj na najpogodnijim prostorima općina i gradova. Takav pristup posebno je karakterističan u planiranju i provedbi gospodarskih zona u gotovo svim jedinicama lokalne samouprave. Temeljem te konstatacije nameće se potreba detaljne analize namjene i korištenja prostora obuhvaćenih provedbenim planovima, a i analiza stupnja iskorištenosti tih prostora – unutar građevinskog područja naselja i u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja, na području cijele Županije.

Iako je u Prostornom planu Međimurske županije od 2001. godine uvedena mogućnost građenja samostalnog obiteljskog gospodarstva izvan građevinskog područja naselja, niti jedan takav zahvat nije realiziran. Može se zaključiti da uvjeti koji to omogućuju sami nisu presudni u donošenju odluka o lokaciji poljoprivrednog gospodarstva izvan građevinskog područja, a niti ne donose prednosti pred uobičajenim načinom gradnje, korištenjem prostora i u načinu života poljoprivrednih domaćinstava unutar građevinskog područja na ovim prostorima. Može se uzeti u razmatranje da se ti uvjeti ukinu u prostornim planovima općina, a način i uvjeti gradnje zadrže prema tradicionalnim uvjetima građenja, naslijedenoj strukturi naselja i naslijedenom načinu života.

III.3. PROSTORNI PLANOVI U ODNOSU NA DRUGE DOKUMENTE KOJI UTJEČU NA PROSTOR

Strategija poljoprivrednog razvoja Međimurske županije (Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu 1999.) – korištena je u izradi Prostornog plana Međimurske županije, u dijelovima određivanja korištenja poljoprivrednih površina za djelatnosti u funkciji razvoja poljoprivrede, u određivanju kriterija za izgradnju poljoprivrednih građevina i građevina poljoprivrednog obiteljskog gospodarstva izvan građevinskog područja naselja.

Resursne osnove mineralnih sirovina na području Međimurske županije – korišteni su podaci o zalihama mineralnih sirovina, kapacitetima, planiranoj eksploataciji – temeljem tih rezultata određeni su prostori za eksploataciju izdašnih kapaciteta, dostatni za planirano plansko razdoblje.

Plan navodnjavanja u Međimurskoj županiji – pored analize prostornih uvjeta prikazane su mogućnosti i predložena rješenja za izgradnju sustava navodnjavanja, pa ovaj plan na razini studije služi kao osnova za planiranje i izradu projektne dokumentacije.

Strategija razvoja Međimurske županije (2014. - 2020.) koja je u fazi izrade, uvažava ciljeve prostornog razvoja postavljene u Prostornom planu Međimurske županije.

III.4. PROVOĐENJE ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPREĐENJE, PREPORUKA, AKTIVNOSTI ODNOSNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU I PROGRAMA MJERA ZA UNAPREĐENJE STANJA U PROSTORU

Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj 34/94.) jedinicama lokalne samouprave uveo je obavezu izrade izvješća stanja u prostoru i programa mjera za unapređenje stanja u prostoru. Izvješće stanja u prostoru Međimurske županije koje je usvojila Skupština Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 3/06.) sadrži analizu provođenja dokumenata prostornog

uređenja, ocjenu provedenih mjera i njihove učinkovitosti na svrhovito gospodarenje prostorom i na zaštitu vrijednosti prostora i okoliša, kao i druge elemente od važnosti za prostor Međimurske županije.

Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 3/06.) određene su mjere i aktivnosti čiji je cilj poboljšanje stanja u prostoru, uklanjanje uočenih nedostataka u provođenju dokumenata prostornog uređenja koje vode ka unapređenju stanja u prostoru.

ANALIZA PROVEDBE MJERA I AKTIVNOSTI U RAZDOBLJU OD DONOŠENJA PRETHODNOG IZVJEŠĆA

Zacrtnane mjere za unapređenje stanja u prostoru bile su sveobuhvatne i usredotočene na realne mogućnosti za provedbu, ali unatoč tome, nisu sve potpuno ostvarene i provedene. Dio mjera je ostvaren, za dio njih jedinice lokalne i regionalne samouprave nemaju interes i razumijevanje za provedbu, pa je gotovo nemoguće očekivati da će doživjeti provedbu, a dio mjera je ostvariv dugoročno.

POTREBA IZRADE I DONOŠENJA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA

Prostorni plan područja posebnih obilježja

Izrada ovog plana bila je predviđena za područje u kategoriji zaštićenih dijelova prirode, za Značajni krajobraz Mura i u ono vrijeme za područje pod preventivnom zaštitom – Značajni krajobraz rijeke Drave, što je bilo određeno i u Odredbama za provođenje Prostornog plana Međimurske županije. Ovaj plan nije izrađen, a stručna podloga za njegovu izradu predviđena je studija biološke raznolikosti i ugroženosti staništa biljnih i životinjskih vrsta područja unutar obuhvata plana.

Ovo područje zaštite na teritoriju Međimurske županije u međuvremenu je Odlukom Sabora postalo dijelom proglašenog Regionalnog parka Mura - Drava, za koji je Odredbama za provođenje Izmjenama i dopunama Prostornog plana Međimurske županije utvrđena potreba, a onda i propisana preporuka za izradu prostornog plana područja posebnih obilježja.

Prostorni planovi uređenja općina/gradova (PPUO/G)

U vremenu donošenja Programa mjera, sve jedinice lokalne samouprave nisu ispunile obavezu izrade i donošenja prostornih planova uređenja propisane Zakonom o prostornom uređenju i njegovoj izmjeni iz 2004. godine, pa je ta obaveza utvrđena i Programom mjera. Iako je izmjenom Zakona („Narodne novine“ broj 100/04.) dana mogućnost nekim općinama da izrade prostorni plan smanjenog obuhvata, ni jedna općina nije iskoristila tu mogućnost, pa su svi prostorni planovi uređenja općina izrađeni u punom sadržaju prema važećem Pravilniku o sadržaju i mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova. Posljednji prostorni plan uređenja donijela je Općina Selnica 2007. godine.

Urbanistički planovi uređenja (UPU)

Planiranje razvoja naselja koja zauzimaju značajno mjesto u sustavu središnjih naselja u Županiji, Zakon o prostornom uređenju dao je u nadležnost prostornom planu županije da propiše obavezu izrade UPU za cjelokupni teritorij naselja. Na taj način moguće je sagledati sve prostorne čimbenike koji uvjetuju i utječu na planiranje prostora naselja. Prostorni plan Međimurske županije propisao je obavezu izrade UPU-a za gradove Mursko Središće i Prelog, za naselje Nedelišće i za prostor turističke namjene od važnosti za Županiju – Vučkovec. Snažnim impulsom za revitalizaciju termalnog izvora i za pokretanje turističkog razvoja vezanog za toplice, prema smjernicama Prostornog plana Županije, 2006. godine izrađen je UPU Vučkovec, a od drugih naselja samo Mursko Središće od 2007. godine temelji prostorni razvoj na urbanističkom planu uređenja. Nedostatak obaveze sagledavanja cjelokupnog razvoja većih naselja u važećoj regulativi i nedostatak potrebe jedinica lokalne samouprave za planiranjem naselja u okviru urbanističkog plana uređenja, rezultira parcijalnim rješavanjem problema, a onda u konačnici i lošijim prostornim rješenjem cjelokupnog prostora naselja.

IZRADA I DONOŠENJE IZMJENA I DOPUNA VAŽEĆIH PROSTORNIH PLANOVA

Prostorni plan Međimurske županije

Analizom provođenja prostorno planskih dokumenata u prethodnom Izvješću o stanju u prostoru, Programom mjera iskazana je mogućnost izrade izmjena i dopuna Prostornog plana Međimurske županije, prema tada Zakonom propisanoj proceduri. Međutim, stupanjem na snagu Zakona o prostornom uređenju i gradnji (u listopadu 2007. godine) postupak usvajanja i donošenja Prostornog plana Međimurske županije odvijao se prema novom propisanom postupku, koji je završen u listopadu 2010. godine.

Ostali prostorni planovi

Jedinice lokalne samouprave nadležne za planiranje prostora na svom teritoriju, temeljem propisane obaveze plana šireg područja i izrađene odluke o izradi, pristupaju izradi novih ili izmjenama i dopunama važećih prostornih planova – od prostornih planova uređenja općina/gradova do detaljnih planova uređenja.

POTREBA IZRADE STUDIJA I ELABORATA

Za već prije spomenutu potrebu izrade Prostornog plana područja posebnih obilježja za zaštićena područja uz Muru i Dravu, utvrđeno je da bi taj plan kao polazišnu osnovu trebao sadržavati stručnu podlogu – studiju biološke raznolikosti i ugroženosti biljnih i životinjskih vrsta. Ovakav sveobuhvatni stručni dokument ne postoji za Međimursku županiju, već su podaci fragmentarno obrađivani u obliku stručnih radova - magistarskih radova, doktorskih disertacija i sl. Ova stručna podloga bila bi dragocjeni elaborat pri određivanju uvjeta korištenja i zaštite prostora u prostornim planovima općinama i planovima užih područja, pa bi njezin značaj u primjeni bio od lokalne do regionalne razine. Jednako je tako iskazana potreba za izradom krajobrazne osnove – stručne podloge koje bi ocijenila

krajobrazne vrijednosti Međimurja, krajobraznu raznolikost na ovom malom prostoru, a taj dokument također bi bio jedan od polazišnih elemenata za izradu prostornih planova od regionalne do lokalne razine.

Prostornim planom Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 8/01.) kao i Programom mjera („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 3/06.) propisana je potreba izrade resursne osnove za istraživanje mineralnih sirovina. Potreba izrade ove stručne podloge bila je nužna u polazišnim osnovama pri izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana Međimurske županije, kako bi se u cilju što racionalnijeg korištenja prostora Županije i što točnijeg utvrđivanja uvjeta za eksploataciju, mogli planirati prostori za eksploataciju mineralnih sirovina. Resursne osnove mineralnih sirovina na području Međimurske županije izradio je Hidrogeološki institut Zagreb, a Skupština Međimurske županije usvojila je taj dokument u veljači 2007. godine.

Pored Resursne osnove mineralnih sirovina, izrađena je i usvojena Resursna osnova za pitku i geotermalnu vodu u Međimurskoj županiji – dokument važan u segmentu gospodarenja i mogućeg iskorištavanja ovih prirodnih izvora, ali i u planiranju korištenja prostora vezanih uz zone eksploatacije.

OSTALE MJERE ZA UNAPREĐENJE STANJA U PROSTORU

Pored specifičnih mjera vezanih uz izradu i provođenje prostorno planske dokumentacije, u prethodnom Programu mjera navedene su mjere koje bi trebale stalno primjenjivati u izradi prostornih planova i pri korištenju prostora. Većina njih provodi se stalno, ali neke mjere kao što je zaštita i očuvanje kulturnog naslijeđa, te očuvanje krajobraznih vrijednosti još uvijek nije zadovoljavajuće.

IV. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA S OSNOVNIM PREPORUKAMA MJERA ZA IDUĆE RAZDOBLJE

IV.1. POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEG PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJE, OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE

POTREBE PROSTORNOG RAZVOJA

Glavni cilj prostornog razvoja Međimurske županije trebao bi biti usmjeren na realizaciju planiranih prostora za razvoj gospodarske namjene, posebno na što veću iskoristivost već komunalno opremljenih neizgrađenih građevinskih područja, te na učinkovito korištenje poljoprivrednog zemljišta s izgrađenim i planiranim sustavom navodnjavanja za proizvodnju ratarskih kultura, povrća i voća. Za ekološku su pak poljoprivredu posebno pogodni prostori zaštićenih područja, i gdje je uz uvažavanje prirodnih vrijednosti i biološke raznolikosti moguće razvijati djelatnost koja uspješno utire put na ovim prostorima. Poljoprivredna djelatnost (konvencionalna i ekološka) ne bi se trebala zaustaviti na proizvodu, već daljnjom, makar djelomičnom preradom poljoprivredni proizvodi trebali bi dobiti povećanu vrijednost u okviru samog poljoprivrednog gospodarstva.

Poljoprivredna obiteljska gospodarstva u okruženju krajobraznih i prirodnih vrijednosti, uz njegovanje kulturne i etno baštine, trebali bi biti osnovni okvir za snažniji razvoj turizma.

Veliku nezaposlenost, posebno visoki udio neobrazovanih osoba djelomično je moguće ublažiti u navedenim gospodarskim djelatnostima, gdje nekvalificirana pomoćna radna snaga zauzima veći udio nego u drugim djelatnostima.

Planirane prostore za razvoj gospodarske namjene u gotovo svim većim naseljima potrebno je preispitati, utvrditi stvarnu opravdanost lociranja u odnosu na sustav središnjih naselja s ciljem utvrđivanja realne osnove za ravnomjeran razvoj Županije.

Uspostava ravnomjerne strukture prostornih uvjeta za gospodarski razvoj nije moguća, a da se uz tu temu ne veže problem pokretljivosti radne snage. Javni prijevoz danas je u Županiji daleko ispod zadovoljavajuće razine koju bi on trebao imati u funkciji mobilnosti stanovništva, u približavanju i lakšem korištenju svih funkcija i usluga koje pružaju središnja naselja. Parcijalno rješavanje javnog prijevoza može se smatrati samo kao privremena mjera u nastojanju uspostave integriranog javnog prijevoza ne samo na prostoru Međimurske, već i na teritoriju susjednih županija, osobito na relaciji povezivanja županijskih središta koja su u rangu regionalnih središta, što znači da je zona njihova utjecaja značajna, posebno zbog velike koncentracije stanovništva na prostoru velike gustoće naseljenosti. Javni prijevoz potrebno je ostvariti u cilju povezivanja naselja ne samo sa županijskim središtem, već i s ostalim naseljima koja zauzimaju značajnije mjesto u sustavu središnjih naselja kao što su manja regionalna središta (Prelog i Mursko Središće) i područna središta.

Energetika zauzima značajnu poziciju ne samo u ukupnom gospodarskom razvoju, već i u prostornom razvoju Županije i Države. Opredjeljenje za korištenjem obnovljivih izvora energije potrebno je usmjeriti na primjenu različitih vrsta obnovljivih izvora, vodeći računa o svim korisnicima prostora i specifičnostima prostornih uvjeta. Temeljem iskustva u provođenju zahvata u prostoru vezanih za smještaj sunčanih elektrana, neracionalno je korištenje poljoprivrednog zemljišta u kategorijama P1 i P2 za tu namjenu, a posebno korištenje komunalno opremljenog građevinskog područja samo za sunčane elektrane. Upotreba biomase kao energenta, prvenstveno korištenje gnoja u njezinom sastavu, na području Županije još nije našla primjenu. S obzirom na veliki broj farmi za uzgoj stoke i prisutnost velikih količina gnoja, uz analizu isplativosti zahvata potrebno je utvrditi i potencijalne korisnike ovako proizvedene energije. Primjena termalnih voda u pripremljenoj je fazi proizvodnje energije na jednoj bušotini. Neposredna primjena termalnih voda kao energenta za grijanje u poljoprivrednoj proizvodnji ima veliku potencijalnu vrijednost, koju je tek moguće preispitati i primijeniti. S obzirom na nedovoljne pokazatelje o mogućnostima korištenja vjetra, te obzirom na veliku opterećenost prostora izgradnjom (građevinska područja, infrastrukturna mreža), prostor Međimurske županije nije poželjno opterećivati ovom vrstom energetskih građevina, za koje širom Republike Hrvatske ima dovoljno neiskorištenih prostora u pravom smislu, a s izraženijim djelovanjem vjetra.

MOGUĆNOSTI PROSTORNOG RAZVOJA

Osnovni preduvjet prostornog razvoja ovog prostora je izgrađena infrastruktura, koja je u Međimurskoj županiji izgrađena na zadovoljavajućoj razini - od infrastrukture državnog značaja do mreže magistralne infrastrukture koja je posebno važna jer omogućuje

opskrbu planiranih gospodarskih zona i velikih potrošača, i komunalne infrastrukture svih naselja, koja je izvedena gotovo u potpunosti. Zbrinjavanje otpadnih voda je onaj segment komunalne infrastrukture koji je djelomično izgrađen, pa je planiranje i izgradnju sustava odvodnje potrebno provoditi do zadovoljavajućeg opsega, svjesni da će to na dijelu Županije disperzne naseljenosti biti moguće ostvariti tek u dugoročnom razdoblju. Izgrađenu mrežu infrastrukture – prometni sustav, distribuciju energije, komunalnu infrastrukturu, potrebno je održavati uz primjenu suvremenih tehnologija, kako bi bila učinkovita.

Usvojeni dokumenti - Studija razvoja poljoprivrede - stručna podloga i Prostorni plan Međimurske županije, stvaraju okvir za prostorne uvjete za razvoj poljoprivrede i pratećih aktivnosti vezanih uz osnivanje poljoprivrednih obiteljskih gospodarstava, stvaraju moguće uvjete za smještaj građevina za preradu poljoprivrednih proizvoda i stvaranja prepoznatljivih i zaštićenih proizvoda.

Prostorno planskom dokumentacijom osigurani su prostori za razvoj, prostorni planovi od strateških do razine provedbenih planova osnovni su preduvjet prostornog razvoja pojedinih općina ali i Županije. Planirani prostori za razvoj gospodarskih zona pored gospodarskih djelatnosti s dugom tradicijom (graditeljstvo, obrt, metaloprerađivačka i tekstilna industrija), koje su povezane s radnim vještinama, iskustvom, kvalitetom usluga i proizvoda, namijenjeni su gospodarskim djelatnostima isključivo okolišno prihvatljivih tehnologija.

Raznolikost prostornih osobitosti Županije, prirodne znamenitosti, kulturna i etno baština, bogatstvo krajobraza, potencijali korištenja geotermalnih voda, preduvjeti su za razvoj turizma - gospodarske grane koja je u zamahu na ovim prostorima.

Geoprometni položaj Međimurske županije potrebno je iskoristiti u sveukupnom razvoju, što je ukazano u prostorno planskoj dokumentaciji ove regije još u vremenu prethodne generacije prostornih planova, planiranjem gospodarske zone županijskog značaja, u prepoznavanju prednosti pograničnog položaja i u izgrađenoj željezničkoj pruzi međunarodnog karaktera.

Prostornim planom Međimurske županije, određena izdvojena građevinska područja izvan naselja planirana za gospodarsku namjenu definirana su kao prostori od interesa za Županiju zbog posebnosti položaja u odnosu na prometnu infrastrukturu, raspoloživost i naseljenost prostora.

Stanovništvo je jedan od najvažnijih čimbenika prostornog razvoja – njegov je potencijal u kvalifikacijskoj strukturi, radnim vještinama, brojnosti, a onaj znatan broj ne kvalificirane radne snage registrirane u suvremenoj povijesti mogao bi biti u funkciji djelatnosti koje zahtijevaju „rad ruku“ bilo stalno ili sezonski.

OGRAIČENJA PROSTORNOG RAZVOJA

U procesu planiranja korištenja i namjene prostora na području Međimurske županije, primjenjuje se uvijek isti princip, a to je racionalnost korištenja prostora. Oduvijek su ljudi ovih prostora vodili računa o zemlji i njezinim vrijednostima – bilo da su poštovali njezinu vrijednost gradeći zbijeno, tvoreći veliku gustoću izgrađenosti prostora, ili su uzimali pred prirodnim opasnostima i ograničenjima gradeći na sigurnijim položajima. U suvremeno doba sve češće je potrebno odupirati se pritisku kriterija o korištenju prostora kod kojih vrijedi drugačiji sustav vrijednosti u odnosu na zemlju, gdje se ona vrednuje kao zemljište za namjene različite od one osnovne koja je pružala uvjete za preživljavanje, a mogućnost primjene novih tehnologija građenja često puta dovodi do ignoriranja prirodnih datosti prostora.

Pored ovih osnovnih načela, korištenje prostora na području Županije određuju brojna ograničenja koja uvjetuju korisnici prostora – velika gustoća naseljenosti, opterećenost prostora mrežom velikih infrastrukturnih sustava i građevina državnog i županijskog značaja, uvažavanje zaštite izvorišta pitke vode, a korištenje i namjenu prostora uvjetuju i prirodno geografske karakteristike – reljef, šumske i vodene površine.

Uz povijesno nasljeđe i prirodne datosti cjelokupnog prostora Županije koji definiraju identitet prostora, na prostorni razvoj utječu faktori nastali procesom planiranja i uređivanja prostora na lokalnoj razini. Tako na realizaciju prostora planiranog za gospodarsku namjenu utječu čimbenici koji bi mogli otežati proces razvoja ili ga usporiti:

- zemljište namijenjeno za planirane gospodarske zone od važnosti za Županiju nepovoljne je vlasničke strukture (velik je broj vlasnika čestica malih površina), što zahtijeva velik obim poslova i složenu proceduru u stvaranju preduvjeta za realizaciju
- velik broj radnih zona planiranih za nepoznate korisnike sastoje se od građevnih čestica malih površina (manjih od 1 ha)
- planiranje gospodarskih zona gotovo u svim naseljima bez određene hijerarhije, pri čemu se ne ukazuje na prednosti pojedinih prostora, ne ukazuje se na prioritete u razvoju, a taj već utvrđeni nedostatak može se korigirati preispitivanjem važeće prostorno planske dokumentacije
- zaštićeni dijelovi prirode i krajobraza diktiraju da se prostoru pristupa pažljivo, uz uvažavanje svih osobitosti i zadanih ograničenja, uz poštivanje uvjeta da zahvati u prostoru gabaritom, namjenom i oblikovanjem, a posebno tehnološkim procesom koji se u njima odvija, ne smiju narušavati svojstva prostora u koji se smještavaju
- mogući intenzivniji gospodarski razvoj, kao i razvoj turizma na prostorima veće koncentracije posjetitelja (hoteli, apartmanska naselja, kamp) generira problem zbrinjavanja otpadnih voda na onim područjima i u naseljima za koja nije realno očekivati izgradnju sustava odvodnje i zbrinjavanja otpadnih voda u skorije vrijeme.
- odvodnja i zbrinjavanje otpadnih voda je onaj segment komunalne infrastrukture koji je u Međimurskoj županiji najslabije razvijen, taj nedostatak mogao bi biti ograničavajući u planiranju mogućih novih djelatnosti ili u razvoju postojećih.

Prostorni razvoj sadržan i u Strategiji razvoja Međimurske županije koja je u izradi, treba se zasnivati na primjeni načela održivog razvoja, na ostvarenju zadanog cilja određenog u Prostornom planu Međimurske županije a to je zaštita i očuvanje prostora, što je moguće ostvariti samo uz provođenje mjera zaštite okoliša u svim, a posebno gospodarskim aktivnostima na ovim prostorima.

Potrebe za prostornim razvojem jedinice lokalne samouprave iskazale su u prostornim planovima, čime su stvorene mogućnosti za ostvarenje tih potreba. Međutim, nužan je selektivni pristup u odabiru pogodnih prostora za razvoj, s jasnom

vizijom i ciljem jačanja funkcija središnjih naselja – pored regionalnog i manjih regionalnih središta potrebno je jačanje manjih razvojnih središta, nositelja ravnomjernog razvoja Županije.

U određivanju vizije prostornog razvoja permanentno se nameće najsnažniji uvjet – očuvanje svih sastavnica okoliša, osobito vode i tla, a u procesu planiranja i gospodarenja prostorom potreban je obziran odnos prema prirodnim osobitostima i prema ostalim korisnicima prostora.

IV.2. OCJENA POTREBE NOVIH I/ILI IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA, DRUGIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR NA RAZINI ŽUPANIJE

Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“ broj br.153/13.) određuje izradu nove generacije prostornih planova – od prostornog plana države do prostornih planova uređenja općina/gradova. Nakon što se donese prostorni plan Republike Hrvatske u kojem će se odrediti prostori i zahvati od važnosti za Državu, slijediti će izrada prostornih planova županija, a onda i općina i gradova. Do tog razdoblja važeće prostorne planove moguće je mijenjati i dopunjavati prema Zakonom određenoj proceduri.

PPMŽ - Prostorni plan Međimurske županije („Službeni glasnik Međimurske županije“ broj 7/01., 8/01. i 23/10.)

Moguće izmjene i dopune Prostornog plana Međimurske županije odnosile bi se u najvećem opsegu na preispitivanje uzroka koji otežavaju provođenje ili uzroka neprovođenja odredbi Plana:

Teme i postupci koji se mogu razmatrati prilikom pokretanja postupka za izradu izmjena i dopuna Prostornog plana jesu:

- korištenje i planiranje zahvata u izdvojenom građevinskom području izvan naselja:
  - formiranje izdvojenih građevinskih područja izvan naselja trebali bi biti iznimka, za zahvate u prostoru koji funkcijom ugrožavaju i remete život u naseljima, za zahvate koji se vežu na prirodne karakteristike prostora (poljoprivredna djelatnost, specifične rekreacijske aktivnosti), za zahvate vezane uz prirodne resurse i sl.
  - preispitivanje odredbe kojom se određuje mogućnost gradnje građevina u funkciji obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva (stambene i poljoprivredne građevine) izvan građevinskog područja naselja, osim u briježnom dijelu, gdje je moguća gradnja uz izgrađenu građevnu česticu, jer ova odredba nije postigla svoju svrhu, pa nema opravdanja da se ona i dalje zadrži - formiranje izdvojenog građevinskog područja izvan naselja nije opravdano zbog neracionalnosti u izgradnji komunalne infrastrukture, nema iskazanog interesa za takvom izgradnjom, a osobito bi bilo neracionalno koristiti navodnjavano poljoprivredno zemljište za građevinsku namjenu, makar i u poljoprivrednoj funkciji
- mogućnost određivanja područja riječnih koridora (Mure i Drave) - prostora od državnog i regionalnog značaja
  - određivanje kriterija za obuhvat, način planiranja i korištenja prostora
- korištenje i namjena poljoprivrednih površina opremljenih sustavom za navodnjavanje
  - nakon izgrađenog pilot projekta navodnjavanja nastavljaju se aktivnosti na daljnjoj izgradnji sustava za navodnjavanje, a u sadržaj Prostornog plana Međimurske županije potrebno je ugraditi dodatne uvjete za njegovo korištenje – npr. poljoprivredno zemljište na kojem je proveden ili planiran sustav navodnjavanja ne bi se smio pretvarati u građevinsko zemljište, pa niti u građevinsko zemljište poljoprivredne namjene
  - potrebno je odrediti uvjete i kriterije temeljem stručnih podloga za korištenje podzemnih voda u sustavu navodnjavanja
- preispitivanje uvjeta za gradnju energetskih građevina
  - nakon što se steknu iskustva u primjeni uvjeta za gradnju energetskih građevina za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u Županiji i šire, potrebno je preispitati propisane uvjete za smještaj tih građevina - temeljem analize njihove primjene moći će se korigirati uvjeti za smještaj i gradnju energetskih građevina, uz uvjet da se primijene okolišno prihvatljive tehnologije
  - potrebno je odrediti općenite uvjete kojima se određuje mogućnost korištenja prostora za gradnju solarnih elektrana, vodeći računa da se za tu namjenu ne koriste poljoprivredne površine svrstane u osobito vrijedno (P1) i vrijedno poljoprivredno zemljište (P2). Poticajne mjere Države od presudnog su utjecaja na broj zahtjeva za gradnju određene vrste energetskih građevina za koje su poticaji povoljni
- usklađivanje sa Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske
  - određivanje i preuzimanje koridora za istraživanje - novi infrastrukturni koridori od važnosti za Državu (prijenos energije, željeznička pruga prema Koprivnici) planirane Izmjene i dopune Strategije i Izmjene i dopune Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske
- usklađivanje s posebnim propisima, posebno oni koji reguliraju zaštitu okoliša, prirode, i s onima koji određuju korištenje prostora za potrebe infrastrukturnih koridora i građevina.

Prilikom budućih izmjena i dopuna Prostornog plana Međimurske županije potrebno je voditi se istim principom kao i kod izrade plana, a to je očuvanje sastavnica okoliša u najvećoj mogućoj mjeri, posebno očuvanje prirodnih vrijednosti i kulturnih dobara i očuvanje vodonosnika. U planiranju prostornog razvoja, u određivanju prostora za razvoj prostorom gospodariti racionalno, u određivanju infrastrukturnih koridora, nove namjene planirati korištenjem izgrađenih, napuštenih dijelova građevinskih područja.

PPUG/O

Potrebna je sveukupna ocjena i analiza korištenja ukupnog građevinskog područja svih naselja – analiza stalnog povećanja građevinskih područja, odnos planiranih prostora za razvoj naselja i izgrađenih dijelova građevinskih područja (u naseljima i u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja).

PROVEDBENI PROSTORNI PLANOVI - UPU, DPU

Unatoč tome što se većina prostornih planova općina i gradova provodi već desetak godina i što je u međuvremenu na snazi i u primjeni velik broj provedbenih planova za pojedine dijelove građevinskih područja naselja, **sagledavanje dugoročnog prostornog razvoja gradova i značajnijih naselja urbanističkim planom uređenja i dalje je potrebno.**

Provesti analizu važećih provedbenih prostornih planova na području Županije – broj, veličina teritorija obuhvaćenog planovima, način korištenja zemljišta, provesti analizu realizacije planiranog prostora za razvoj prema veličini i namjeni (stambene, radne zone, zone sporta i rekreacije), što će biti osnova da se temeljem Zakona može utvrditi i ocijeniti opravdanost njihova zadržavanja ili stavljanja van snage. Budući da Zakon više ne propisuje mogućnost izrade detaljnih planova uređenja, doneseni detaljni planovi i dalje ostaju na snazi i smatraju se urbanističkim planom uređenja.

Ova razina provedbenih planova trebala bi primijeniti odredbe planova više razine kojima se propisuje udio javnih zelenih površina bilo na cjelokupnom području naselja ili u pojedinim dijelovima ovisno o funkcionalnim cjelinama i namjeni prostora, a čestice javne namjene (unutar ili izvan građevinskog područja) trebale bi sadržavati javnu zelenu površinu, pejzažno oblikovanu temeljem krajobraznog projekta, u skladu s krajobraznim obilježjima u okruženju.

IV.3. PRIJEDLOG AKTIVNOSTI ZA UNAPREĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU

Unapređenje održivog razvoja za Međimursku županiju postići će se aktivnostima na sljedećim najvažnijim područjima djelovanja:

PROSTOR

- uvažavanje svih ograničenja u korištenju prostora, uvažavanje ograničenog raspoloživog prostora, racionalni pristup u gospodarenju prostorom
- uvažavanje krajobraznih vrijednosti prostora – planirani zahvati u prostoru trebaju biti u skladu s okruženjem u koje se smještavaju
- analiziranje i vrednovanje raspoloživog prostora za razvoj, s ciljem da mu se odredi najbolja namjena
- građevinska područja naselja i izdvojena građevinska područja izvan naselja svesti na realnu mjeru, s ciljem što jednostavnije provedbe, a tamo gdje nema potencijalnih korisnika ukinuti prostore za razvoj (mješovite, pretežito stambene namjene)
- uvažavanje prirodnih vrijednosti prostora – planirani zahvati u prostoru ne smiju ugrožavati niti narušavati prirodne vrijednosti prostora u kojem su locirani, kao ni jednu sastavnicu okoliša
- poticanje prenamjene slabo vrijednog poljoprivrednog tla na prostoru Murščaka (u Regionalnom parku) u šume, u cilju obnove hrastove šume Murščak, u skladu s prirodnim okruženjem preostalih dijelova šume
- provođenje projekata edukacije i podizanja svijesti lokalnog stanovništva o prirodnim vrijednostima prostora Županije
- provođenje projekata edukacije stanovništva o boljem iskorištavanju energije, o načinima uštede energije
- na području cijele Županije potrebno je izraditi plan - prijedlog prioriteta u sanaciji šljunčara, posebno onih koje se nalaze na značajnim prirodnim područjima, te predložiti koncepciju sanacijskih rješenja
- na prostorima gdje je na neprihvatljiv način odlagan komunalni otpad, jedinice lokalne samouprave dužne su prostor sanirati na propisan način, isti postupak predstoji općinama i gradovima na sanaciji odlagališta građevinskog otpada.

POLJOPRIVREDA

- osobito vrijedno poljoprivredno tlo čuvati za poljoprivrednu namjenu
- održavanje onih tipova poljoprivredne proizvodnje koji podržavaju široku paletu divljih biljnih i životinjskih vrsta jer nisu intenzivirani do nivoa prevladavajuće „industrijalizirane“ poljoprivredne proizvodnje
- poticati koncept poljoprivredne proizvodnje velike prirodne vrijednosti – ova se poljoprivredna proizvodnja zasniva na poluprirodnim livadama i pašnjacima
- ekstenzivno korištenje travnjaka (tradicionalna ispaša) u nizinskim aluvijalnim područjima duž rijeka Mure i Drave – podržavaju brojne ugrožene biljke – najznačajnije porodice orhideja te rodovi Dianthus, Gentiana, Iris, Primula..., dom rijetkih sisavaca – hrčak, miš humkaš, skakavci, leptiri
- podržavanje načina korištenja zemljišta koji potiču biološku raznolikost na širem prirodnom području

GOSPODARSTVO

- temeljem prije spomenutih analiza potrebno je izvršiti kategorizaciju radnih zona prema pogodnostima za realizaciju, a to uključuje određivanje stupnja pristupačnosti planirane zone, pogodnosti u odnosu na raspoloživu infrastrukturu, određivanje prioriteta smještaja zone u naselja koja su rangirana u sustavu središnjih naselja Županije, ukazivanje na veličinu raspoloživog prostora, te predložiti mjere i uvjete za poboljšanje u organizaciji prostora u planiranju prostora u prostornim planovima užih područja

- provoditi aktivnosti na ostvarenju ciljeva uštede energije i upotrebe obnovljivih izvora energije na širem planu, promovirati u javnosti (ne samo stručnoj) mjere i postupke na koji način postići ciljeve uštede
- poticati gradnju i obnovu građevina materijalima kojima će se poboljšati energetska svojstva građevina
- poticati gradnju i obnovu građevina primjenom energetski učinkovitih materijala
- uvjet održivog razvoja je izgradnja sustava zbrinjavanja otpadnih voda, posebno s prioritetom izgradnje sustava u gospodarskim zonama
- provođenje programa gospodarenja otpadom i unapređivanje sustava gospodarenja otpadom, s ciljem još većeg povećanja stupnja oporabljivosti i smanjivanja nastajanja otpada
- uspostavljanje sustava gospodarenja građevinskim otpadom na teritoriju cijele Županije, osnivanjem reciklažnih dvorišta (moguća zajednička za nekoliko jedinica lokalne samouprave) i izvesti ih u skladu s posebnim propisima
- iniciranje rješavanja problema na državnoj razini gospodarenja otpadnog mulja nastalog iz pročištača otpadnih voda, jer je mulj koji se ne zbrinjava na adekvatan način već duže vrijeme okolišni problem.

KRAJOBRAZ

Krajobraz kao komponenta okoliša najčešće je najslabije vrednovana u prostorno planskoj dokumentaciji lokalne razine, pa onda i odnos prema krajobrazu nije zadovoljavajući u smislu prepoznavanja njegovih vrijednosti – samo su neke jedinice lokalne samouprave prepoznale krajobrazne osobitosti na svom prostoru, ali nema ni jedne proglašene krajobrazne cjeline na lokalnoj razini. Izradom i usvajanjem krajobrazne osnove Županije, u kojoj će se valorizirati krajobraz i utvrditi tipologija krajobraznih cjelina, cilj je koji je postavljen u Prostornom planu Županije, potreban za integralno sagledavanje i planiranje prostora. Tipologiju krajobraza moguće je povezati s tipologijama krajobraza u okruženju šire regije, a prekogranično povezivanje krajobrazno bliskih cjelina i utvrđivanje smjernica i mjera za njegovo korištenje, moguće je koristiti u funkciji daljnjeg razvoja prostora Županije.

U odnosu prema krajobrazu krajnji je cilj i željeni rezultat podizanje svijesti o prirodnim i krajobraznim vrijednostima, kreiranje znaka prepoznatljivosti za područje Županije ili uže regije istih krajobraznih i prirodnih osobina i identifikacija stanovništva sa zavičajem.

BAŠTINA

Stanje posebno vrijednih prostora – prirodne i spomeničke baštine na području Međimurske županije je nezadovoljavajuće. Razlozi tome su navedeni u poglavlju II. 5.3. Zaštita kulturne baštine, a generalna je ocjena nemaran odnos sredine u većini slučajeva prema tim vrijednim prostorima, te nedostatak financijskih sredstava za njihovu obnovu i održavanje. Izdvajanje i ulaganje u baštinu nije bilo bitno drugačije ni u „boljim“ vremenima, stoga je ovo loše stanje posljedica sveukupne nebrige proteklih vremena.

Da bi se odnos društva prema prirodnoj i kulturnoj baštini pokrenuo u pozitivnom smjeru potrebno je probuditi, ojačati svijest stanovništva, civilnog društva i upravljačkih struktura o važnosti očuvanja vrijednih prostora i važnosti očuvanja identiteta zavičaja. Potrebno je pokretati inicijative na područjima kojima bi se mogao poboljšati odnos, a onda i stanje tih prostora. Osmišljavanje i izrada programa i projekata za unapređenje stanja, programa za javne potrebe, projekata za očuvanje i isticanje vrijednosti prirodne i kulturne baštine, pokretanje postupaka zaštite a onda i prezentacije spomeničkih vrijednosti na lokalnoj razini, predstavljanje i upoznavanje javnosti s osobitostima i vrijednostima prostora u kojem žive, edukativni programi i uključivanje lokalne javnosti u proces očuvanja svih vrijednosti jedne sredine i njegovanje odnosa prema tim vrijednostima, stavljanje baštine u funkciju razvoja našeg kraja – dio je mogućih aktivnosti kojima bi se mogao pokrenuti proces poboljšanja cjelokupnog stanja prirodnog i kulturnog nasljeđa Županije.

Predložiti mjere za podizanje standarda društvene infrastrukture na prostorima gdje pojedine ustanove i sadržaji nedostaju, u cilju ostvarenja uravnotežene raspodijeljenosti društvene infrastrukture u svim općinskim/gradskim središtima i u cilju ostvarenja predloženog sustava središnjih naselja Županije

Prepoznavanje prirodnih i krajobraznih vrijednosti na lokalnoj razini zaštititi ih, naglasiti osobitosti, prikazati lokalnom stanovništvu, koristiti kao motiv u stvaranju identiteta naselja ili općine.

Podizanje svijesti i poboljšanje stava javnosti prema vrijednostima prostora koji nas okružuje cilj je kojem treba težiti na području zaštite prirode, krajobraza i kulturne baštine.

V. IZVORI PODATAKA

Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Varaždinu

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Odjel urbanističke inspekcije

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Sektor građevinske inspekcije, Područna jedinica u Čakovcu

Državna uprava za zaštitu i spašavanje – Područni ured za zaštitu i spašavanje Čakovec

Državni zavod za zaštitu prirode

Ured državne uprave u Međimurskoj županiji :

Ured državne uprave, Služba za gospodarstvo i imovinsko pravne poslove

Upravni odjeli Međimurske županije :

Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša

Upravni odjel za društvene djelatnosti

Upravni odjel za gospodarstvo

Grad Čakovec, Upravni odjel za prostorno uređenje i gospodarstvo

Pravne osobe s javnim ovlastima

HAKOM

HEP, Elektra Čakovec

Međimurske vode d.o.o.

Međimurje – plin d.o.o.

Županijska uprava za ceste

Općine i gradovi Međimurske županije

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske

Program prostornog uređenja Republike Hrvatske

Prostorni plan Međimurske županije

„Međimurje u brojkama“ publikacija Ureda državne uprave u Međimurskoj županiji

Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku

“SLUŽBENI GLASNIK MEĐIMURSKE ŽUPANIJE” službeno je glasilo Međimurske županije, gradova Murško Središće i Prelog, općina: Belica, Dekanovec, Domašinec, Donja Dubrava, Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Goričan, Gornji Mihaljevec, Kotoriba, Mala Subotica, Nedelišće, Orehovica, Podturen, Pribislavec, Selnica, Strahoninec, Sveta Marija, Sveti Juraj na Bregu, Sveti Martin na Muri, Šenkovec, Štrigova i Vratišinec.

IZDAJE: Međimurska županija, 40000 Čakovec, R. Boškovića 2, tel. (040) 374-201 - Odgovorna urednica: Doris Srnec, dipl. iur. - Priprema i tisak: Graphprint d.o.o., 40000 Čakovec, Bana Josipa Jelačića 21, tel. (040) 630-340, fax. (040) 630-341, info@graphprint.hr

Godišnja pretplata za 2012. godinu iznosi 330,00 kn, a uplaćuje se na poslovni račun broj 2392007-1800020004 (poziv na broj 21-7404 - matični broj). “Službeni glasnik” objavljuje se i na WEB stranici Međimurske županije na adresi www.medjimurska-zupanija.hr